

mi mladi

List III. gimnazije

Zagreb | veljača 2019.
godina LXI. | broj 110

**Tema broja:
Normalno nenormalni
i nenormalno normalni**

DOGAĐAJNICA

Niti	5
Povratak u djetinjstvo	7
Rad i trud su nagrađeni	9
Nova lica	11
Sajam zdravlja	14
Za pamćenje	17

TEMA BROJA

Ugodno otupjeli	18
Želim biti poput njih	20
Sudbina, karma ili slučajnost?	22
Stres naš svagdanji	25
(Ne) živim ono što vjerujem	26
Radio koji (ni)je za svakoga	28
Dišemo zajedno	28
Odiseja o Svemirku	29

ŠKOLA ZA (SU)ŽIVOT

Škola za život	34
Ipak se kreće	36
Svi nasmijani i zadovoljni	38
Započet ću pobunu kad se vratim	40
Ružičnjak kroz ružičaste naočale	42

SKITNJE

Izlet za dušu i tijelo	44
Čokoladna terapija	45
Izgubljeni (na mnogo načina)	46
Đir po otoku mafije	49
U zemlji bogova	50
Planinari	52

SA ŠKOLSKIH HODNIKA

Volonterstvo	54
Antička kuhinja	55
Mala Filozofija	56
Zalutao na Državno	57
Drugo lice	58

SPORT

Uspješna sezona iza naših sportaša	60
TaeKwonDo – dvoje prvaka u istom razredu	63

KREATIVNI KUTAK

Dok pišem, osjećam se živom	66
Kreativnost je inteligencija koja se zabavlja	68

ŠKOLSKA SCENA

Skitam i glumim	70
Talijin anđeo	71
<i>Pozabi lač</i> , idemo u Maribor!	72

POSJETILI SMO

Kolokvij o kavi Julijane Matanović	74
TNT Theatre Britain u Vidri	74
Susret s novinarkom Barbarom Matejčić	75
Susret s književnicom Mašom Kolanović	76
PandaKon – konvencija za sve ljubitelje fantastike	77

PREPORUČUJEMO

Tišina koja razdvaja	78
Život je ples	79
Pogledajte	80
Pročitajte	81

RAZBIBRIGA

Širi ljubav ili šuti	82
Grčkoskop	84

List III. gimnazije

Zagreb | veljača 2019.
godina LXI. | broj 110

Nakladnik:
III. gimnazija, Kušlanova 52

Web:
www.gimnazija-treca-zg.skole.hr

E-mail škole:
treca.zg@3gimnazija.hr

E-mail novinarske grupe:
novinarska.treca@gmail.com

Za nakladnika:
Darka Sudarević, prof.

Voditeljica novinarske skupine i lektorica:
Maja Ilić, prof.

Glavne urednice:
Tamara Riška i Josipa Rendulić

Uredništvo:
Amalija Danjek, Marko Višić,
Chiara Pumper, Iva Džaja,
Mia Maurović, Dominik Ray Glavaš

Novinari:
Gabrijela Đuras, Laura Šimunjak,
Karla Kereković, Bruno Radić, Iva Ćurić,
Juraj Bujanović, Marina Paić,
Lena Lukačin, Lucija Balić, Dora Lokmer,
Lucija Beljan, Jelena Crnogorac

Fotografije:
Gabrijela Đuras, Josipa Rendulić
i Tamara Riška

Naslovnica:
Gabrijela Đuras

Dizajn i priprema za tisak:
KOFEIN, Zagreb

Tisak:
Printera grupa, Sv. Nedelja

Naklada:
1000 primjeraka

ISSN 1331-8357

U potrazi za (ne)normalnim

Tamara Riška, IV. b

Sve se mijenja. Što je bilo normalno jučer, danas više nije, a ono što je bilo neza-mislivo, naša je svakodnevnica. Važnu ulogu u tim promjena imaju mediji svih vrsta koji utječu na naše stavove, mišljenja i stvaranje mnogih neutemeljenih predrasuda.

U ovogodišnjem školskom listu nismo pustili da društvene mijene pored nas pro-đu neutemeljene, tražili smo odgovore na svoja pitanja i argumente za svoje tvrdnje. Cijele smo se godine bavili pitanjem što je normalno, a što nenormalno i tko to uop-će određuje. Istražili smo kako se u društvu snalaze ljudi koji su etiketirani kao „ne-normalni“, ali i zašto neka ponašanja i stavovi, bolesti i strahovi, koji su donedavno bili neuobičajeni, postaju normalni (a ne bi trebali biti). Ili, na primjer, zašto kazalište šalje pismo zahvale za normalno kulturno ponašanje tijekom predstave. Ukratko, istraživali smo kakav je svijet u kojem živimo i razgovarali s ljudima različitih profila, s filozofima, pedagogima i sociolozima, ali i poznatim i manje poznatim umjetnicima i neobičnim ljudima.

Naravno, nismo mogli zaobići ni obrazovnu reformu jer smo i sami postali Škola za život, pa smo istražili kako se snalaze profesori i učenici te koje novosti očekuju sljedeće generacije. No, nismo ostali samo u okvirima naše škole. Zahvaljujući uče-nicima koji ovu školsku godinu provode izvan Hrvatske, saznali smo u čemu se sve naš školski sustav razlikuje od američkoga i njemačkoga, a zavirili smo i u jednu malo drugačiju zagrebačku osnovnu školu. Osim toga, svi događaji koji su obilježili prošlu godinu (a bilo ih je mnogo) našli su svoje mjesto na našim stranicama. Osvrnuli smo se na sportske uspjehe, postignuća na županijskim i državnim natjecanjima, razgova-rali s mladim nadama Treće, bolje upoznali našu knjižničarku i još nekoliko profesora, raspisali se o izletima, nezaboravnim maturalcima i drugim skitnjama. A, kao šećer na kraju, ostavili smo mjesta za razbibrigu i nešto drugačiji horoskop.

Dan škole

I u školi može biti zabavno

Svi su uspješni pobjeći živi i zdravi.

Marko Višić, II. f

Različitim sportskim natjecanjima, kvizom općeg znanja, *escape room*om te potragom za blagom obilježen je, 30. svibnja, Dan škole, a kao šećer na kraju došla je svečana akademija.

Program je započeo natjecanjem u stolnom tenisu, košarci 3x3 i završnom utakmicom nogometne školske lige. U učionici fizike Sven Mikulić je uz pomoć profesorice Ivane Cvijović Javorine organizirao kviz općeg znanja u kojem su sudjelovale razredne ekipe sa po četvero učenika i profesorom kojeg su izabrali. Pobjednički tim činili su profesorica Zrinka Gracin i četvero sadašnjih maturanata (Tina Teskera, Lucija Pavić, Vilim Carević i Dominik Jurinčić). Istovremeno je školski muzej pretvoren u *escape room* inspiriran starim Egiptom koji su organizirale profesorice Ankica Hegolj i Nada Žalac. Učenici su bili zaključani u muzeju te su morali riješiti nizove zagonetki na temelju matematike, engleskog i drugih predmeta kako bi se domogli ključa. Zainteresirani su bili raspoređeni u grupama po terminima, a svi su uspješni, živi i zdravi, „pobjeći“ iz sobe. „Bilo nam je baš super jer, osim što smo prvi put vidjeli kako doista izgleda muzej naše gimnazije, zabavili smo se i jako mi se svidjelo tematsko uređenje Egipta“, samo je jedan od mnogo pozitivnih komentara.

Kao u igri pokvarenog telefona

Osim toga, učenici su se mogli okušati i u potrazi za blagom koju je organizirala ravnateljica, a nagrada je bila velika Dorina čokolada (kojom smo se osladili Amalija Danjek i ja, kao pobjednici i jedini sudionici ove potrage).

Istovremeno, u svečanoj smo dvorani ugojestili dramsku skupinu iz Slovenije, iz Gimnazije Šentvid koja je izvela predstavu *Niti* na slovenskome jeziku. „Predstava je bila ozbiljna jer je prikazivala dvije različite životne situacije, jednu djevojčicu poput nas koja ima sve, a nezadovoljna je, i s druge strane djecu

koja rade u tvornici i nemaju ništa“, kratko mi je objasnila kolegica, koja nije baš razumjela što glumci govore, kao ni velik broj gledatelja. Zatim se održala svečana akademija koju je otvorila maturantica Marcela Mikulić oproštajnim pismom u ime svih maturanata, a program se nastavio zbornim izvedbama popularnih pjesama, poput *Hit the Road Jack*, te izvedbom humoristične predstave *Telefon* naše dramske skupine koja je dijelom počivala na igri pokvarenog telefona. Svečano obilježavanje Dana škole završilo je dodjelom nagrada učenicima koji su predstavljali našu školu na državnim natjecanjima.

Naši glumci na „Telefonu“

Dramska skupina iz Slovenije

Nastup dramske skupine iz Slovenije

Niti

Unatoč jezičnim preprekama poruka je jasna.

Chiara Pumper, II. d

Dan škole uljepšao nam je i posjet dramske skupine Teatar Curriculum Vitae iz Gimnazije Šentvid iz Ljubljane. A prije no što su u pratnji naših učenika obišli grad, naši su nas gosti, Neža Kokalj, Daša Petrovčič, Gašper Trobiš, Anuša Vidovič i Natalija Pantić, počastili izvedbom svoje predstave Niti. Dirljiva priča o djevojčicama radnicama u tvornici igračaka potakla je brojne reakcije i mnogo se puta publika uskomešala nad (odglumljenim, naravno) prikazima nasilja i izrabljivanja. Bilo je svega, od urlanja i guranja do povlačenja za kosu, a sve je to polučilo željeni dojam. Mnogi su nakon izvedbe komentirali grubost scena, a neki su i ispod oka pogledavali jadnog 'nadglednika tvornice'. U njegovu obranu, činjenica je da su scene odglumljene uznemirujuće realistično. Jedino što nas je sprečavalo da u ljutnji ne zaustavimo predstavu bila je činjenica da je nismo posve razumjeli - bila je na slovenskom. Iz tog razloga trebalo nam je nekoliko minuta da shvatimo kako 'Ena' nije ime radnice, već njezin broj, 'jedan'. Vjerojatno bismo bili sretniji da to nismo shvatili. No, unatoč jezičnim preprekama poruka predstave ostala je jasna. Za svaki slučaj, dramska grupa Teatar C.V. na kraju predstave posebno se široko smiješila 'nadzorniku' kako bi pokazali da je sve ipak bila samo gluma. Pozdravili smo ih glasnim pljeskom, a zatim su u pratnji naših *dramaca* obišli Zagreb. I Vincek, naravno. Kao šećer na kraju.

Advent u školi

Anđeli čuvari

Juraj Bujanović, II. f

Za adventsko raspoloženje i ove su se godine pobrinule profesorice biologije, Ljubica Kostanić i Sanda Ilić, koje su u subotu, 1. prosinca, zajedno s polaznicima Hortikulture okitile školske hodnike prigodnim ukrasima. Učenici su izradili anđele od krep papira i žica za pranje suđa (izgleda bolje nego što zvuči) koji su raspoređeni u stubišnom prostoru. Osim anđela hortikulturci su izradili i papirnatu pahuljicu koje su lepršale glavnim hodnikom, a šuška se i o namješčaju od paleta koji bi se uskoro trebao pojaviti. Svoje je mjesto na hodniku pronasao i veliki bor od recikliranog materijala, koji je trebao biti izložen u gradu, ukrašen sada anđelima i novim kuglicama. Tako su nas ove godine čuvali anđeli na svakom koraku i stvorili prigodan adventski ugođaj.

Naši anđeli čuvari

Božićna akademija

Glazba i smijeh za kraj

Marina Paić, II. f

Kraj prvog polugodišta zaključen je, po običaju, božićnom akademijom održanom 21. prosinca. U vedrom raspoloženju, bez stresnog zaključivanja ocjena, nastavilo se slavlje započeto dan prije božićnim sajmom. Profesorica Martina Krajnović i ove je godine odlično pripremila za nastup naš mješoviti zbor vježbajući neumorno cijelo prvo polugodište. U prvom su dijelu izveli tri tradicijske pjesme: *Došli smo vam kalendarati*, *O kakva to svetost* i *Zdrav kralj mladi*. Nakon toga slijedile su tri internacionalne: *Heaven is a Wonderful Place*, *Now Let us Sing* te *Jingle Bell Rock* uz pratnju gitarista Ivana Miloša, Lava Novosele i Ante Tomasa. Lucija Kurtalj na flauti i Lav Novosel na gitari izveli su skladbu *River Flows in You*.

Nakon nastupa zbora slijedio je kratki dramski nastup *Rotkäppchen, einmal etwas anderes* koji su izveli Marija Bencun, Marko Husnjak i Damjan Ježić na njemačkom jeziku. Iako kratka, nešto drugačija priča o Crvenkapici, nastala spontano na satu profesorice B. Runje, nasmijala je sve prisutne. A nakon njih, pozornicu je zapalila Tija Tkalčević, svjetska prvakinja među seniorskim step solistima, koja je izvela pobjedničku točku s natjecanja u Njemačkoj. Kao i dosad, završetak božićne akademije

obilježen je izvedbom dramske skupine GTTG koja ove godine broji tridesetak članova. Tekst predstave *Ovako se Isus nije rodio* napisali su Damjan Ježić i Marija Bencun i njome na zabavan način prikazali Isusovo rođenje, upleli Djeda Mraza i njegove

tintiliniće, izokrenuli sve što se moglo kako bi prikazali ljudske gluposti i naivnosti, ali i mnogo ozbiljnije mane. Dramsku skupinu, kao i sve ostale izvođače, publika je nagradila velikim pljeskom iskazujući time svoje zadovoljstvo.

„Djetešće nam se rodilo“

Bajkoviti božićni sajam

Povratak u djetinjstvo

Glavna nagrada – dan izvan učionice

Iva Džaja, II. f

Ovogodišnja tema školskog božićnog sajma bila je ostvarenje dječjih snova većine učenika jer – postoji li itko tko nije volio bajke?! Svaki razred mogao je izabrati najdražu bajku i predstaviti ju na štandu. Sajam se održao 20. prosinca u poslijepodnevnom satima u školskoj dvorani koja je poprimila potpuno nov izgled, a hodnicima su vladale princeze, Štrumpfovi i ostala neobična bića. Osim zamaskiranih bića školom je zavladao i miris neobičnih, ali ukusnih kolača: plavih palačinka, puno malih Olafa, Shrekova prijatelja medenjaka i ostale lude družine. Također, bilo je i magičnih sokova, po potrebi za svakog učenika, za rast (u visinu ili snižavanje) te zelenih Shrekovih napitaka s posebnim promatračkim okom. I naša Stručno-razvojna služba imala je svoj štand, fantastične kolačiće u obliku snjegovića pripremila je ravnateljica, a pedagoginja se zamaskirala u Djeda Božićnjaka. U učionici geografije održale su se karaoke na oduševljenje mnogih, a glavne zvijezde bili su neki profesori koji su zapjevali i uživali zajedno s učenicima.

Štrumpfovi – pobjednici

Za dramski dio programa pobrinule su se profesorice Sanda Ilić i Jadranka

Sabolek koje su u maloj dvorani izvele lutkarsku predstavu „Ježeva kućica“ i pokazale zavidno dramsko umijeće. Znači li to da ih uskoro možemo očekivati i na daskama pozornice u svečanoj dvorani?! I ove smo godine imali tombolu s raznovrsnim iznenađenjima tako da je svatko ponešto dobio. Ali glavnu nagradu, pobjedu na božićnom sajmu odnijela su mala plava stvorenja – Štrumpfovi. Veseli 1. d razred koji je, osim plavih, sretnih lica i crvenih kapica, ponudio štrumpfastične keksiće, kuglice za bor, Gargamelove bombice i još mnogo maštovitih plavih proizvoda zaslužio je proglašen najboljim. Drugo mjesto dijele 2. a, 2. d i 4. e. Drugi je d dočarao čudesa koja su proživjeli Alisa i njezini prijatelji, drugi a pretvorio se u Sježno kraljevstvo, a četvrtim e vladale su vještice. O pobjedi je odlučivalo povjerenstvo koje su činile profesorice: Katica Košić, Nada Žalac,

Štrumpfovi su odnijeli pobjedu

Ivana Delač i Katarina Essert te profesor Filip Vrbanić. Nagrade su privlačne i vrijedilo se potruditi. Osvojeno prvo mjesto osigurava dan izvan učionice namijenjen terenskoj nastavi (u Zagrebu ili okolici), a druga mjesta dan bez usmenog ispitivanja. Sajam je za sve nas imao i edukativno značenje, proveli smo lijepe dane u druženju i pripremi, naučili kako biti složniji i pokazali svoja maštovita lica. Sve to su mogli pratiti naši roditelji i ostali gosti te zajedno s nama uživati u bajkovitom ugođaju. Glavni cilj sajma, osim naravno punih trbuha i veselja, bio je prikupljanje sredstava za humanitarnu pomoć. Dio prikupljenog novca darovat ćemo Dječjem domu Zagreb (točnije mladima u stambenoj zajednici), a ostatak ćemo iskoristiti u dogovoru s razredom. Nadamo se da ćemo uspjeti nekome unijeti barem malo bajkovite, božićne čarolije u dom.

... a neki su se slikali s ravnateljicom

Pri kraju je dugogodišnja obnova škole

Uskoro neprepoznatljiva Treća

Tamara Riška, IV. b

Uređivanje školskog muzeja

Naša je škola već duži niz godina u procesu obnove pa smo već navikli vidati radnike po školi. No, dok su još prošle godine stizali novi parketi, prozori i dovršavala se fasada, početkom drugog polugodišta glancaju se detalji. Napokon se uređuje zbornica, na prvome je katu osvanuo veliki ekran na kojem ćemo pratiti obavijesti i događanja, a obnavlja se i školski muzej. Da bismo saznali što nas još može ugodno iznenaditi do kraja ove školske godine, pokušali smo na ravnateljčina vrata.

Kako bismo što bolje i kvalitetnije učili i proučavali kemijska svojstva i zakone fizike, uskoro stiže nova oprema za te učionice što znači da kemijske reakcije i pokuse iz fizike više nećemo gledati samo na prezentaciji. Planira se i ozvučenje škole, ali to ćemo još malo pričekati, kako zbog činjenice da se moraju provesti žice kroz cijelu školu, tako i zbog financijskih sredstava. Muzej koji je dijelom obnovljen preko zimskih praznika dobit će završni touch i biti potpuno spreman za grupna učenja i različite aktivnosti. A kako bi nam tjelesni

bio što zabavniji, ravnateljica se odlučila i na ozvučenje dvorane. Ako nas želja za zdravim životom ne pokrene na tjelovježbu, muzika sigurno hoće. Za one željne učestalijeg vježbanja glavna postaja mogla bi postati sportski klub koji će se pretvoriti u malu teretanu. Tijekom godine trebala bi se mijenjati i sva unutarnja vrata u školi. Osim promjena u interijeru i eksterijeru škole, ravnateljica u planu ima i još mnogo novih aktivnosti naših učenika i nastavnika koje će školu podići na viši nivo. Tako se nabavljaju neki novi instrumenti za glazbenu umjetnost, u tijeku je nastavak suradnje dramske skupine sa slovenskim srednjim školama i rad na stvaranju zajedničke predstave. Zatim, prijavili smo se i na K1 projekt čiji je cilj poboljšanje vještina nastavnika i učenika pomoću modernizacije i internacionalizacije škole preko interkulturalizma, poboljšanja kvalitete škole, nastave, metoda rada te brige za zdrav život djelatnika i učenika. Naravno da se neće stati samo na tom projektu, u planu je još mnogo Erasmus+ projekata.

Dominik s prof. Ivicom i ravnateljicom

Internacionalna natjecanja
u engleskom jeziku

Treća Speaks Inglish

Chiara Pumper, II. d

Nakon prošlogodišnjih uspjeha učenici Treće gimnazije nastavljaju nizati izvrsne rezultate na natjecanjima iz engleskoga jezika. Best in English i Hippo internacionalna su natjecanja u engleskom jeziku, a rezultati naših učenika svake su godine izvrsni. Tako se prošle godine šestero učenika našlo u polufinalu natjecanja Hippo, a **Dominik Mustač**, tada maturant, i u finalu. Završnica je održana u svibnju u Italiji (Lido di Jesolo), a Domagoj se plasirao na odlično 7. mjesto. Njegova mentorica bila je profesorica Marijana Ivica. I dok ovogodišnje izdanje još uvijek iščekujemo, već smo imali priliku okušati sreću i znanje na natjecanju Best in English 2019. Ove godine broj natjecatelja iz cijelog svijeta podigao se na impresivnih 21110 iz 30 različitih država, čak 19 % više od prethodne godine. I unatoč tome, dva naša učenika svojim su rezultatom osigurala mjesto u prvih 1000 u svijetu. Best in English možda je završio, ali svoje znanje imat ćemo priliku dokazati i na natjecanjima koja tek slijede. Hippo 2019., evo nas!

Ekipa s građanske smotre s prof. Tomić

Amalija Danjek,
Marcela Mikulić i prof. M. Ilić

Pregled državnih natjecanja i smotri

Rad i trud su nagrađeni

Bruno Radić, II. b

Tijekom prošle školske godine dosta smo pisali o natjecanjima i pratili naše učenike na svim razinama, a sada vam donosimo samo pregled najvažnijih ostvarenja, odnosno imena učenika koji su nas predstavljali na državnoj razini natjecanja.

Na Državno natjecanje iz geografije koje se održavalo u Vukovaru pozvan je **Marko Višić** sa svojom mentoricom Milom Bartulović Bednjanec. U Poreču je na Državnom natjecanju iz matematike našu školu predstavljao **Matej Puček** uz profesoricu Sonju Manestar. **Jan Sasunić** išao je do Trogira sa svojim mentorom Petrom Runje na Državno natjecanje iz logike. Drugu godinu zaredom učenik **Stjepan Dolić** zajedno je sa svojom mentoricom Ksenijom Bedeković pozvan na Državno natjecanje iz kemije koje je održano u Crikvenici. Važno je spomenuti i naš vjeronaučni tim, u kojem su se našli **Ivana Lokmić, Filip Bürgler, Luka Živković i Lovro Vrančić**, koji je osvojio drugo mjesto na Vjeronaučnoj olimpijadi. Mentor tima bio je profesor Stjepan Pavek.

Kreativnost na djelu

Na odlične sportske rezultate već smo naviknuti i bilo bi čudno da nemamo bar jednu ekipu i na državnoj razini. Prošle su godine srebro iz Poreča donijeli **košarkaši**, a više o tome možete pročitati na sportskim stranicama. Svoje predstavnike svake godine imamo i na Državnoj smotri LiDraNo, a ove su godine to bili **Amalija Danjek**, kao autorica novinarskog rada *Apocalypse Now*, i **Marcela Mikulić**, urednica školskoga lista Mi mladi. Njihova je mentorica bila profesorica Maja Ilić. Osim toga, aktivni smo bili i na području građanskoga odgoja i obrazovanja. Učenici **Ida Ibrišimović, Karla Kereković, Sven Mikulić i Ana Tečić** uz mentoricu, profesoricu Vlatku Tomić, predstavljali su našu školu na Državnoj smotri održanoj u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu. Tema njihova projekta bila je suradničko učenje što je oduševilo stručno povjerenstvo, koje je posebno pohvalilo, uz odabir teme, samouvjerenost učenika tijekom izlaganja.

Stjepan Dolić, prof. Bedeković
i ravnateljica

Matej Puček, prof. Manestar i ravnateljica

Napredovanja u struci

Ispiti od kojih i profesori strepe

Svaki pet godina ponovno na ispitu

Tamara Riška, IV. b

Uvijek je zanimljivo kad nas u učionici dočeka gospođa s fasciklom i nekim papirima u ruci, profesor sjedi za svojim stolom i nervozno se smješka, a iz pogleda mu se može pročitati da ovaj sat moramo biti anđeli i pokazati svu raskoš svoga znanja. E, pa takvih prizora ni ove školske godine nije nedostajalo.

Nije lako

Profesori hrvatskoga jezika Valerija Bilić i Ilija Barišić ispunili su očekivanja više savjetnice iz AZOO-a te su promaknuti u zvanje mentora (u slučaju profesorice Bilić riječ je o potvrđivanju mentorstva). Naime, profesori su, ako žele zadržati određeno zvanje ili napredovati u struci, dužni svaki pet godina obnavljati taj status. Malo smo istražili što to znači i začudili se koliko rada i truda stoji iza toga. Nije riječ samo o dolasku viših savjetnika iz AZOO-a i vrednovanju nastavnoga sata, nego o (bar) petogodišnjem izvršnom radu, sudjelovanju u stručnom usavršavanju, izvannastavnom radu, sudjelovanju na natjecanjima, objavljivanju stručnih radova i još mnogočemu. Naradio se tako i Antonio Perić, profesor tjelesne i zdravstvene kulture, dugogodišnji voditelj fakultativnih predmeta (nogometa i košarke) te je zaslužio promaknut u zvanje savjetnika. Osim toga, naši su mladi profesori, Margareta Oršolić, profesorica hrvatskog jezika, profesor tjelesne kulture Luka Kumbrija i profesorica fizike Ivana Jerković uspješno položili stručni ispit koji je svaki profesor dužan položiti nakon dvije godine rada u školi. Ispit je prava *noćna mora* od kojeg mnogi strepe, a sastoji se od triju dijelova: pisanja eseja, izvedbe jednoga nastavnog sata pred povjerenstvom i nepoznatim učenicima te usmenog ispita pred višečlanom komisijom. Znači, nije ni njima lako.

Nova lica u zbornici

Ljubitelji prirode,

Prvi dojmovi o novoj školi izrazito su pozitivni jer su naišli na podršku kolega u zbornici pa prilagodba nije teška

Mia Maurović i Iva Džaja, II. f

I ove je školske godine u našu zbornicu stiglo nekoliko novih lica. Profesoricu fizike Vesnu Prpić, koja je otišla u mirovinu, zamijenila je profesorica Valentina Novak, a profesorice Margaretu Oršolić i Anđu Prljević, koje su na porodijskom dopustu, privremeno mijenjaju profesorica Josipa Lovrić i profesor Filip Vrbanić. Osim njih, s nama je ovu školsku godinu i profesor Marko Prpić na stručnom osposobljavanju iz hrvatskoga jezika. Bio je to povod našem kratkom razgovoru i upoznavanju.

Rock vjeroučitelj

Filip Vrbanić novi je profesor vjeronauka u našoj gimnaziji. Odrastao je i školovao se u Zagrebu, a svoje srednjoškolsko doba proveo u Klasičnoj gimnaziji. Prvo je studirao povijest i geografiju, ali se prebacio na teologiju. Iako se kao dijete nije zamišljao u ulozi vjeroučitelja, sretan je što je postao upravo to. Jednako tako, nije pretpostavljao da će postati osoba kakva je danas, ali zna da je normalno da se ljudi mijenjaju te se raduje i onim nepredvidljivim stvarima koje ga u životu

čekaju. Zadovoljan je svojim učenicima, a kao svoj glavni cilj ističe pronalaženje načina kako bi svačiji potencijal bio iskorišten. Profesor kaže da je najbolji način prenošenja vjere i ljubavi, učenicima ili drugim ljudima, vlastiti primjer, stoga nastoji biti iskren i govoriti samo ono u što vjeruje. Ljubitelj je *rocka* iako u zadnje vrijeme sve manje vremena provodi slušajući glazbu. Ipak još uvijek nađe vremena za uživanje u prirodi, igranju nogometa, radu na zemlji i druženju sa svojim roditeljima.

dobre knjige i *rocka*

Fizika u zadnji čas

Valentina Novak, naša nova profesorica fizike, u Zagreb je stigla iz Čakovca u kojem je odrasla i živjela do ove godine. Pohađala je Gimnaziju Josipa Slavenskog koja joj je

ostala u posebno lijepom sjećanju jer je proteklih osam godina upravo tamo predavala fiziku. Iako je tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja bila uvjerena da želi studirati geografiju, jer joj je oduvijek bila omiljeni predmet, u zadnji je čas promijenila odluku i upisala fiziku. Kao učenica najviše vremena posvećivala je predmetima koji su joj bili jako zanimljivi i u njima je bila prava „štreberica“, a u ostalima je, kako kaže, bila „kampanjac“. Ni tijekom studija, a ni sad, ne žali zbog nagle odluke i promjene predmeta. Iako je uvijek najljepše raditi s učenicima koji vole i razumiju fiziku, osobit su joj izazov oni učenici kojima fiziku treba približiti kako bi ju zavoljeli. Profesorica kaže da voli ono što radi i zadovoljna je svojim izborom posla jer se već kao dijete zamišljala u ulozi profesorice. U slobodno vrijeme voli pogledati dobar film ili pročitati zanimljivu knjigu, a najviše voli opuštajuće kave s prijateljima. Također, uživa boraviti u prirodi i kad god stigne, ode trčati. Prvi dojmovi o novoj školi izrazito su pozitivni jer je naišla na podršku kolega u zbornici pa prilagodba nije teška.

Svestrana i aktivna

Profesorica **Josipa Lovrić** predavat će hrvatski jezik u našoj školi do povratka profesorice Oršolić s porodiljskog dopusta. Ova simpatična profesorica odrasla je i školovala se u Splitu i Zadru, a potom u Zagrebu diplomirala na Filozofskom fakultetu.

Apsolventsku je godinu provela u Ženevi učeći francuski jezik, a zatim u Londonu usavršavajući engleski. Već u ranoj dobi javila se želja za podučavanjem samo se s vremenom i odrastanjem mijenjao predmet koji je željela podučavati. Danas je sretna što je izbor pao upravo na hrvatski jezik i književnost. „Vjerujem da život gotovo nikako ne možemo dobro razumjeti bez književnosti i stoga mislim da je jako važna“, rekla nam je profesorica Lovrić. Pročitala je puno knjiga i mnoge su je oduševile, no kao najdraže izdvaja Bulgakovljev roman „Majstor i Margarita“, Kafkinu pripovijetku „Umjetnik u gladovanju“ te biblijsku priču o Jobu. „Ovim se naslovima uvijek vraćam jer otvaraju bitna filozofska pitanja, a ne daju jednoznačan odgovor“, kaže profesorica. Slobodno vrijeme ispunjeno joj je različitim aktivnostima, pohađa sate suvremenog i orijentalnog plesa te tečaj francuskoga jezika, a donedavno je pisala recenzije i članke s područja kulture za jedan portal. Iako voli sport, a nekad je i trenirala tenis, danas teško nalazi vremena za ovakve aktivnosti. Voli glazbu, ali je jazz jedina glazba koju bi preporučila u atmosferi čitanja i učenja, sve ostalo čini joj se kao prevelika distrakcija. Osim *jazza* na njejoj listi može se naći još *rock*, *indie*, klasična i eksperimentalna glazba.

Ponovno u Trećoj

Marko Prpić i nije posve novo lice u našoj školi jer je Treću napustio prije šest godina kao maturant, a sada se vratio kao profesor hrvatskoga jezika da bi proveo godinu na tzv. stručnom osposobljavanju. Završio je na Hrvatskim studijima kroatologiju i sociologiju, a trenutačno je na poslijediplomskom doktorskom studiju Prevenicijske znanosti na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu. Prisjećajući se srednjoškolskih dana, vrlo iskreno govori: „U mom slučaju savršeno odgovara ona narodna *da mi je tada bilo imati ovu pamet*.“ Potpuno se prepoznajemo se u profesorskim riječima: „Nisam koristio svoj kapacitet maksimalno, nerijetko sam, nažalost, tijekom gimnazijskih dana kampanjski pristupao svojim obavezama.“ Ipak, kao student, posložio je prioritete što ga je doveo do izvrsnih ocjena i zapaženih rezultata. Iako se sklonost prema jezicima javila vrlo rano, draža mu je književnost od gramatike jer pruža puno veću slobodu, i nastavniku i učeniku, u načinu obrade sadržaja, a probleme o kojima se govori uvijek je moguće aktualizirati. Posve je jasno da profesor Prpić voli čitati, a kako je odrastao uz Harryja Pottera, te su ga knjige, kako sam kaže, oblikovale kao čitatelja. U slobodno se vrijeme opušta „prebiranjem po tipkama klavira, čitanjem ili gledanjem serija i filmova“. Sluša pop, rock, elektroničku, ali i klasičnu glazbu. Ipak, najdraže mu je slobodno sate provesti družeći se s prijateljima.

Humanitarna akcija III. gimnazije

Ispunjeno
srce

Mali pomagači velikog srca

Tamara Riška, IV. b

Postoji li išta ljepše nego za blagdane nekoga razveseliti? Primanje darova nikada ne ispunjava onoliko koliko vas može ispuniti i obogatiti samo darivanje. Upravo vodeći se tom idejom i želeći blagdane učiniti ljepšima, dio prikupljenoga novca s prošlogodišnjega božićnog sajma odlučili smo darovati mladima iz Nazorove koji studiraju i pripremaju se za samostalan život u stambenoj zajednici Dječjeg doma Zagreb.

Prikupljeni novac i još nekoliko sitnica odnijeli su učenici trećih i četvrtih razreda u društvu profesorice vjeronauka Anđe Prljević i uvjerali se da stvarno nema ničeg ljepšeg nego razveseliti drugoga, posebice onoga kome je pomoć potrebna. Mladi ljudi iz Nazorove pričali su o svojim životima i situacijama s kojima se svakodnevno nose i bore, a u tih nekoliko sati, uz kavu i kolače, nastala su nova poznanstva i prilike za nova prijateljstva.

Naši muzičari

Dani otvorenih vrata

Dojdi osmaš

Jelena Crnogorac, II. e

U poznatije srednje škole u Zagrebu svakako se ubraja i naša, III. gimnazija i iako se ne trebamo posebno predstavljati, redovito sudjelujemo u manifestaciji „Dojdi osmaš“ i održavamo „Dan otvorenih vrata“.

I prošle su se godine na Zrinjevcu predstavile mnoge škole pokazujući osmašima zašto baš njih odabrati, a metode su različite. Naš štand bio je prepun pehara i medalja jer to svakako valja istaknuti, a napravili smo i pano s fotografijama i citatima kako bismo prikazali zbivanja u prošloj godini. Ukoliko je netko imao dodatnih pitanja o „školi za život“, mogao se obratiti profesorici, no također je mogao saznati od učenika kakva je škola iz njihova kuta, kakva su njihova iskustva i kakvo ozračje vlada našim hodnicima.

Kao i „Dojdi osmaš“, tako smo i „Dan otvorenih vrata“ dočekali spremni, naoružani strpljenjem za brojna pitanja i lijepim riječima o našoj školi. Profesori su se nalazili na svakom katu i bili spremni pomoći i odgovoriti na sva pitanja o

školi, a učenici su poprimili uloge vodiča i s osmašima i njihovim roditeljima obilazili školu objašnjavajući što se događa iza vrata učionice. Pripremili smo različite radionice, od matematičke do radionice iz njemačkog, a posjetitelji su mogli čak i isprobati različite delicije koje su učenici napravili u sklopu projekta Antička kuhinja.

Ponosni profesori s trofejima

Dan Mjesnog odbora Peščenice

Kvartovsko druženje

Bruno Radić, II. b

I prošle je godine Treća gimnazija sudjelovala u kulturno-sportskoj manifestaciji „Naša stara Pešča“. U prvom su planu bila sportska natjecanja, od nogometa do stolnog tenisa, koja su obuhvatila i ženske i muške natjecatelje. Natjecatelja i publike nije nedostajalo tako da je atmosfera bila odlična. Osim na školskim igralištima zabavno je bilo i u dvorani Mjesne zajednice Peščenica gdje je, između ostalih, nastupio i naš zbor, zatim učenici OŠ Dragutina Kušlana te vrlo simpatične vrtičke grupe iz DV Duga. No, najviše se istaknuo plesni par koji je trima latinoameričkim plesovima oduševio publiku.

Dio Bužanove ulice kraj naše škole bio je zatvoren i pretvoren u mjesto susreta, razgovora i druženja. Kao i svake godine organiziran je izbor za najljepšeg psa Pešče, vatrogasci su izvodili svoje vježbe, a na štandovima ste mogli dobiti korisne informacije od predstavnika različitih udruga. Naš je štand ove godine bio u znaku SHE projekta, a njime su upravljali hortikulturi, pa se na njemu moglo ponešto saznati o zdravim životnim navikama, ali i dobiti informacije o školi. Sve u svemu, cijeli dan je vladala vesela atmosfera, a kako nas je i vrijeme ove godine poslužilo, mnogi su sugrađani izašli na druženje i zajednički ručak – neizostavni grah.

Treća na pješačenju

Izvan učionice

Laura Šimunjak, IV. e

Otkako se naša škola uključila u SHE projekt, pojavile su se i mnoge nove aktivnosti kojima se promovira zdrav način života. Jedna od njih bio je dan posvećen pješačenju (24. ožujka 2018.) koji su svi razredi proveli pješačeći Zagrebom. Svaki je razred odabrao svoju rutu pješačenja tako da su se neki uputili prema Maksimiru i Zoološkom vrtu, neki istraživali znamenitosti grada, a neki se čak popeli na Sljeme. Osim toga, svaki je razred morao izraditi i svoj *online* plakat s ucrtanom rutom pješačenja te slikama na pojedinim dijelovima rute. Na taj su način svi bili upućeni kako je i gdje koji razred proveo dan, nije bilo varanja i švercanja, a mogli su se i lako razmijeniti dojmovi. Koliko smo uspjeli saznati, nema onoga, ni učenika ni profesora, tko je požalio što je učionica zamijenjena otvorenim prostorom, svježim zrakom i druženjem. Dapače, nadamo se da će ovakvih dana biti više.

Smiješi se i mašil

SHE program – Vrijeme je za zdravlje

Sajam zdravlja

Osvijestili smo još jednom što sve možemo učiniti za svoj duh i tijelo kako bismo bili boljeg raspoloženja, imali više energije i volje.

Tamara Riška, IV. b

Podizanje svijesti o zdravlju jedna je od važnijih zadaća naše škole već nekoliko godina, točnije otkako aktivno sudjelujemo u tzv. SHE programu. Tijekom cijele godine pokušava se različitim radionicama poticati učenike i djelatnike da razmišljaju o tome što jedu i koliko brinu o svom zdravlju. Kao mali prilog zdravoj prehrani uvedena je voćna užina četvrtkom kada učenici dobiju prije velikog odmora neku sezonsku voćku.

S istim ciljevima organiziran je i Sajam zdravlja koji je trajao od 9. do 13. ožujka 2018. U tih pet dana učenici i djelatnici škole mogli su sudjelovati na različitim radionicama, predavanjima i liječničkim pregledima. Tjedan je započeo radionicom pod nazivom *Energizing Workshop* koju je vodio profesor Antonio Perić i na kojoj su, uz puno smijeha, učenici isprobali neke aktivnosti koje podižu energiju i raspoloženje. Slijedile su radionice o mentalnom zdravlju koju su vodile psihologinja Ivana Delač i pedagoginja Nada Žalac te ona o zdravim prehranbenim navikama i pripremi zdravog obroka bivših maturantica iz 4. c razreda koje su se za radionicu pripremile uz pomoć profesorice Sande Ilić.

U srijedu je *Bernard Spiegel*, bivši maturant iz 4. f razreda, održao predavanje i

Kupujmo domaće!

radionicu o iskustvima s UN Yuth foruma na kojem je sudjelovao kao predstavnik mladih Hrvatske. Tema foruma bila je borba protiv zlouporabe droga.

Briga za duh i tijelo

U četvrtak je održana još jedna radionica o pravilnoj prehrani, a školski je sat proletio uz odabir namirnica za uravnotežen obrok, degustaciju čaja, *smoothija* od voća i sendviča koji je u skladu s nutricionističkim pravilima te pokoji igru i kviz. Radionicu su i ovaj put vodile učenice četvrtog razreda uz podršku profesorice Sande Ilić. „Zdravi četvrtak“ odzvanjao je zvucima salse jer je održana i plesaonica na kojoj su učenici 3. e razreda usvajali osnovne korake salse pod stručnim vodstvom profesorice Ozane Radovniković.

Osim toga, svoje zdravlje mogli smo i kontrolirati kod dviju liječnica. Tako je dr. Pava Galiot mjerila razinu šećera u krvi i krvni tlak, uglavnom djelatnicima škole, ali i ponekom učeniku, a dr. Ljerkica Mišura

Mali liječnički pregled

zainteresiranima je napravila spirometriju – pretragu za ispitivanje plućne funkcije kojom se mjeri volumen i brzina izdahnutog zraka. A izdržljivost pluća mogla se ispitati i subotnjim planinarenjem na Japetić, čime je završen „zdravi tjedan“.

Sajam zdravlja ostvario je svoj cilj – osvijestili smo još jednom koliko je važno što i kako jedemo, ali i što sve možemo učiniti za svoj duh i tijelo kako bismo bili boljeg raspoloženja, imali energije i volje za svakodnevne obveze.

„Život u ritmu muzike za ples“

Matineja knjige

Budućnost knjige?

Učenici knjizi predviđaju daleko svjetliju budućnost od pisaca znanstvene fantastike.

Josipa Rendulić, IV. b

U sklopu manifestacije *Noć knjige* u Trećoj je prošle godine održana *Matineja knjige* na kojoj su sudjelovali učenici svih razreda. Tema sedme po redu *Noći knjige* bila je budućnost knjige, tako da su učenici, osim čitanja i promišljanja o znanstvenofantastičnim pričama hrvatskih autora, vodili i raspravu o tome kako zamišljaju budućnost knjige i kakvu bi budućnost knjige uopće htjeli doživjeti, s naglaskom na digitalizaciju svih vrsta knjiga spram tiskanog oblika. Program su vodile naša knjižničarka Natalija Živković i profesorica psihologije Ivana Delač, koja se u slobodno vrijeme bavi pisanjem i objavljivanjem znanstvenofantastičnih priča i romana. Tom je prigodom profesorica Delač pročitala i jednu od svojih priča koja se bavi bajkovitom potragom za knjiškim blagom, nakon čega su učenici dobili još dvije znanstvenofantastične priče hrvatskih autora koji na budućnost knjige gledaju vrlo pesimistično. Nakon čitanja uslijedila je rasprava čiji je zaključak bio da učenici zapravo preferiraju tiskane knjige spram digitalnih te da bi unutar nastavnoga programa voljeli čitati više izbornih lektira u kojima su prisutne aktualne društvene teme koje potiču razvoj kritičkoga mišljenja. Za kraj su učenici sastavili popis knjiga koje bi, kao svoja najdraža djela, poslali u svemir. Na popisu su se našli Biblija, Lovac u žitu, Sto godina samoće, neka djela Marije Jurić Zagorke, Da Vincijev kod pa i Dnevnik Pauline P, bajke braće Grimm i najnovije enciklopedije. Zaključak večeri bio je „Knjiga je knjiga“ što pokazuje da učenici Treće, bez obzira na velik broj obaveza i lektira koje moraju pročitati, ipak cijene pisanu riječ i vole knjige u tiskanom obliku te predviđaju daleko svjetliju budućnost od pisaca znanstvene fantastike.

Knjižničarka i prof. Delač

Gostovanje dr. sc. Marije Selak

Unde malum?

Nalazi li se zlo u svima nama?

Juraj Bujanović, II.f

Povodom Svjetskog dana filozofije, 15. studenoga 2018., ugostili smo dr. sc. filozofije i bioetike **Mariju Selak**, docenticu na Odsjeku za filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, koja je održala predavanje o povijesti zla zainteresiranim učenicima i nastavnicima naše škole.

Govoreći o povijesti zla, profesorica Selak istaknula je razdoblje renesanse kao prekretnicu u razmišljanju o čovjeku i zlu. Do renesanse je prevladavalo teološko promatranje zla kao nedostatka dobra u čovjeku, stoga se vjerovalo da je odgojem i obrazovanjem moguće popraviti čovjeka. Međutim, stvarnost opovrgava takva shvaćanja jer je tijekom povijesti bilo mnogo vrlo obrazovanih ljudi koji su dokazano bili začetnici zla. Profesorica Selak posebno se osvrnula na Drugi svjetski rat i pojam *banalnosti zla* kada se zlo pojavljuje zbog nerazmišljanja i nedostatka razgovora čovjeka sa samim sobom. Osim toga, otvorila je i mnoga druga pitanja, poput stvarne slobode čovjeka, pokušaja biološkomedicinskih utjecaja na zlo u današnjem svijetu i terorističkih djelovanja (tzv. zla u ime većeg dobra), ali jedan školski sat nije bio dovoljan za dublja razmatranja tih problema.

Zaključak vrlo zanimljivog predavanja mogao bi biti da svaki čovjek u sebi ima temeljni etički zakon koji bi ga trebao usmjeravati prema dobrim djelima, ali, nažalost, ponekad (ako ne i prečesto) čovjek skrene s toga puta.

Predavanje o Japanu

Zemlja Izlazećeg Sunca u Kušlanovoj

Karla Kereković, IV. f

Našu školu posjetili su profesori i studenti s Odsjeka za azijski jezik i kulturu Filozofskog fakulteta u Puli. Pomoću interaktivne prezentacije predstavili su nam mali dio onoga čime se bave, a predavačice su bile dvije studentice i profesorice. Kako je jedna od profesorica Japanka, prezentacija je bila pretežno o Japanu i japanskome jeziku. Nakon što su ukratko predstavile program svojega fakulteta, svih smjerova i mogućnosti koje on otvara,

putem prezentacije zaigrale su s nama igru tako što su nas najprije ispitalo koliko znamo o japanskom jeziku i kulturi, a nakon toga nas kratko poučile osnovama japanske abecede. Zatim smo imali prigodu savladati osnovne komunikacijske izraze, kao što su „Ja sam...“ i „Drago mi je upoznati vas.“ Pri kraju smo mogli upotrijebiti stečeno znanje te samostalno pokušati napisati svoje ime. Na japanskom, naravno. Iako se činilo vrlo lako, ispostavilo se da

Osmijeh uspjeha

ipak nije tako te su intervencije profesorica bile i više nego potrebne. A na samome kraju važno je spomenuti najzanimljiviji dio predavanja, a to je origami – tradicionalna vještina kreiranja različitih oblika od papira, pa smo vidjeli srce, lisicu i još ponešto. Iako je predavanje trajalo samo jedan školski sat, ne sumnjamo u to da je na mnoge ostavilo pozitivan dojam i prenijelo im bar minimalnu turističku količinu znanja o Japanu.

Večer matematike Matematičkim računima do ukrasa

Marko Višić, II. f

U četvrtak, 6. prosinca, održana je Večer matematike na kojoj su ove godine učenici izrađivali božićne ukrase pomoću matematike. Iako se u početku činilo nespojivim – ukrasi, kreativnost i računanje, ubrzo se pokazalo da su u krivu svi oni koji su tako mislili.

Vrlo brzo pronađene su veze između kolažnog papira i geometrije, šarenih konaca i konstrukcije, a sokovi i bomboni samo su pomogli u tome. Tako su se učenici okušali u različitim tehnikama konstrukcije pomoću igala i konaca konstruirajući parabole i druge zanimljive geometrijske oblike. Izrađivali su se ukrasi i čestitke, a mnogi su radovi stavljeni na pano u učionicu matematike.

Youth Forum UNODC u Beču

Borba protiv droge

Josipa Rendulić, IV. b

Naša škola uistinu može biti ponosna na velike uspjehe svojih sadašnjih, pa i bivših učenika.

Naime, naš (sada već bivši) učenik Bernard Spiegel, iz prošlogodišnjeg IV. f razreda, predstavljao je učenike Republike Hrvatske na Youth Forumu UNODC u Beču u ožujku 2018. Riječ je o Forumu mladih Komisije za opojne droge UN-a na kojemu su predstavnici mladih iz različitih zemalja raspravljali o načinima borbe protiv zloupotrebe droga i promociji zdravlja. Bernard je svoje iskustvo podijelio s nama za vrijeme Sajma zdravlja u našoj školi, održavši predavanje i radionicu o UN-ovom Youth Forumu na kojem je sudjelovao.

Bernard predavač

Dan i noć maturanata...

Za pamćenje

Josipa Rendulić, IV. b

Utorak 22. svibnja, vjerojatno je svim maturantima bio dan koji će dugo pamti- ti jer je označio kraj njihova srednjoškolskog doba. Centar grada bio je preplavljen šarenim majicama, brašnom i zviždaljkama. No, dok su zagrebački maturanti harali Centrom na svom putu do Bundeka, naši su „svoj dan“ proslavili uz roštilj, kolače, zabavu i sport u školskom dvorištu. Sve je počelo tradicionalnim svečanim postrojanjem na školskom igralištu i primopredajom stolica, lopti, ključeva i ostalih školskih predmeta mlađim generacijama. Nakon toga slijedio je najzabavniji dio programa koji je uključivao puzanje konopca, nogometne utakmice profesora i učenika i ostala sportska natjecanja. Nakon

sveprisutne euforije zbog završetka njihovih „muka“, suza i zakletvi da srednjoškolskom druženju nije kraj, bilo je vrijeme za završno spremanje za maturalsku večer koja se održala u dvorani hotela Westin. Tamo su, uskoro bivši srednjoškolci, a pogotovo srednjoškolke, mogli zabljesnuti i pokazati svoje modne kreacije i završne izgleda, koji su se, naravno, spremali tijekom cijele godine, uz dobru glazbu i odličnu atmosferu. Veselje, pjesma i ples potrajali su do jutra, a novinarsku je skupinu dan kasnije, u subotu, posjetilo nekoliko maturantica. „Bilo je odlično! Stvarno noć za pamćenje“, rekla nam je jedna od njih još uvijek pod velikim dojmom.

Zamjena
učenik – profesor

S druge strane katedre

Da je profesor biti lako, profesor bi bio svatko.

Laura Šimunjak, IV. e

Dan zamjene uloga učenika i profesora, dan koji mnogi s nestrpljenjem iščekuju želeći provjeriti kako je biti s druge strane katedre, održan je 9. veljače.

Protokol je već jasan i utvrđen, učeni- ci mogu odabrati profesora kojeg žele toga dana mijenjati te u dogovoru s njim održati nastavne sate. Tako učenici imaju priliku na vlastitoj koži osjetiti sve muke i radosti koje profesori prolaze svaki dan, provesti vrijeme u zbornici i u potpunosti se uživjeti u novu ulogu. I ove je godine odziv bio popriličan, a u zbornici je vladala sjajna atmosfera. Za vrijeme velikog odmora društvo se počastilo pizzom, a i nastava se odvijala u nešto opuštenijoj atmosferi. Učenici su se sjajno snašli u ulozi profesora i dali se dušom i tijelom tijekom predavanja. S druge strane, suradnja ostalih učenika s novim profesori- ma varirala je od razreda do razreda, kao i inače. Neki su razredi surađivali u potpunosti, neki malo manje, ali svakako je bilo zanimljivo pratiti nekoga svojih godina kako se snalazi u nastavničkoj ulozi.

Normalno je ono što je društveno prihvatljivo.
A što je društveno prihvatljivo?

Ugodno otupjeli

To je svijet koji je prevučen preko tvojih očiju da bi sakrio istinu. (Matrix)

Tamara Riška, IV. b

Naše društvo promjenjiv je sustav normi i pravila. Trendovi se mijenjaju kao čarape, a većina ih ljudi slijepo slijedi. Traju kratko jer je u sve bržem načinu života kratkoročnost važna karakteristika, a sa sobom nose toliko različitih „pravila“, savjeta kako se ponašati, odijevati, hraniti, odgajati djecu i tako dalje, do najsitnijih detalja, a sve to može se pronaći tek jednim klikom miša. Nije stoga ni čudno da se lako izgubimo u toj šumi. I dok je s jedne strane sigurno dobro da se društvo liberalizira i poštuje različitosti, s druge strane ta ideja da „sve prolazi“ i „sve se može“ dovodi do zbunjenosti i izgubljenosti, a različitost postaje nedefinirana. Kako onda u takvoj stvarnosti biti „normalan“ i postoji li uopće normalnost?

U svom malom istraživanju pošli smo od pitanja može li nas danas išta iznenaditi, što je normalno sada, a još donedavno nije bilo. Promiskuitet i vulgarnost kojom nas bombardiraju mediji postali su prihvatljivi, neprimjereni sadržaj i nasilje u tzv. zabavnim programima (*reality show*, na primjer) i filmovima postali su realnost s kojom smo se, izgleda, pomirili. A što je s ljudima koji ne žele prihvatiti takvu stvarnost pa nemaju, na primjer, profile na društvenim mrežama? Jesu li oni normalni ili nenormalni?

Možemo naći još mnogo primjera na različitim područjima svakodnevnog života koji ukazuju na slične probleme. Živimo u vremenu kada su se profesori počeli ispričavati učenicima jer su ih „zatrpali“ lekcijama. Praksa i obrazovanje postali su nepotrebniji jer se ispostavilo da novac i ljudi s dobrim vezama mnogo toga rješavaju i brže i lakše. A to je tek početak uragana u koji smo upali potpuno zbunjeni i nespremno dočekujući vrijeme u kojem ono što je bilo jučer danas ne vrijedi.

#Na kavi

Budući da je građe za istraživanje mnogo, zadržali smo se samo na onome što nam je najbliže. A to je svakako svakodnevna komunikacija i ovisnost o društvenim mrežama. Obrasci komunikacije posve su poljuljani. Ako nisi na Facebooku, Twitteru ili Instagramu – kao da ne postojiš. Ako se nisi fotografirao u izlasku, kao da nisi ni izašao van. Osobe koje se odbijaju pridružiti društvenim mrežama izgubile su korak s vremenom i svijetom, misle oni kojima je nezamisliv i promašen dan bez hashtaga ili neuslikane šalice kave. To, zapravo, nije ni čudno jer je svako društvo formirano tako da se manjinu osuđuje i kritizira zbog

nepodržavanja općeprihvaćenih stavova, ideja ili ponašanja, bez obzira na to jesu li u pravu ili u krivu. Mladima, ali i mnogima iz srednje generacije (što god to značilo), nova je tehnologija dio svakodnevnice, uobičajen način komuniciranja i života, a oni koji je ne prihvaćaju postaju izopćeni. Poznata scena iz filma „Matrix“ iz 1999. godine gdje Morpheus objašnjava Neou što je to matrica i kaže: „To je svijet koji je prevučen preko tvojih očiju da bi sakrio istinu“ ... „Da si rob... rođen...u zatvoru vlastitog uma.“ Dakle, doista se može govoriti da smo postali robovi, ne samo društvenih mreža, već tehnologije u širem smislu. O razlozima takvoga razmišljanja i ponašanja razgovarali smo s izv. prof. dr. sc. **Krunoslavom Nikodemom** sa Odsjeka za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Kamo srljamo?

Profesor Nikodem kaže: „Profili na društvenim mrežama, kao što je primjerice Facebook, ostavljaju barem neku nadu da smo u cijeloj toj strci i zbrci bez ikakvog smisla još uvijek živi i da nismo sami. Oni vrše stalni 24-satni pritisak koji je sve teže izdržati. Zato je danas za mlade najgore moguće mjesto ono bez signala, bez interneta.

Stari načini ne otvaraju nova vrata.

Većina referenci dolazi iz simulakrura (koju odjeću nositi, kako izgledati, koju glazbu slušati, koju hranu jesti, kako naše tijelo treba izgledati, kako trebaju izgledati naše obiteljske, prijateljske, ljubavne veze...). Mi se trudimo doseći te uzore, što je nemoguće jer oni u stvari ne postoje, odnosno nisu stvarni, što posljedično dovodi do stanja nekog nejasnog nezadovoljstva, anksioznosti, zabrinutosti, osjećaja nemoći i besmisla. "Da su nam se društvene mreže uvukle pod kožu i, suprotno mnogim razmišljanjima, nisu mjesto slobode gdje se može djelovati bez posljedica, ne treba posebno naglašavati. Svi znamo barem neki primjer kojim možemo posvjedočiti tu tvrdnju. Ali, kao da nas to ne opterećuje dovoljno da bismo se suočili s mogućim posljedicama. Posebno je, čini mi se, zabrinjavajuće jedno od posljednjih istraživanja Instituta za mozak i kreativnost sa Sveučilišta u Južnoj Karolini prema kojemu mreže razvijaju moralnu bezosjećajnost prema osobama u stvarnom životu. Naime, zbog informacija kojima smo na njima zasipani, u stvarnom životu ne stignemo u potpunosti emotivno reagirati na osjećaje drugih ljudi. Da je i upola istinito, zvuči dovoljno strašno da se zapitamo kamo mi to idemo.

Je li kriv naš urođeni voajerizam ili dosada?

Zanimljiva je, da ne kažem zastrašujuća, još jedna uobičajena pojava u društvu. Vrlo često čujemo da se sa zgražanjem i moralnim gnušanjem govori o nekim oblicima ponašanja koja odudaraju od uobičajenog i „normalnog“. Ljudi koji odluče ne skrivati ispod maske svoje pravo lice i otvoreno priznati svoju različitost, lako se osuđuju i odbacuju. No, istovremeno (ti isti dušebrižnici) na neprimjerena ponašanja u *reality show* programima, filmovima ili serijama (u udarnim terminima!) ne reagiraju. „Još je poznati kanadski teoretičar medija Marshall

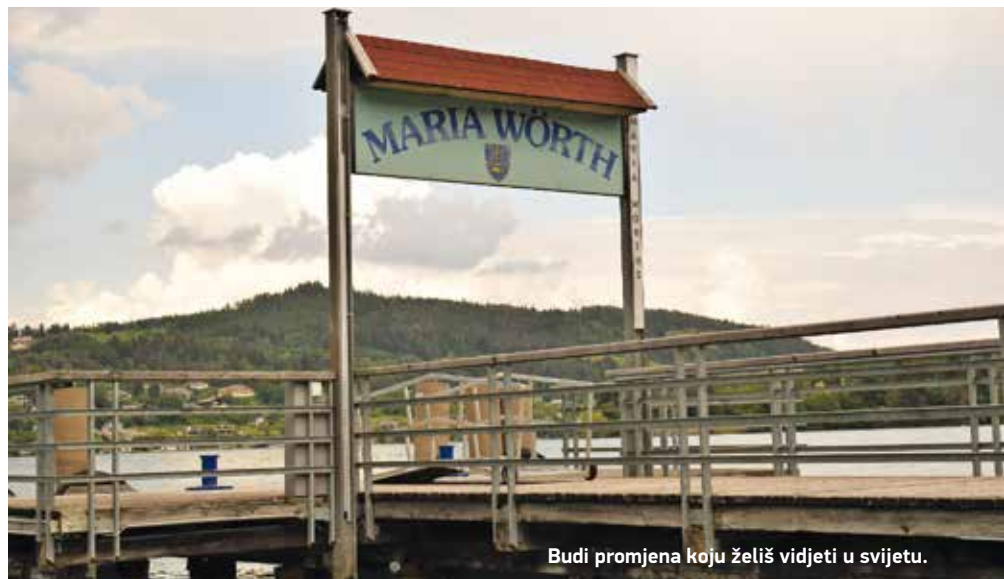
McLuhan prije 60-ak godina pisao da nas medijski sadržaji čine obamrlima ili, da parafraziram poznatu pjesmu Pink Floyda, mi smo danas *ugodno otupjeli*“, kaže profesor Nikodem. No, zar smo se na takav sadržaj već naviknuli toliko da više nema mjesta za čuđenje ili smo zaista *otupjeli*? Vulgarnosti, budalaština i promiskuitet već su se dogodili. Razum mnogih ljudi to sigurno osuđuje, ali statistika (kažu) pokazuje visoku gledanost, a medije vodi računica. Najčešći argument kojim se objašnjava zašto ljudi gledaju (i vole!) takve emisije jest to što se u njima predstavljaju obični ljudi s kojima se gledatelji lako poistovjećuju. *Reality show* programi dio su šireg konteksta, ne samo medijskoga već i sociokulturnoga, u kojemu je sve teže odrediti što je stvarnost. Takvi programi pokušavaju prikazati uglavnom svakodnevni život određene skupine u različitim svakodnevnim situacijama koje su ipak sve samo ne svakodnevne. Profesor Nikodem komentira taj fenomen riječima: „Osim tog pokušaja da nam se predstavi medijski sadržaj koji to izgled nije, *reality show* možemo promatrati

i kao određeni tip voajerizma, te kao medijsku arenu kojom dominira ključni problem potrošačkog društva, a to je dosada.“

Mi održavamo sustav

Čini se da je teško očekivati šokiranje gledatelja zbog neprimjerenih postupaka i nasilja u medijskim sadržajima jer se ni ne zna što je danas neprimjereno. „Sve je istovremeno i primjereno i neprimjereno. Osobno mi je zanimljivo kako su neki pojmovi, izrazi i slogani promijenili značenje. Tako je primjerice za nešto starije generacije izraz «Veliki brat» uglavnom označavao nadzor i kontrolu, a današnjim generacijama to je uglavnom oznaka za neku vrstu zabavu. To u stvari znači da se nadzor i kontrola danas provode kroz zabavu ili, kako su Adorno i Horkheimer napisali prije 75 godina: 'Izvorni afinitet između trgovine i zabave pokazuje se, međutim, u navlastitom smislu zabave: apologiji društva. Zabavljati se znači biti suglasan.' Orwell je pri kraju svog poznatog distopičnog romana napisao: 'Ako ima nade, ona je u Prolima.' No, ključni je problem upravo u tome što i sustav računa na nas jer smo upravo mi ti koji održavamo taj sustav.“

Dakle, moglo bi se zaključiti da se trendovi prihvaćaju kako bi se ljudi oslobodili osjećaja samoće, nesigurnosti i neprihvaćenosti. Trudimo se doseći postavljene uzore, a to je zapravo nemoguće jer oni ni ne postoje, nisu stvarni, pa se rađa nezadovoljstvo, zabrinutost, osjećaj nemoći i besmisla. Tako želeći se osloboditi jedne nesigurnosti upadamo u drugu. I, paradoksalno, oblikujemo svijet u kojem je jedan od važnijih imperativa zabava i sreća, a sve je više ljudi duboko nesretno.

Budi promjena koju želiš vidjeti u svijetu.

Influencing – posao modernoga doba

Želim biti poput njih

Vanjski utjecaji na razvoj osobnosti oduvijek su postojali, samo što se danas broj onih koji sudjeluju u tome izrazito povećao.

Lena Lukačin, II. d

Svake se godine susrećemo s nečim novim, bilo da je riječ o novom modnom trendu ili raznovrsnim savjetima o ljepoti. Naglim razvojem tehnologije došlo je i do novih vrsta poslova, a jedan od njih je i tzv. *influencing*. *Influenceri*, kako ih danas nazivamo, nisu nešto posve novo. Ako definiramo značenje riječi *influenca* kao „djelovanje na koga ili što tako da se izgrađuju ili mijenjaju postupci, ponašanja i uvjerenja“, dakle kao snažan utjecaj na drugu osobu, onda shvaćamo da postoje od davnih dana. U čemu je onda novost? U njihovom sve većem broju, kao i u sve većem broju onih koji ih prate, a sve to zahvaljujući razvoju tehnologije i sve lakšoj i bržoj (ali ne nužno boljoj) komunikaciji putem interneta.

Današnji su *influenceri* pojedinci koji imaju značajan utjecaj na odluke onih ljudi koji ih prate, oni iznose svoja mišljenja i iskustva, na primjer, o proizvodu koji

reklamiraju, pa bi se moglo reći da su oni glas kojem potrošači vjeruju. Ali, je li sve tako jednostavno kako izgleda? Kakve su koristi, a kakve mane toga „posla“? I može li svatko danas biti *influencer*? Odgovore na ova pitanja potražili smo u razgovoru sa socijalnom pedagoginjom **Mateom Babić** i slučajnom *influencericom* **Teom Kravaršćan**.

Skrivene opasnosti

„Danas je internet postao glavno sredstvo svake komunikacije i svaku informaciju koju ste saznali, saznali ste upravo zato što ste ju vidjeli na Instagramu, Facebooku ili nekoj drugoj društvenoj mreži na kojoj je današnja mladež sve više i više aktivna. Upravo je tom prevelikom aktivnošću došlo do ovoga posla modernoga doba - *influencinga*“, iznosi svoje mišljenje socijalna pedagoginja Matea Babić, koja je vrlo dobro

upoznata s ovom temom kao viša stručna savjetnica na Odjelu za mladež Županijskog suda u Zagrebu. Prema pedagogiji Babić *influencing* je druga i stručnija riječ za reklamiranje nečega, ljudi pronalaze nešto u čemu su dobri i svoje znanje prenose na svoje pratitelje među kojima je više od polovice mlađe generacije. Ovo je jedna vrsta posla i koristi su te što se na lagan način može doći do dobre zarade ako se stvarno uloži trud u ono što se radi, ali ima i dosta mana s kojima se socijalna pedagoginja M. Babić često susretala i naslućala od djece s kojom je razgovarala. Nije novost nikome od nas da su djeca sve više (i sve mlađa) ovisna o internetu, internet je zaokupio njihov život, formira njihova mišljenja, a nekim su pojedini *influenceri* postali idoli tako da djeca pokušavaju biti poput njih na različite načine, prate ih načinom odijevanja, šminkanja, ponašanja, pa čak i govorenja.

Budi nekom razlog za osmijeh.

Na pitanje znači li to da ovaj posao ima više mana nego prednosti, pedagoginja Babić odgovara: „Ne vrijeđam posao, svaki posao je posao ako ga radiš s voljom, ali isto tako mora postojati granica, ljudi danas na internet stavljaju svašta i većina toga je vrlo neprimjerena ne samo za mladu dob nego i općenito. Mislim da bi svatko trebao imati svoje mišljenje i da ne treba netko tko je plaćen za to da utječe na tuđe mišljenje odvratiti osobu od onoga što stvarno želi. Ali, naravno, postoje oni koji ozbiljno shvaćaju svoj posao, koji su se našli u tome i vrlo su dobri i iskreni. Pa i sama volim pogledati dobar video neke *beauty blogerice* ili poslušati neki savjet ako znam da mi neće otpasti kosa od njega ili nateći lice.“

Iskrenost je presudna

Osim tzv. *beauty blogerica* koje dijele savjete o frizuri i šminkanju, sve više je *influencera* koji promoviraju zdrav način života. Jedna od njih je **Tea Kravaršćan**, mlada djevojka koja je nesvjesno ušla u *influencing*. Opisujući svoj posao i njegove početke, Tea kaže: „To nije nešto čime se ti odlučiš baviti, već nešto što ti drugi nadjenu na temelju onoga što voliš, radiš i objavljuješ te time utječeš na druge. Početak nije težak, ali kasnije postaje zahtjevnije jer trebaš konstantno imati interakciju sa svojim pratiteljima i nuditi im zanimljiv sadržaj. Izgleda jednostavno, ali, vjerujte mi, nekad jednostavno nemate inspiracije i preumorni ste ili niste dobro raspoloženi.“ Tako je Tea od obične djevojke iz susjedstva postala djevojka koju danas prati više od 20 000 ljudi, a to je postigla iskrenošću prema sebi i drugima, kao i ljubavlju prema onome što radi. Slušajući Teu, možemo zaključiti da *influencing* u sebi sadrži

Nada budi snove.

jako puno pozitivnih čimbenika za one koji se njime bave. „Prednosti ovoga posla su mnogobrojne, od novih poznanstava do različitih i zanimljivih putovanja. Najbolje je to što nađeš ljude koji imaju isti cilj kao i ti – pružiti drugima potporu da izgrade samopouzdanje i vjeru u sebe“, objašnjava Tea i savjetuje: „Trebate znati koliko vrijedite, ali ne dajte da vas ljudi gaze. Danas je lako postati *influencerom*, ali ne dopustite sebi da vas popularnost odvede na krivi put zato što ljudi prepoznaju laž. Ljudi vole vidjeti da *influenceri* nisu savršeni, da i oni imaju mane kao i ostali, i to im pruža dodatnu motivaciju. Od iskrenosti prema sebi nema boljeg uspjeha.“

Mogli bismo zaključiti da, kao i uvijek, postoje i dobre i loše strane ovoga posla i da, u konačnici, sve ovisi o osobi koja ga obavlja. Vanjski utjecaji na razvoj osobnosti oduvijek su postojali, samo što se danas broj onih koji sudjeluju tome izrazito

povećao. Ali, zato je važno učiti djecu od najranije dobi da misle što je moguće više svojom glavom i poticati njihovo samopouzdanje. Obitelj na prvom mjestu, ali odgojno-obrazovni sustav morali bi o tome voditi mnogo veću brigu.

Nečije mišljenje nije tvoja stvarnost.

Razgovor s dr. sc. Marijom Selak o tome što je ljudski život

Sudbina, karma ili slučajnost?

Ako ne želimo skrenuti u puki relativizam, ili nihilizam, moramo se držati monizma istine i pluralizma perspektiva.

Marina Paić, II. f

Sigurno ste bar jednom razmišljali o tome što je zapravo život. Je li on niz slučajnosti, već ispisana priča svemoćnog autora ili funkcionira prema načelu „kako ti meni, tako ja tebi“? Vaši su odgovori, vjerojatno, različiti. Za pripadnike istočnjačkih religija odgovor bi trebao biti karma zbog njihove vjere i učenja, dok bi monoteisti, kao oni koji vjeruju u Boga a samim time i u teodiceju (određeni red stvari), trebali reći Providnost (božansko upravljanje svijetom i Božja briga za stvorenja). Tako da vjerovati u slučajnosti znači vjerovati da ne postoji Bog. Proricanje budućnosti (za one koji u to vjeruju) i slučajnosti također ne idu ruku pod ruku. Ispada da vjerovanje u jedno isključuje ostalo. No, je li zaista tako?

U pokušaju dobivanja što jasnijeg odgovora na ovo pitanje za pomoć smo se obratili dr. sc. **Mariji Selak**, docentici na Odsjeku za filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. „Kada bi nam bio poznat zakon života, odnosno kada bi postojalo jedno pravilo koje vrijedi za sve, onda ne bi bilo moguće postojanje različitih religija koje, svaka na svoj način, dohvaćaju različite dimenzije istine“, rekla nam je, između ostalog, profesorica Selak. Je li onda najtočniji odgovor ako kažemo da je život spoj svih triju pojmova? Naime, za neke stvari sa sigurnošću možemo reći da su determinirane, na primjer neke genske predispozicije (talent za pjevanje, boja očiju ili motoričke sposobnosti). One dobre otvorit će nam vrata na jednom putu, a one loše spriječiti nas u nečemu drugom. S druge strane, sjediti doma pred televizorom i očekivati da će se sudbina pobrinuti za sve, sigurno je pogrešno stajalište. Naravno da nećeš dobiti peticu iz testa ako ne učiš i naravno da će ti netko vratiti istom mjerom ako se loše odnosiš prema njemu.

Što je što

No, da bi odgovorila na naše početno pitanje, profesorica Selak najprije nam je objasnila točna značenja svih triju pojmova, što je fatum, što karma, a što su slučajnosti.

Često čujemo da je život određen sudbinom. Što je uopće sudbina odnosno fatum?

U svojim predavanjima iz filozofije povijesti Hegel konstatira kako grčki duh još nije shvatio subjektivitet u njegovoj dubini i da ljudski duh još nije apsolutno opravdan. Iznad bogova kao čisti subjektivitet stoji fatum – sudbina, a ljudi svoje odluke ne uzimaju iz sebe samih nego iz proročišta. Sokrat je zato nasuprot domovini i ćudorednosti postavio subjekt kao ono što odlučuje pa je sebe napravio proročištem u grčkom smislu. On je govorio da u sebi ima daimonion – božanski glas koji mu savjetuje što treba učiniti. Naime, čak su i u proročistima bili svjesni prvenstva razuma

Život je prekrasna priča.

Što god radiš, radi to sa srcem.

u odnosu na volju, ali i u objavu jer je tek mantis (vrač) unosi značenje u manijsko opojno oduševljenje delfijskih svećenica. Tako, primjerice, Ahilej nije povukao mač u Ilijadi na Agamemnona jer ga je Atena kao mudrost suzdržala. Hegel zaključuje kako Grci nisu imali jakost volje potrebne za odlučivanje, a s napretkom subjekta i demokracije proročišta padaju u drugi plan. No i u proročistima, iako je pitanje postavljao subjekt koji nije još shvaćen kao slobodan i stoga ne može odlučivati, naglasak je na interpretaciji, na autoritetu koji tumači te odluke. Sjetimo se samo Pitijeskog *Ibis redibis numquam peribis in bello* (Ići ćeš vratiti se nikada nećeš poginuti u ratu), rečenice u kojoj je postavljanje zareza odlučivalo smisao poruke. Tako su stari Grci nadu polagali u proročišta, a srednji vijek podlagao se volji Providnosti. No, u novom vijeku, na krilima Leibnizova optimizma „najboljeg od svih mogućih svjetova“, čovjek dovršava posao Providnosti.

Kako se u to uklapa karma i što je točno znači?

Indijski mudraci u Upanišadama iz 8. i 7. st. pr. Krista govore o karmi kao o sili koja izriče da svako djelo proizvodi plodove. Tu se postavlja pitanje može li čovjek izbjeći kaznu za svoje postupke, odnosno prekinuti začarani krug seljenja duše.

A što su slučajnosti?

Slučajnost etimološki ukazuje na postojanje slučajaja. Slučaj, kao nešto pojedinačno, predstavlja iznimku od pravila. Time je on podsjetnik na nepredvidivost života, ali i na nemogućnost ljudskog dohvaćanja zakona koji njime upravljaju. Ono što nam je nepoznato, a time i neočekivano, mi nazivamo slučajnim, dakle onime što izlazi iz uobičajenog, uhodanog i nama razumljivog, slijeda događaja.

Sreća prati hrabre

I što je onda naš život: unaprijed određena sudbina ili slijed slučajnih događaja? Ili, pak, funkcionira po načelima karme?

Kada bi nam bio poznat zakon života, odnosno kada bi postojalo jedno pravilo

koje vrijedi za sve, onda ne bi bilo moguće postojanje različitih religija koje, svaka na svoj način, dohvaćaju različite dimenzije istine. Naime, ako ne želimo skrenuti u puki relativizam, ili nihilizam, moramo se držati monizma istine i pluralizma perspektiva. Na tom tragu u kontekstu ovog pitanja možda bi najtočniji odgovor bio da se život sastoji i od jednog i od drugog i od trećeg. Neke stvari u životu sasvim su sigurno determinirane jer one ne ovise (samo) od naše „dobre“ volje. Primjerice, moje genske predispozicije za trčanje ili talent za slikanje, ako su izraženi, odvući će me u nekom „zadanom“ smjeru ili onemogućiti na tom putu. No, njihovim (ne)postojanjem ja nisam predodređena za uspjeh. On će dijelom ovisiti o onome što ja činim, dakle o investiciji u „karmu“, mome marljivom vježbanju i trudu, a dijelom i o tome da se uspijem naći u pravo vrijeme na pravom mjestu, odnosno o slučaju. Ako dobijem gripu i propustim priliku za upoznavanje važnog skauta ili bogatog trgovca umjetnina, to će utjecati i na moju karijeru. Na tom tragu, kada

Život je prilika. Dobro ju iskoristi.

pitamo je li život sudbina, karma ili slučaj, mi zapravo postavljamo pitanje što nam je činiti, pojednostavljeno: „Trebamo li ležati na kauču čekajući da nas život udari nogom u stražnjicu ili aktivno forsirati svoje ciljeve“?. Budući da je neupitno da je čovjek i (samo)stvaralačko biće, odgovor je naoko jednostavan – dobit ćemo ono što zaslužimo. Dakle, sažeto, treba živjeti poslovice „sreća prati hrabre“.

Možemo li, ako govorimo o životu kao slijedu slučajnosti, zanemariti postojanje Boga ako je on taj koji svakom pojedincu određuje životni put?

Ako je život slijed slučajnosti, onda ne postoji Bog jer postojanje Boga podrazumijeva „teodiceju“, red stvari, odnosno Božji plan po kojem se sve odvija.

A ako je život slijed nepredvidivih slučajnosti kako je moguće da postoji proricanje budućnosti?

Onome za koga je život slijed slučajnosti ne postoji proricanje budućnosti osim načelom „i ćorava kokoš pogodi zrno“. Naime, mi ne možemo sa sigurnošću tvrditi da postoji proricanje budućnosti, izuzev na razini vjerojatnosti, odnosno „vremenske prognoze“. No, onima koji vjeruju da postoji proricanje budućnosti, ona se, vjerojatnije, može i preokrenuti jer će ih ono što će čuti, na primjer, od tarot majstora, kao ono što će im se dogoditi, natjerati da u sadašnjosti djeluju na način da omoguće takav ishod jer ionako smatraju da je on neizbježan. Tako se razni proricatelji i njihovi

povjerenici međusobno omogućuju. U tom smislu njemački filozof Karl Jaspers govori o „pobudnoj prognozi“ koja ima zadaću da čovjeka podsjeti na sama sebe jer naše zamisljanje onoga što će se dogoditi usmjerava i naše buduće djelovanje.

Presudna je namjera

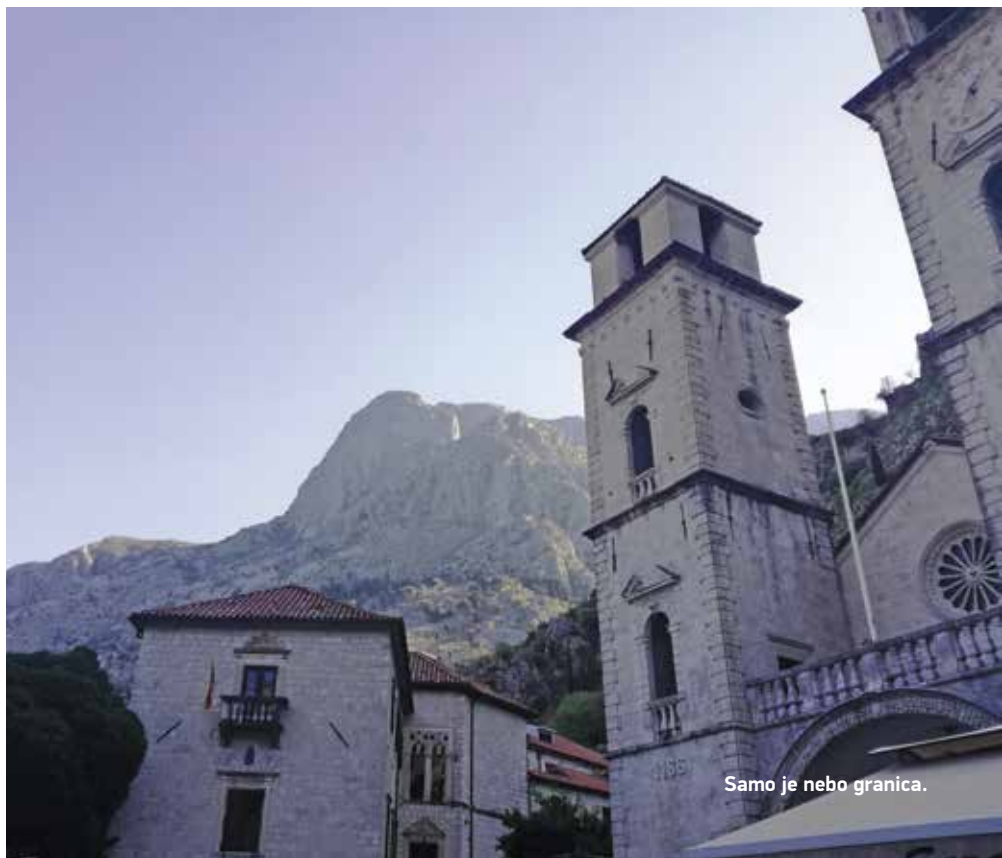
Ako govorimo o sudbini, možemo li reći da onda čovjek nema vlastitu volju jer je sve već odlučeno za njega i je li pravedno da netko dobije „bolju“ sudbinu od nekog drugog čovjeka?

Leibniz u Teodiceji raspravlja o sofizmu koji se zove „lijeni argument“ po kojem „čovjek ne treba ništa raditi ili se brinuti nego ići za trenutnim zadovoljstvom jer ako je budućnost nužna, dogodit će se ono što se treba dogoditi.“ Prema njemu, pogrešno shvaćanje nužnosti dovelo je do muhamedanskog fatuma, ideje da Turci ne izbjegavaju opasnost jer su podložni sudbini. Za njega predskazanja često dovode do ostvarenja prorokovanog. No, nije točno da će se nešto dogoditi bez obzira kako se ponašali: ono će se dogoditi ako se čini ono što do toga dovodi; a ako je događaj zapisan, onda mu je i uzrok isto tako zapisan. Na taj način povezanost posljedica i uzroka, umjesto učvršćivanja učenja o nužnosti štetnoj za djelovanje, služi njegovom obaranju. Leibnizu su stoga draži oni koji se zadovoljavaju sudbinom, ali nakon što su učinili sve što su mogli. Naime,

budući da je učinak izvjestan, uzrok koji će ga proizvesti i sam je takav. A ako se učinak ostvari, bit će to zbog odgovarajućeg uzroka.

Ako postoji karma, možemo li reći da ona objedinjuje i sudbinu i slučajnosti?

Iako karmu kao pojam pretežno vežemo uz hinduizam i budizam, a tako i uz ideju ponovnog rođenja, njezin temeljni princip je etički, a on podrazumijeva da nam naša motivacija i naši čini o(ne)mogućavaju prelazak u nekakav viši stupanj svijesti. U tom smislu karma u prvom redu ukazuje na odgovornost koju moramo snositi za svoje postupke jer će nas njihove posljedice kad-tad stići. U tom smislu ideja karme bliska je i etičkim promišljanjima zapadnjačkih filozofa. Primjerice, slavni Kantov kategorički imperativ upozorava da je u našem moralnom rasuđivanju presudna naša namjera i da uvijek trebamo djelovati tako da se ono što činimo može poopćiti – važiti kao zakon za sve ljude. On nas time „karmski“ podsjeća na našu međuovisnost. Svako narušavanje ravnoteže u korist sebičnih interesa zlo je postupanje koje, dugoročno ili na širem planu, ima katastrofalne posljedice ne samo za druge, nego i za nas. Hipotetički, ako ja pokosim sve šume da bih zgrnula profit, ekološke posljedice bit će pogubne, ako ne za mene, onda sasvim sigurno za buduće generacije, uključujući i moje vlastite potomke.

Samo je nebo granica.

Stres i anksioznost – normalna stanja ili neprijatelji današnjice?

Stres naš svagdanji

Smanjiti količinu obveza i poredati prioritete, najvažniji su savjeti za smanjivanje stresa.

Maja Jurković, IV. b

Jeste li često *pod stresom*? Doživljavate li anksioznost u nepoznatim i novim situacijama? Mislite da nešto s vama nije u redu? Nažalost, niste iznimka. Stres i anksioznost dobivaju sve veću ulogu u našim životima. Čak se čini da postaje potpuno normalno živjeti stresnim životom, pogotovo odraslima, ali i sve više mladih pati od tih poremećaja. Upravo zato odlučili smo istražiti što donosi šira slika.

Hrvatska enciklopedija stresu je dodijelila dvije definicije, a to su reakcija organizma na štetne agense iz okoline (stresore) te učinci i posljedice djelovanja stresora na organizam. Dakle, stres uzrokuju stresori, štetni učinci koji mogu biti fizički, socijalni i psihološki. Mnoge su posljedice stresa na tijelo – bolovi u trbuhu, glavi, prsima, razni osipi, umor te promjene raspoloženja. Imate li i vi ovakve simptome? Ako imate, to su samo neki od pokazatelja da ste pod stresom i da trebate usporiti. Naravno, nije svaka glavobolja posljedica stresa, ali osobe koje muče česte migrene trebaju se raspitati kako mogu smanjiti razinu stresa u svojoj svakidašnjici. Postoje i drugi znaci koji vam govore isto, poput nemogućnosti koncentracije, lake iritabilnosti, nervoze, loše cirkulacije, poremećenog sna, a u težim slučajevima čak i suicidalnih misli, napadaja panike te razvijanja raznih ovisnosti.

Stres – uzročnik mnogih bolesti

Dugotrajno izlaganje stresu može dovesti do težih bolesti poput karcinoma, srčanog udara ili čira. Pod stresom može biti svatko, bez obzira na dob ili zanimanje. Štoviše, sve se više školaraca i studenata, mladih ljudi počinje svakodnevno predavati stresu jer „moraju“ dobiti dobru ocjenu na ispitu ili napraviti previše posla u premalo vremena. Također, stres u radu veliki je problem koji dovodi do toga da odrasli ljudi obolijevaju prerano ili često izgube posao jer jednostavno postane previše. Statistike pokazuju da je stres uzrok čak 80 % bolesti, a na stres se svakodnevno žali 50 % Nijemaca. SAD je među prvim državama koja je provela istraživanje statistike stresa krajem 20. stoljeća,

a brojke koje donosi istraživanje zabrinjavajuće su. Čak 90 % ljudi oboljelih od kroničnih bolesti imaju organsko podrijetlo uzrokovano stresom, a srčani udari i srčane bolesti uzrokovane stresom uzrok su 50 % smrtnih slučajeva! Čak 24 milijuna Amerikanaca uzima lijekove za ublažavanje stresa, a 10 milijuna u istu svrhu uzima alkohol. Jedini način da se te brojke ne nastave povećavati, borba je svakog pojedinca protiv stresa. *Novi list* donosi četiri savjeta pomoću kojih bi se stres mogao umanjiti. Smanjiti količinu obaveza te na taj način poredati prioritete u životu, prvi je i najvažniji savjet. Nadalje, važno je usmjeriti se na nešto drugo ako postane preteško nositi se s nečime, na primjer vježbati, što utječe na otpuštanje hormona koji tijelu daju snagu i bolji osjećaj, te u krajnjem slučaju potražiti pomoć.

Anksioznost – posljedica nakupljanja stresa

Stres često utječe i na pojavu većih problema, poput anksioznosti i depresije. Anksioznost je sama po sebi sastavni dio života, no ona egzistira i kao poremećaj. Ona je posljedica dugog i čestog nakupljanja stresa, a postaje poremećaj kada je neprestano prisutna u životu pojedinca te kada ograničava osobu u svakodnevnom funkcioniranju

i profesionalnom ostvarenju. Anksioznost također ima neke svoje pokazatelje, poput napetosti mišića, nekontroliranog disanja, visokog krvnog tlaka, poremećaja u spavanju, slabosti i osjećaja nadutosti, gubitka apetita i mnogih drugih. Anksiozne osobe često postanu nervozne u svakodnevnim situacijama ili previše samokritične u društvu. Anksioznost kao poremećaj uglavnom dolazi u kombinaciji s drugim poremećajima, kao što je depresija, a smatra se kako 10 % opće populacije pati od neke vrste anksioznog poremećaja. Ukoliko sumnjate na anksioznost ili često imate neke od navedenih znakova, obavezno se obratite liječniku jer poremećaji su ozbiljni problemi. Liječenje uglavnom sa sobom donosi lijekove, ali i druge načine, poput psihoterapije. U liječenju anksioznosti najučinkovitijim se pokazao kombinirani farmakoterapijski i psihoterapijski pristup, no odabir je svako individualan.

Sve u svemu, teško je izbjeći ovakve probleme u suvremenom svijetu, no izuzetno je važan pristup i odabir – prepustiti se ili nastaviti borbu. Smatra se da će u budućnosti broj ljudi koji pate od ovih pojava samo rasti, no mi smo jedini koji na to možemo utjecati. Brojke su velike, ali ljudi su još veći, stoga je važno davati potporu jedni drugima.

Ponekad je manje – više.

Je li vjera danas
postala tek klišej?

(Ne) živim ono što vjerujem

Prema statistici svijet bi trebao biti prepun ljudi koji šire dobro i žive prema Božjim zakonima.

Marina Paić, II. f

„Svim je ljudima, prije ili kasnije, Bog potreban“, rečenica je koja se pripisuje Homeru. No, nećemo o Homeru ni njegovu vremenu. Zanima nas koliko je tu tvrdnju moguće danas upotrijebiti i tko su ljudi kojima je potreban Bog. Jesu li to svi vjernici i tko su, zapravo, vjernici? Najjednostavniji je odgovor – svi oni koji vjeruju u Boga, i u tome naizgled nije ništa pogrešno. Ako vjeruješ u bilo kakvu višu silu ili božanstvo, onda si vjernik jer vjeruješ da postoji nešto više i veće od tebe samoga, nešto što nadilazi tvoju svijest i shvaćanje, nevidljivo, ali opet prisutno. Ali, je li to baš tako? Naime, Crkva se s tom definicijom da si vjernik samo ako vjeruješ u višu silu ne slaže. Zašto? Zato što vjerovati ne znači samo biti uvjeren da nešto postoji. Nebitno je koje smo vjeroispovijesti, za sve vrijedi isto, pravi si vjernik ako svoju vjeru svjedočiš i živiš. Ako vjeruješ Bogu i u njega, i to mu pokazuješ, možeš se nazvati istinskim vjernikom. U tom slučaju Boga možemo gledati kao prijatelja. Primjerice, kako ćeš prijatelju dokazati

da imaš povjerenja i vjere u njega? Tako što ćeš mu se povjeravati, dopustiti mu da ti pomogne, prosljeđivati neke informacije koje ti je on prenio bez straha da ti je lagao, vjerovati u njegove sposobnosti, odnosno vjerovati u njega. Upravo to traži i Bog od svojih vjernika, da šire njegovu riječ i po njoj žive, povjeravaju mu se i ispričaju kad pogriješe.

Vjernici svuda oko nas?

Iako su religije vrlo različite, imaju jednu bitnu poveznicu, sve govore jezikom dobra, odnosno ohrabruju ljude da čine dobra djela. Ako je vjerovati statistici, prema popisu stanovništva iz 2011. DZS-a u Hrvatskoj bi trebalo biti čak 92.96 % vjernika, dok su se ostali izjasnili kao atesiti i agnostici ili su ostali nepoznati. Slična je slika u cijelome svijetu. Prema tome, svijet bi trebao biti prepun ljudi koji šire dobro i žive prema Božjim zakonima. No, stvarnost nam to ne pokazuje, ne susrećemo takve ljude baš često. Znači li to da ljudi jednostavno lažu

Bog je uvijek prisutan.

sami sebi i drže da je to posve u redu? Pogotovo oni koji sebe smatraju velikim vjernicima, a čim istupe iz crkve, ako doduše tamo i odu, zaborave na ono što su maločas slušali. Poslije mise – obavezna dnevna doza traćanja, kritiziranja i vrijeđanja, naravno, s krunicom oko vrata. Skloni smo, kad nam treba čudo, zavapiti: „Bože, pomози, molim te!“ (priznajte si: prije tekme ili testa iz matematike, bar deset Očenaša, najmanje jedna krunica i da bude sigurno litanije Majci Božjoj), a kad nam nešto ne odgovara, uzdišemo: „Bože, zašto baš ja?!“ Svi smo to bar jednom iskusili. Kritike na ovaj račun često čujemo i od svećenika na misi. Čini se da je danas postalo normalno i samim vjernicima da ne budu vjernici u punom smislu te riječi. Stoga se i pojavljuje čudna situacija da se pitaš jesi li normalan ako si vjernik u pravom smislu te riječi. Jesi li normalan ako nedjeljom ideš u crkvu, svaki mjesec na ispovijed ili se moliš prije spavanja? Je li danas zaista postala sramota reći nekome da umjesto 24sata i komentara na Instagramu čitaš Bibliju? Hoće li te ljudi ogovarati ako im kažeš da svoj vikend provodiš volontirajući i brinući se o drugima, radije nego da izlaziš po klubovima? Izgleda da je danas pogrešno reći: „Ja živim ono što vjerujem“.

Vjernik na papiru

Da bismo saznali odgovore na neka od ovih pitanja, odlučili smo napraviti malu

Moja vjera, moj izbor.

anketu među mladima. Nitko se od ispitanih nije izjasnio kao veliki vjernik jer, kako većina kaže, to je zaista težak posao, počevši od toga da treba vjerovati u nešto što ne možeš vidjeti. Dok su jedni rekli kako u crkvu idu svake nedjelje ili se bar trude, drugi iskreno priznaju da baš i nisu redoviti, ali im to nije ni važno. Mnogi misle da je oduvijek bilo dobrih i loših vjernika, onih koji to stvarno jesu i onih koji su to samo „na papiru“. Velik dio anketiranih kaže da

im vjera pruža osjećaj sigurnosti, utjehu i nadu, a nekolicina kaže da su doživjeli podrugljive komentare zato što su priznali da čitaju Bibliju ili ministriraju. Jedna djevojka opisuje situaciju u kojoj se sama našla: „Još u osnovnoj, kad smo za plesni nastup trebali biti kostimirani u vještice, jedna curica nije htjela nastupati. Razlog je bio što ona i njena obitelj kao vjernici nisu vjerovali u vještice i zato nisu htjeli sudjelovati u nastupu. Svi su bili ljuti na nju, da budem iskrena, bila sam i ja. Tada to nisam shvaćala, ali sad mi je malo žao što ju nisam podržala.“ Treba imati hrabrosti boriti se za svoje stavove i prihvatiti ono što smo odabrali, makar to i ne bio najlakši put. Nitko od nas ne traži da budemo od jutra do sutra u crkvi ili da Bibliju čitamo toliko da i u snu recitiramo psalme. Poanta odlaska na ispovijedi (na koju se u prosjeku ide za Božić i Uskrs), svetu misu i čitanja Biblije nije samo zato da ispunimo tu obvezu. Mi bismo kao vjernici, bar oni koji su se takvima izjasnili, trebali biti zahvalni na svemu što nam je dano, imati razumijevanja za druge, uvidjeti koje su naše greške i pokušati ih ispraviti. Vjerovati i zaista tako živjeti, izgrađivati sebe u bolju osobu jer upravo je to ono što vjernici ponajprije trebaju biti – dobri ljudi. Vjera ne bi trebala biti teret ili obveza, već prilika za bolji život. Pa, iako možda niste neki vjernik ili vjernik uopće, to ne znači da ne možete biti dobra osoba. Jer, upravo su dobri ljudi ti koji u svijetu, gdje se svi zidovi ruše, pokušavaju vratiti koju ciglu na mjesto, a to i nije tako loše.

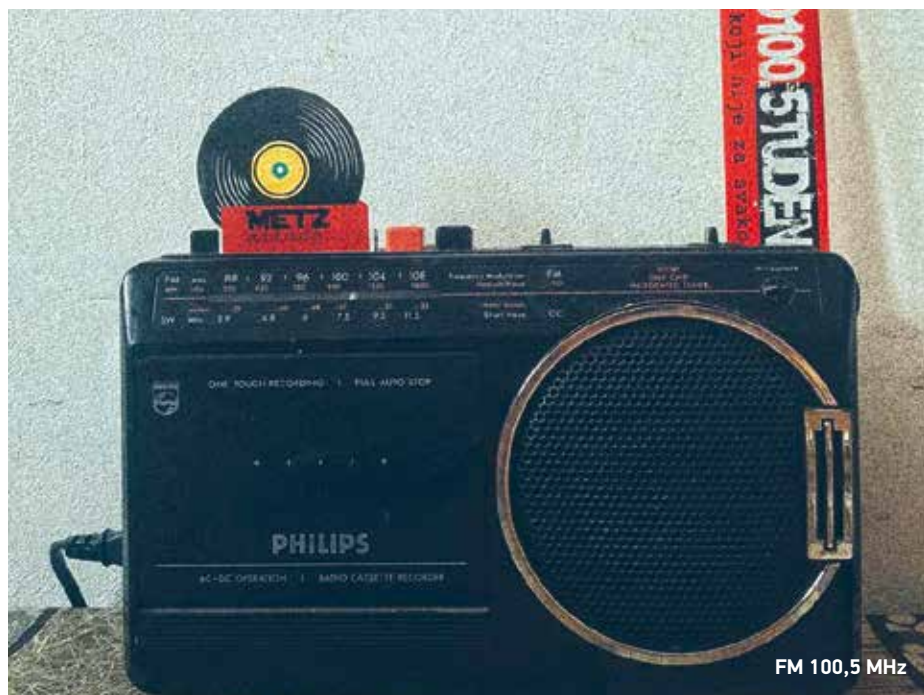
Sanjaj, moli, voli.

Radio Student

Radio koji (ni)je za svakoga

Sve je normalno i ništa nije normalno. Možeš biti što god možeš i hoćeš!

Amalija Danjek, II. f

Iz znatiželje sam se odlučila posjetiti Radio Student čiji je slogan „Radio koji (ni) je za svakoga“. Ipak, ja nisam svatko. Radio Student neprofitabilni je radio stvoren kao „poligon“ prakse za buduće novinare, studente i volontere u radijskom eteru. Radio je smješten na petom katu zgrade Fakulteta političkih znanosti, na adresi Lepušićeva 6.

Razgovarala sam s **Antonom Perovićem** koji je već dvije godine na poziciji urednika informativnoga programa. On smatra da je to najbitniji dio radijskog programa jer donosi vijesti iz zemlje i svijeta, političke i brojne druge novosti, jednostavno rečeno – sve što je informativno. Osim informativnih emisija postoje i emisije različitih sadržaja koji nisu dovoljno zastupljeni u programima „običnih“ radijskih stanica, koje su za svakoga. Teme emisija promiču vrijednosti poput ljudskih prava, tolerancije, nezavisnosti, slobode i mnogih drugih. Program obuhvaća rubrike poput kulture, sporta, društva, znanosti i zabave. „U kulturi može biti emisija o bilo čemu, nečemu što se nije pojavljivalo u drugim medijima,

kao npr. „Knjiški moljac“ – kad si vidio emisiju o knjigama od 30 minuta negdje a da nije HRT4“, rekao je Anton.

Važna je ideja

Razgovarala sam i s **Robertom Salčićem** koji je već pet godina studentski demonstrator na Radiju te vodi jutarnji program ponedjeljkom. Robert nam je objasnio zašto je Radio Student radio koji nije za svakoga. „Nije profitabilan, ne mora plaćati

porez i hrpu drugih gluposti, ZAMP ti sjedne za vrat jer onda zna da tu glazbu, koju puštaš, puštaš u profitabilne svrhe i oni naravno žele svoj dio. Kad si neprofitabilan, nemaš sponzore i nemaš njihov pritisak, jer sponzor ti uvjetuje program, ne direktno. Tebi je u interesu, ako si profitabilni medij, da privučeš sponzore. Ako ti imaš visoku slušanost, ako puno ljudi sluša tvoj program, ljudi će čuti i njegovu reklamu. Glazbeno uredništvo je nula jer raznim anketama saznaju koja glazba osigurava visoku slušanost. Sve je u svrhu da se postigne velika slušanost i zaradi lova od sponzora. Mi to nemamo, i to nam daje slobodu da radimo što god hoćemo. Možemo puštati glazbu kakvu mislimo da treba puštati, ne mora se svakome svidjeti, ali poanta je u tome da baš svatko tko dođe ovdje puštati glazbu ima neku ideju zašto to radi, da vjeruje da je to dobra glazba, da je donekle kompetentan i zna nešto o glazbi, da slušatelj čuje nešto novo, ne nužno novonastalo, ali da čuje to po prvi put. Imaš slobodu reći ono što misliš a da te nije strah je li to korektno ili nije.“

Okrenite frekvenciju 100,5 MHz

Na Radiju, osim studenata Fakulteta političkih znanosti, volontiraju i studenti s drugih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Tako je **Paola Danjek**, studentica logopedije, došla na Radio Student nakon godina slušaateljskog iskustva jer ju je zanimalo

Kad riječi utihnu, glazba progovara.

kako se realizira program njezinog omiljenog radija. Upoznala je nekoliko ljudi s Radija i odlučila se pridružiti odličnoj ekipi. Prije nekoliko mjeseci postala je radiotehničarka – osoba koja pušta glazbu, realizira emisije i javlja se u eter. Ona voli slušati, puštati i istraživati glazbu. Za nju je kvalitetna glazba „ona glazba u kojoj ljudi uživaju dok je slušaju, a u isto vrijeme mogu nešto naučiti iz te glazbe. To je glazba koja potiče ljude da istražuju dalje, da slušaju novu glazbu, da pročitaju nešto o tome. To je glazba koja pozitivno utječe na tvoj životni stil.“

Normalno je relativan pojam, svima znači nešto drugo. Za Antona „normalno predstavlja nenormalno. Meni je normalno biti nenormalan na neki svoj način. Normalno mi je da svi imaju neku svoju nenormalnost koja je zapravo normalna. Kad bi svi bili normalni, to bi bilo nenormalno društvo. Kako Tolstoj kaže, 'Sve sretne obitelji nalik su jedna na drugu, svaka nesretna obitelj nesretna je na svoj način.' Sve je normalno i ništa nije normalno. Možeš biti što god možeš i hoćeš!“

Radio Student mogu slušati svi – mladi i stari, školarci i umirovljenici, redovni i vječni studenti! Okrenite frekvenciju 100,5 MHz na svom radijskom prijatelju ili uključite *live audio* i *video stream* na www.radiostudent.hr te saznajte sve bitne informacije i uživajte u glazbi koja ni(je) za svakoga!

Pismo Satiričkog kazališta Kerempuh

Dišemo zajedno

Publika treba iskreno i jasno dati do znanja što misli o predstavi, ali ne tako da ometa predstavu.

Jedan, dva, tri...

Jelena Crnogorac, II. e

Koliko ste puta čuli da je netko primio pismo zbog neprimjerena ponašanja? Mnogo puta, pretpostavljam. A pohvalno pismo zbog izuzetno primjerena ponašanja? Vrlo rijetko ili nikada. Upravo je takvo pismo stiglo na adresu naše škole, i to iz Satiričkog kazališta Kerempuh. Učenici drugih razreda (d, e i f) nazočili su „Predstavi Hamleta u selu Mrduša Donja“ koja odlično prikazuje mane društvenoga poretka i vlasti preko polupismenih seljaka koji izvedu Shakespearea te želu za pravdom koja nikada neće biti zadovoljena. Ipak, namjera mi nije napisati osvrt na predstavu, iako joj je sadržaj izrazito zanimljiv, jer ste ju sigurno već gledali ili ćete ju pogledati (Brešanova je drama na popisu lektirnih djela), nego komentirati neobično pismo.

Kad normalno postane neobično

U razgovoru s profesoricom Majom Ilić (koja je organizirala naš odlazak u Kerempuh) zaključili smo da naše ponašanje nije bilo ništa drugo nego normalno, ali i da takva pisma nisu uobičajena praksa kazališta kao zahvala za organizirano dolaženje učenika na predstavu, što su neki od nas pretpostavili. Upravo to nas je potaklo da istražimo razloge dolaska pisma i zašto nešto posve normalno postaje neobično.

Jedan od razloga sigurno je i to što se danas ističu samo mane i loše stvari oko nas dok svi zaboravljamo istaknuti lijepe postupke jer se podrazumijeva da tako treba i biti. Glumac, Ivan Đuričić, rekao nam je kako se Uprava Kerempuha odlučila na tu gestu zbog pozitivnih komentara ansambla nakon predstave.

Naime, glumci su među sobom razgovarali o izvrsnim reakcijama učenika u prvim trenucima te njihovoj usredotočenosti na predstavu.

A znamo da kazalište i predstavu ne čine samo glumci i rekviziti, već i svi koji su došli gledati bez obzira na to što sjede u mraku. Međutim, još jedne stvari bismo trebali biti svjesni kao gledatelji, a to je da glumci, osim što su u nekom svijetu koji im predstava nameće, još uvijek jednim dijelom pažnje primjećuju zbivanja u gledalištu i osjete atmosferu. Vide vas i ako tipkate po mobitelu ili pričate sa svojim prijateljima, što je izuzetno nepristojno i neprimjereno. Takvo ponašanje, navodi gospodin Đuričić, pobuđuje u nama pitanje ima li smisla igrati predstavu do kraja ili bismo, i glumci i publika, bili sretniji da zaustavimo predstavu i u miru se razidemo. Ljudi u gledalištu mnogo je više nego glumaca na sceni tako da energija tolikog broja ljudi znatno utječe na glumce i uvijek ih može nadjačati, bila ona pozitivna ili negativna.

Predstava – društveni dogovor između publike i glumaca

Najljepši je osjećaj za glumce kada publika "diše" zajedno s njima i kada svi uistinu postanu dio iste priče, kada se publika, baš poput naših učenika, prilikom komedije iskreno nasmije ili u drami strepi i željno iščekuje nadolazeće događaje. „Ne zaboravite da je predstava društveni dogovor između publike i glumaca. Vi ste došli jer vas zanima što imamo reći i pokazati, a mi obećajemo da ćemo to učiniti najbolje što možemo“, rekao nam je Ivan Đuričić i nastavio: „Ako vas ne zanima, nemojte ni doći – iz poštovanja prema gledateljima koje zanima, ali i prema

glumcima.“ Naime, i glumci su ljudi koji, kao i svi ostali, samo rade svoj posao, kako najbolje znaju u tom trenutku. Već i ta činjenica zaslužuje određeno poštovanje. Ipak, da ne pomislimo da ne smijemo izraziti svoje mišljenje, Ivan Đuričić nam poručuje: „Ne morate glumiti da vam se sviđa nešto što vam se ne sviđa ili hiniti oduševljenje lošom predstavom. Dapače, mislim da publika treba iskreno i jasno dati do znanja što misli o predstavi. Ali ne tako da ometa predstavu. Ima puno drugih načina na koje možete izraziti svoje nezadovoljstvo.“ Na pitanje koji bi načini bili primjereni gospodin Đuričić odgovara: „Nemojte pljeskati na kraju ako mislite da predstava to ne zaslužuje ili nas možete izvižditi na kraju predstave, ako mislite da to zaslužujemo. A ako smo toliko loši da ne možete izdržati, izađite tijekom predstave, ali u tišini. Ne ometajte ostale gledatelje, a bez brige, dat ćemo nam do znanja što mislite, mi sa scene vidimo da ste izašli.“

... i naklon

Koncert u Močvari...

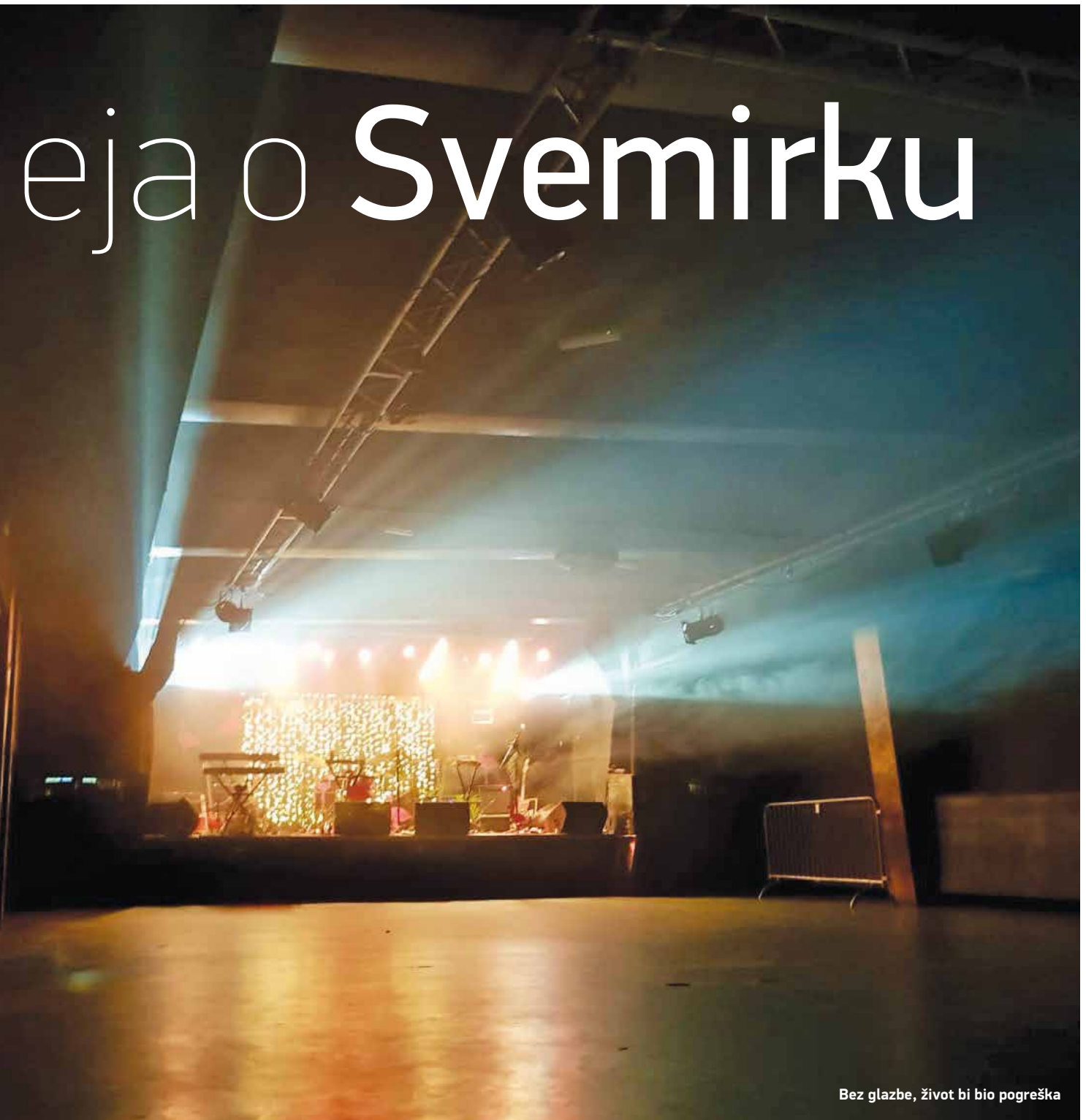
Odis

Nisam ja toliko dobar
koliko su svi ovdje loši.

Amalija Danjek, II. f

Svemirko je hrvatski *emo-macho i synth-pop* bend koji predvodi **Marko Vuković**, mlad, zgodan, zaigran, energičan i samouvjeren. Ipak, Marko radi težak posao čiji je uspjeh krajnje neizvjestan: pokušava širiti pozitivnu energiju i ležerni mir po izmučenom Balkanu. Za sada to, izgleda, uspješno čini. U glazbi Svemirka čuje se nostalgičan zvuk prošlosti isprepleten s ritmovima željene, uravnotežene i sretne budućnosti.

eja o Svemirku

Bez glazbe, život bi bio pogreška

Sve to osjetila sam i na koncertu održanom 16. lipnja 2018. u zagrebačkom klubu „Močvara“. Uz vrućinu i vlagu, sukladnu imenu kluba, u zraku sam uz alkohol i dim osjetila i nešto meni dotad nepoznato. Gledala sam mladiće na bini koji kao da nisu bili s ovoga svijeta. Stajali su na nogama istovremeno lelujavo i odlučno, kao na nekim gumenim štulama. Prava

„Odiseja o Svemirku“! „Kao da su tu, ali nema ih“. Bili su „Zauvijek isto, zauvijek Zen“. Koncert mi se svidio toliko da sam skupila hrabrost, prišla Marku i zatražila ga intervju. Bio je jednostavan i simpatičan, sve smo dogovorili u jednom danu. Srijeda, 27. lipnja u 11 sati, Kino Europa. „Nema, nema šta, odgovoran mladić to sam ja, (...) uredan i fin, spreman da te

s nogu oborim“, potvrdio je stihove svoje pjesme „Odgovoran ljubavnik“.

Prije razgovora s Markom Vukovićem pripremila sam se, poslušala albume Tungaliziju i Vaniliju mnogo puta. Osjećala sam se začarano, kao da mi cijeli mozak odašilje *theta* valove. Čula sam i dalje u glavi Markov smireni glas, zarazni ritam, sintesajzer, skoro nečujan bas, gitaru i *beat*...

Kako je sve započelo?

Ja cijeli svoj život sviram. Ranije sam radio neke projekte elektronske muzike. Ovo sada zapravo je samo još jedan od projekata koji se „uhvatio“. Uspio sam okupiti bend i krenulo je. Da nije, vjerojatno bih radio nešto drugo, treće...

Koliko dugo Svemirko postoji?

Koncept postoji od 2015. godine. Tada je počelo, a do kada će trajati ne znam. Teško je reći.... Neka traje koliko traje!

Ipak, imate li neki dugoročni cilj?

Dugoročan cilj možda bi bio da ja mogu živjeti od glazbe, da imam svirke, sviram i zaje*avam se. To bi bilo super! Viši cilj nemam jer su prošla vremena za takvo što. Sad je cilj samo da me što manje život dira i da uspijem samo tako doći do kraja sviranja. Nemam pojma!?

Znači ne možete samo svirati, morate još nešto raditi?

Radio sam razne poslove. Nisam nikada išao na fakultet jer me to nije zanimalo. Morao sam doći ovamo u Zagreb i raditi. U ove tri-četiri godine što sam ovdje radio sam različite poslove u Vrutku, prodavao sam i gitare u muzičkom *shopu*, Hi-Fi opremu. Evo, sad sam tri mjeseca radio u Sparu. Trenutno nisam zaposlen, ništa ne radim i nadam se da će tako ostati.

To je zbog turneje tako ili...?

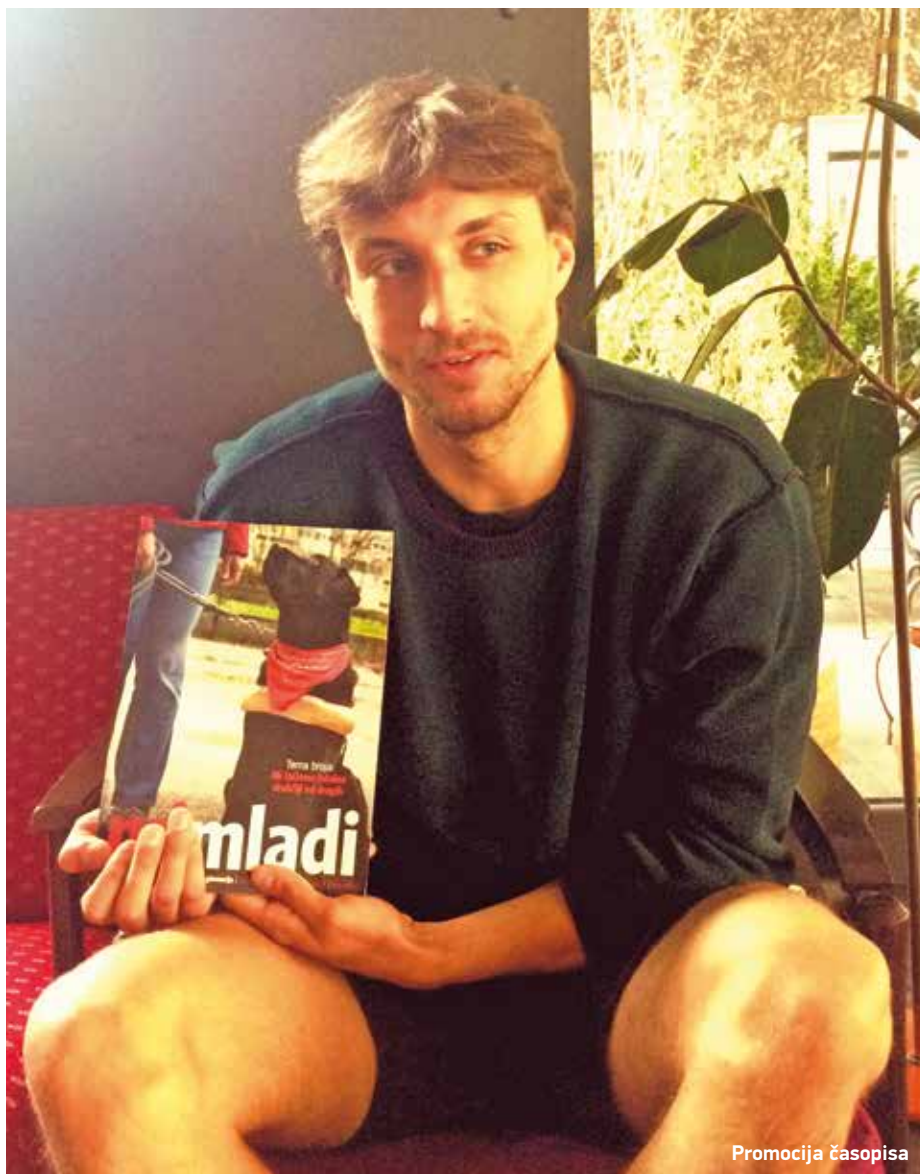
Pa da, sad su nam krenuli koncerti. Mjesečno imamo desetak koncerata. Da i želim negdje raditi, ne bih stigao.

Glazba kao napitak**Vjerojatno i zato što sve radite sami – pišete pjesme, producirate i aranžirate. Je li to karakteristika amaterizma ili profesionalizma?**

Smatram se amaterom jer je sve oko nas amaterski. Kompletna država prelazi u nekakav amaterizam, bilo kakve sfere, društvene, stručne, političke, sportske itd. Sve prelazi u amaterizam i realno, da vi vidite gdje smo snimali album, shvatili biste kako je to amaterski nastalo.

Ipak, kada sve radite sami, vjerojatno se osjećate izrazito slobodnim. Je li to točno?

Da, nema šanse da bih ikada snimao kod nekog u studiju a da nije besplatno i vremenski koliko mi treba. Ja sam uvijek bio samostalan od početka, sam skupim svu opremu.

Čime se koristite od opreme i programa? Kako to otprilike izgleda?

Promocija časopisa

Teški minimalizam. Imam jednu gitaru, bas-gitaru, laptop i dva *syntha*. To je sve što meni treba uz zvučnike da čujem kako treba i mikrofoni da snimim. Nemam nikakve skupe instrumente. Koristim sve što mogu na neku drugu foru. Radim preko *plugin-ova*, koristim se dosta virtualnim instrumentima i Abletonom.

Mnogo ljudi misli da je Svemirko jedna osoba, ali iza Svemirka zapravo su Vračevi. Možete li ih predstaviti?

Svemirko čine: Bojan Bojko (bas), Marin Tandara (klavijature), Branimir Blažević (bubnjevi), Antun Bošnjak (gitaru) i ja koji sviram i pjevam.

Vrač je osoba koja iscjeljuje, proriče budućnost i predvodi svete obrede. Kakve to veze ima s vama?

To je smislio Bojan Bojko jer on inače smišlja te PR tekstove tako da ja sad ne bih

Jeste li znali?

Prva pjesma dvanaestogodišnjeg Marka Vukovića je „Ja nisam normalan“.

2009. godine dok se Zagrebački festival IN music još zvao T-mobile IN music festival bio je natječaj za himnu festivala. Prva nagrada je bila 7000 kuna, pametni mobitel i dva upada na festival. Marko Vuković je pobijedio.

Sve potrebno je bendu omogućio **Mirko** (Tata bubnjara Branimira Blaževića) i zaslužio čast u imenu benda.

znao točno reći što je on mislio pod time. Pretpostavljam da je to bila neka dobra fora za opisivanje kako se radi muzika. Ne radi se tako da ja sad sjednem, nego kao da kuhamo nešto, kao da spravljamo neke napitke, recimo...

Radni je naslov naše ovogodišnje teme broja Normalno je relativan pojam. Što je Vama normalno?

Nema toga. Što više razmišljam, više shvaćam kako je taj pojam samo točka iz perspektive iz koje gledaš. Nekom je nešto normalno, ali meni nije. Većina stvari koja je većini normalna meni su totalno bez veze. Uzmimo za primjer ovaj nogomet sad. Kad ja vidim ljude tamo kako sjede, piju i deru se, meni je to apsolutno neshvatljivo, ne-normalno. Netko tko vidi mene u haljini na pozornici vjerojatno misli da to nije normalno. To je samo osobna preferencija čovjeka – što gleda i iz koje perspektive.

Na putu do Tunguzije!

Vratimo se mi glazbi. Novi je album nastao vrlo brzo, nedavno je izašla Tunguzija. Kako je došlo do imena?

Samo ime Tunguzija dobro zvuči i mislim da može nositi album. Meni je ta riječ poznata još iz djetinjstva. Kad netko ode i nema ga dugo, kaže se da je „o'šo u Tunguziju“. Na kraju, Tunguzija postoji – Tunguska oblast, jako zabačena.

Darko Rundek jednom je prigodom rekao kako glazba treba proistjecati iz

života koji se živi ovdje. Vrijedi li to i za vas?

Vrijedi. Realno, stvari koje utječu na nastanak pjesme poprilično su banalne. Meni se dogodi nešto na poslu ili na ulici, možda pogledam nekakav film ili slično... Napravim pjesmu na osnovi toga. Lakše mi je nekako kad postoji uporište u stvarnom svijetu. Ima nekih stvari koje nemaju veze s mozgom. Ja nikad ne pišem tekstove samo tako da na muziku bacam neke riječi i onda od tih riječi stvaram neki smisao. To proizlazi iz života, ali ne nužno.

Je li isto i s jezikom. Naime, većina mladih glazbenika pjeva na engleskom jeziku jer je „veće tržište“. Kako to da ste se odlučili za materinski jezik?

Mislim da je to greška mladih glazbenika. Kao prvo, nijedan nije dovoljno dobar da bi uspio vani. To mogu reći a da ne ispadnem bezobrazan. Jednostavno, zašto bi netko slušao bend iz Hrvatske koji pjeva na engleskom, a u Americi ima 300, 400 boljih bendova koji sviraju sličnu muziku?! Nema nikakvog smisla. Postoje načini da se probiješ vani, ali moraš biti bolji od svih njih. Nama je tako bilo jedino logično da pjevamo na hrvatskom, a i meni se to sviđa jer mogu pisati bolje pjesme na hrvatskom, nemam neke nedoumice, znam što sve znači i kako se to može *isfurati* na neku foru, a ovo na engleskom... kome?! Sviraš samo u Hrvatskoj. Kome ćeš ti to i što imaš pjevati? To ima smisla samo ako

Igra „ili-ili“

Vanilija / čokolada

Vanilija / Tunguzija

Kava / Čaj

Optimist / Pesimist

Crno / Bijelo

Tuš / Kada

Dan / Noć

Burek s mesom / Sirnica

Zima / Ljeto

Epika / Lirika

Romobil / Bicikl

Kajgana / Jaje na oko, najbolje pitanje do sada

Kulen / Kulenova seka

Sinth / Gitara

Knjiga / Film

Emo / Macho / Emo-macho, ne ide jedno bez drugoga

ideš na turneju u Ameriku, Englesku ili po Europi. Sve osim toga meni je besmisleno.

Što je uopće kvalitetna glazba i što su njezine značajke?

To je isto vrlo relativan pojam. Mislim da to prvenstveno mora biti iskrena glazba. Mora biti glazba u kojoj, bez obzira na sve, nema kalkulacija. Da netko ne radi pjesme samo za himnu reprezentacije ili nogometno prvenstvo. To je izrazito nekvalitetna glazba. Svaka glazba koja je napravljena kako bi se postiglo nešto drugo osim same glazbe po meni je nekvalitetna glazba. Samo da je iskreno – to je najvažnije.

Vidite li se kao dio estrade?

Ne! Pa to ti je sve toliko jedno...

Zar ne biste htjeli da vam se spotovi vrte na CMC-u?

Već su se vrtjeli. Imam *frenda* koji radi na CMC-u i Croatia recordsu tako da bih se mogao

dogovoriti s njim da puštaju spotove. Ali, estrada je jedna. To je jad i bijeda. To su sve neki novci koji dolaze iz *pitajboga* kakvih izvora. Ne znaš tko to sve financira, te spotove i pjesme. Ta estrada postoji zbog te estrade. To se ne sluša. Da se ne vrti na CMC-u i tim radijskim postajama, ne bi nitko došao do toga jer je jako loše i plitko. Nisam ja toliko dobar koliko su svi ovdje loši.

Novinarka na djelu

Eksperimentalni program u prvim razredima

Škola za život

Umjesto učenja ogromne količine informacija učenici bi trebali razviti sposobnost povezivanja informacija, kritičkoga mišljenja i rješavanja problema.

Marko Višić, II. f

Osim novih razrednih kolega, nove škole i novih profesora, naši se prvaši obrazuju i po novom programu. Upravo zato vratio sam se u prvi razred, ali ne, nisam, hvala Bogu, pao, već sam posjetio prvaše kako bih istražio što se krije iza Škole za život.

Škola, čiji naziv potječe od grčkog *shole*, što znači slobodno vrijeme iskorišteno za učenje, obrazovna je ustanova čiji sustav u našoj državi ne funkcionira zadovoljavajuće već desetljećima. Jednako toliko govori se o potrebi reformiranja zastarjeloga sustava, a nekoliko posljednjih godina počinje se i konkretnije na tome raditi. Ipak, nedovoljno sustavno i temeljito, kako su nam otkrili neki od sugovornika.

Uče svi, i profesori i učenici

Projekt Škola za život eksperimentalni je program Ministarstva znanosti i obrazovanja u kojem sudjeluju 74 škole koje su odabrane nakon javnog poziva. U našoj školi provodi se u prvim razredima, a osnovni je cilj provjeriti primjenjivost novih kurikuluma te novih metoda rada u razredima. Svi nastavnici koji su uključeni u taj eksperimentalni program sudjeluju u vrlo intenzivnoj edukaciji tako da se može reći da su i oni na neki način učenici ove godine. U nastavi se koriste tableti iako ni učenici ni nastavnici nisu baš zadovoljni jer su tableti loše kvalitete i brzo se kvare. Također, u nastavi se dosta koristi grupni rad, rad u parovima i samostalni rad učenika. U vrednovanju se, osim standardnog ocjenjivanja, često koristi tzv. vršnjačko vrednovanje (učenici prema zadanim kriterijima vrednuju postignuća drugih učenika) ili samovrednovanje (učenici procjenjuju vlastita postignuća). „Osnovna je ideja da učenici različitim oblicima vrednovanja dobiju jasnu informaciju o vlastitom napretku, stvore objektivnu sliku vlastitog znanja te na temelju nje planiraju dalje učenje. Jedan od ciljeva obrazovne reforme priprema je učenika za cjeloživotno učenje, za rješavanje problema, za poslove budućnosti koji možda danas

još i ne postoje. Umjesto učenja ogromne količine informacija učenici bi trebali razviti sposobnost povezivanja informacija, kritičkoga mišljenja i rješavanja problema“, kaže nam ravnateljica Darka Sudarević. Tableti – dio predstave za javnost

I tako sam, kako bih stekao bolji dojam i uvid u reformu, posjetio I. f razred i proveo s njima nekoliko školskih sati te se raspitao kod predmetnih profesora što se promijenilo u njihovu načinu predavanja. Od sada učenici u jednom obrazovnom razdoblju imaju dva sata Likovnog, a u drugom dva Glazbenog, ili obrnuto, što u jednu ruku nije baš dobro jer se gubi kontinuitet i dugo je vrijeme u kojem nemaju nikakva doticaja s predmetom te će puno više zaboraviti od nas koji nismo ušli u reformu. Inače, nastava se likovnog nije previše promijenila, osim što se gradi vo uči drugačijim redoslijedom te se koristi više digitalne tehnologije, a pod glazbene se koncerte sada ubraja i tzv. *crossover* glazba.

Nadalje, za učenje engleskog jezika ne koriste se knjigama poput nas, već sadržaje imaju u digitalnom obliku na tabletu na što su se neki požalili jer ih nakon dužeg korištenja tableta zna boljeti glava ili ih počnu peći oči. „Tableti su više dio predstave za javnost nego stvarno korisno pomagalo. Mogu biti korisni i zgodni za neke stvari, ali učenici imaju velike probleme s njima i generalno ih ne vole koristiti. Radije uzmu svoje mobitele za neke digitalne sadržaje, jer oni

su brži i bolji za obavljanje zadataka“, kaže profesor Ilija Barišić.

Dinamičnija nastava

U nekim je predmetima gradivo drugačije raspoređeno. Tako su u gradivu geografije prve tri cjeline (Svemir, Orijentacija i Kartografija) prebačene u više razrede kako bi se gradivo moglo povezati s drugim predmetima (npr. s fizikom).

„U eksperimentalnu kurikulumu reformu „Škola za život“ nastavni predmet Geografija ušao je vrlo spreman. Profesor kao posrednik između učenika i nastavnoga sadržaja odabire najpogodnije oblike rada s ciljem postizanja maksimalne učinkovitosti u procesu učenja. Iako se suvremena nastava temelji na aktivnome učenju i učenika stavlja u središte procesa učenja i poučavanja, najbolji će se rezultati postići kombinacijom različitih oblika rada, od frontalnoga kao tradicionalno najzastupljenijega do različitih oblika skupnoga i projektnoga rada“, ispričala nam je profesorica geografije Iva Starčević Gudelj. Profesorica kaže da se koriste suvremene metode rada, kao što je primjena informacijsko-komunikacijskih tehnologiju u svrhu što bolje vizualizacije i shvaćanja nastavnih sadržaja.

Ono što učenike vjerojatno posebno veseli jest terenska nastava koja predstavlja jedan od važnijih oblika rada te bi trebala biti glavni pokretač u okviru samog predmeta,

„Ne zovi, mama, doktora!“

Misli je cvijeće brati.

ali i ostalih predmeta s kojima korelira, kaže nam profesorica Starčević Gudelj. „Prva je terenska nastava bila u NP Sjeverni Velebit gdje je učenik mogao na terenu vidjeti ljepotu krških oblika. Predviđeni su i istraživački radovi s vrlo jasnim kriterijima vrednovanja, ali oni će se provoditi u drugom razredu“, otkriva profesorica. Zanimalo nas je kako će se vrednovati takav rad na što profesorica odgovara: „Prilikom vrednovanja puno veće težište se stavlja na formativno vrednovanje koje podrazumijeva kontinuirano praćenje učenikova rada, što ne znači da se odustalo od sumativnog vrednovanja.“ A na pitanje jesu li se rezultati promijenili, profesorica kaže da su vrlo slični onima prije reforme, ali nastavni je proces mnogo dinamičniji.

Manje lektira

Dosta promjena doživio je Hrvatski jezik pa se tako u prvom razredu više ne čitaju grčke tragedije, učenici se više koriste Hrvatskim jezičnim portalom, uči se gradivo koje se inače uči u višim razredima, a najviše je promjena u lektirnim naslovima. „Učenici čitaju ukupno deset lektira, uz barem jednu po svome izboru. Pet je lektira propisano kurikulumom, a pet bira predmetni nastavnik“, otkriva nam razlike profesor Ilija Barišić. Saznajemo da je prilično srezana književnost koje sada ima 30 – 40 % (u odnosu na ranijih 70 – 80 %), a najviše je dodano izražavanja. „Također,“ kaže profesor, „osjeća se da se donekle podcjenjuje kanonska književnost, ona kvalitetna, slojevit, na kojoj se jedino može raditi 'za život', na kojoj se jedino mogu ostvarivati ishodi koji se tiču odgoja, socijalne i emocionalne inteligencije. Dakle, sve ono što se nikad ne može mjeriti, ali što ostaje učenicima za cijeli život. Svaka čast popularnoj književnosti, ali uz nju učenici neće naučiti neke dubinske lekcije vezane uz svakodnevni život.“

U daljnjem razgovoru profesor Barišić vrlo detaljno opisuje što se sve promijenilo. Tako

su, između ostaloga, tzv. rubrike sada: hrvatski jezik i komunikacija (A domena), književnost i stvaralaštvo (B domena) te kultura i mediji (tzv. C domena). Te se domene predmeta Hrvatski jezik donekle poklapaju kao i njihovi ishodi koji se trebaju ostvariti, ali unatoč rezanju književnosti, gradiva nije manje, a najveći je problem što se sve gradivo i dalje ne stigne ostvariti sa satnicom Hrvatskoga jezika od četiri sata tjedno, žali se profesor Barišić.

Manje negativnih ocjena

Za razliku od Hrvatskoga jezika kojemu se program (točnije kurikulum) dosta promijenio, u Matematici nije tako, velikih promjena u sadržajima koji se obrađuju nema. „Neki se sadržaji više ne uče u prvom razredu nego kasnije (npr. korijeni), trigonometrijski omjeri su iz drugog razreda prebačeni u prvi, a dodani su i neki sadržaji koji do sada nisu bili dio redovnog programa nastave matematike u gimnazijama (osnove statistike)“, rekla je profesorica Milena Šujansky. Ono što se promijenilo jest da nastavnici sada imaju slobodu sami odlučiti koje će cjeline kojim redom obrađivati i koliko sati im posvetiti da bi se ostvarili zadani ishodi. Budući da imaju tu slobodu, mogu procijeniti da neko gradivo treba više uježbavati nego neko drugo i onda se tome prilagoditi, a ta nas novost posebno veseli.

Zanimalo nas je i jesu li profesori matematike zadovoljni promjenama, na što nam profesorica Šujansky odgovara: „Promjene su neophodne, danas se sve dosta brzo mijenja, naročito tehnologija i informacije. Stoga treba mijenjati i načine poučavanja. Međutim, to je proces, ne može se dogoditi preko noći. Potrebna je dobra i stalna edukacija nastavnika, kao i njihova spremnost da i dalje uče.“

Matematika je do sada uvijek bila među predmetima s najvećim brojem negativnih ocjena i najvećim brojem učenika koji su tražili pomoć izvan škole, tzv. instrukcije. U razgovoru s profesoricom Šujansky saznali smo da se za sada čini, iako je još rano za neku dobru analizu, da ima nešto manje negativnih ocjena. „Jedan je od ciljeva reforme da učenici aktivno sudjeluju u procesu učenja i da preuzmu odgovornost za svoje učenje. U tome im mogu pomoći različiti načini vrednovanja, koji ne moraju nužno rezultirati ocjenom, nego češće povratnom informacijom o tome jesu li nešto naučili, rade li dobro, što mogu poboljšati i sl. Vrednovanje radi nastavnika, drugi učenici ili svaki učenik sam za sebe. Budući da u matematici nastojimo često primjenjivati razne oblike vrednovanja,

nadam se da je osjećaj odgovornosti učenika za vlastita postignuća veći i da je manji broj negativnih ocjena rezultat toga.“ Možemo samo poželjeti da se taj trend i dalje nastavi. „Dakle, ono što se nije promijenilo je činjenica da učenici i dalje moraju učiti, samo što moraju to činiti aktivnije i odgovornije, a nastavnici im u tome pomažu“, zaključuje profesorica Šujansky.

I prije je škola bila za život

U razgovoru s učenicima nismo uspjeli mnogo saznati jer njima je i tako sve novo. Jednako su zbunjeni u prvom razredu kao i prošle generacije, a nemaju iskustvo staroga programa da mogu usporediti. „Generalno pozitivno reagiraju i prate gradivo, no to ne znači da su prošle generacije negativno reagirale. Treba proći još neko vrijeme da se mogu procijeniti eventualne razlike u odnosu prema programu“, kaže profesor Barišić.

Iako se u reformi stalno naglašava promjena načina rada, profesor Barišić kaže da se metode rada i načini podučavanja nisu nužno mnogo promijenili. Naime, svi savjesni profesori i prije su radili na svom stručnom osposobljavanju i nastojali primijeniti suvremenije i raznovrsnije metode rada. „I prije je škola bila za život. I prije smo se služili digitalnim alatima. Reforma bi trebala donijeti opušteniji rad na određenim sadržajima i ishodima i dati nam veću fleksibilnost u krojenju nastavnoga procesa sukladno dinamici rada u pojedinom razredu i s pojedinim učenicima. No, problem je što i dalje ima puno sadržaja u programu, a još uvijek nema i smjernice za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Tako se profesori moraju oslanjati na vlastiti instinkt i iskustvo oko toga kako bi ono moglo izgledati. Naravno, matura nije jedini cilj obrazovanja. Ipak, voljeli bismo da je reforma i u tom smislu bolje pripremljena“, zaključuje profesor Barišić.

Dakle, reforma ima i dobrih i loših strana. Dinamičnija nastava, aktivnije uključivanje učenika u rad na satu, ali i preuzimanje odgovornosti za vlastito učenje (hm, hoće li se svi složiti da je ovo bolje?!), naglašavanje važnosti kritičkoga promišljanja i odbacivanje bubanja nepotrebnih informacija, svaka ko su dobre strane. Loše je to što je reforma požurena i nedovoljno pripremljena u nekim predmetima, a neki su profesori pod velikim pritiskom zbog nejasnoća unutar sustava. No, unatoč svemu tome, da se poslužim još jednom riječima profesora Barišića, „Roditelji i djeca mogu biti mirni kad je obrazovanje njihove djece u Trećoj u pitanju. Ovdje se radi punom parom, hrabro guramo naprijed, a svim se problemima smijemo u lice.“

Evaluacija Škole za život

Ipak se kreće

Dosta učenika izjavilo je da im se čini kako se od njih očekuje da budu previše samostalni u radu i da im nedostaje da profesori više objašnjavaju gradivo na „klasičan“ način.

Ivana Delač, prof. psihologije

Kad se u bilo koji sustav uvode promjene, ne možemo znati jesu li učinkovite ako ne provedemo neki oblik evaluacije. Eksperimentalna provedba reforme, „Škola za život“, inijela je određene promjene i, da bi se moglo donositi zaključke o tome jesu li one dobre za učenike i koliko je uopće uspješna, Ministarstvo znanosti i obrazovanja provodi evaluaciju među učenicima, nastavnicima i roditeljima uključenima u ovaj novi pristup obrazovanju.

Nama je na razini škole bitno pravovremeno doznati što naši učenici misle i kako reagiraju na promjene u radu, stoga smo odlučili provoditi internu evaluaciju neovisno o evaluaciji koju provodi Ministarstvo. Zbog toga smo krajem polugodišta osmislili anketu koju je ispunilo 132 učenika prvih razreda i koja je dala vrlo zanimljive rezultate.

Prosječna ocjena: dobar

Učenici su dobili niz tvrdnji vezanih uz nastavni proces u eksperimentalnom programu i trebali su izraziti svoje slaganje s tvrdnjama ocjenama od 1 do 5, pri čemu je 1 značilo „Nimalo se ne slažem s tvrdnjom“, a 5 „U potpunosti se slažem s tvrdnjom“.

Pokazalo se da većina učenika smatra kako je nastava drukčija nego u osnovnoj školi – prosječna procjena za tu tvrdnju bila je 3,84. Dosta je visoko i prosječno slaganje učenika s tvrdnjom da se u nastavi često koriste novim oblicima i metodama rada (npr. rad u grupama i parovima, rad s digitalnim alatima i materijalima, rješavanje problemskih zadataka, demonstracije, istraživački rad i slično) – ono iznosi 3,7. Kad su odgovarali na pitanja vezana uz konkretne oblike i metode rada, ispostavilo se da se neke metode koriste više, a neke manje – najveće je prosječno slaganje učenika s tvrdnjom da u nastavi redovito

koriste digitalne materijale i alate (3,37), potom slijedi korištenje primjera iz svakodnevnog života (3,11) i rad u grupi (2,98) koji se srednje često koriste, a rjeđe se u nastavi koriste problemski zadaci (2,89), učeničko vrednovanje (2,74) i izlazne kartice, odnosno alati za brzu provjeru znanja usvojenog na nastavnim satima (2,69).

Pitali smo učenike i na kojim se predmetima najviše koriste navedene metode i oblici rada – 61 % učenika navelo je Engleski jezik, 52 % Matematiku, 45 % Povijest, 34 % Fiziku i 21 % Njemački jezik, dok je ostale predmete navelo manje od 20 % učenika. Iz ovih rezultata možemo zaključiti da se nove metode i oblici rada primjenjuju, no i kako bi se mogli na nastavi primjenjivati i više.

Zanimljivost – osrednja

Pitamo li profesore zbog čega je tako, odgovor koji prevladava jest nedovoljna

priprema i edukacija koju su dobili od Ministarstva, zbog čega se mnogi profesori još ne osjećaju dovoljno sigurno i kompetentno za redovitu primjenu svih novih metoda. Također, istraživanja iz područja odgoja i obrazovanja pokazuju da nije dobro u potpunosti izbaciti frontalni rad i takozvanu „klasičnu nastavu“, nego da najbolji oblici nastave uključuju podjednako i nove i „stare“ metode, što znači da procjene dobivene anketom nisu, u konačnici, loše.

Anketa je obuhvatila još nekoliko pitanja. Prosječno slaganje učenika s tvrdnjom „Domaće zadaće su zanimljive i iz njih puno naučim“ je 2,55, no pitanje je treba li ova niska procjena pripisati neadekvatnim domaćim zadaćama ili činjenici da učenici općenito ne vole raditi domaće zadaće. Učenici procjenjuju i da im je na nastavnim satovima osrednje dosadno (2,83), a tek nešto bolje procjenjuju tvrdnju da su

„Atomi se ne dijele na moje probleme“

Ravnateljice, upomoć!

način. Otpor se obično javlja kad se ne osjećamo kompetentnima za određenu aktivnost ili zadatak, pa tako možemo zaključiti da je i kod naših učenika otpor prema povećanoj samostalnosti u radu rezultat dugogodišnje izloženosti nastavi primarno frontalnog, „klasičnog“ tipa, jer naš (stari) obrazovni sustav ne potiče dovoljno učeničku samostalnost, kreativnost i kritičko mišljenje.

Bilo je, naravno, i pohvala na račun reforme, posebno manjeg broja lektira iz Hrvatskog jezika, a velik broj učenika nije imao dodatnih komentara ni kritika, pa možemo zaključiti da, iako eksperimentalni program možda nije ispunio očekivanja nastala zbog bombastičnih najava u medijima, do pomaka nabolje ipak je došlo. Kad se svi mi (i učenici i nastavnici) bolje uhodamo u novi način rada, zasigurno će rezultati i dojmovi biti još bolji – a je li ovo očekivanje realno, pokazat će naša sljedeća evaluacijska anketa krajem školske godine.

nastavni satovi dinamični, zanimljivi i poučni (3,08). S obzirom na to da velika većina gimnazijalaca ima barem djelomično profilirane interese, pa ih neki predmeti zanimaju više, a neki manje, možemo pretpostaviti da im je i nastava iz predmeta koji ih zanimaju zanimljivija od nastave predmeta koji ih ne zanimaju, što u konačnoj računi može dovesti do srednje procjene opće zanimljivosti predmeta.

Općenito, učenici svoju uspješnost u svladavanju gradiva procjenjuju solidnom (3,44), a prosječna ocjena koliko im se sviđa novi način poučavanja je osrednja (3,04), kao i ukupno zadovoljstvo eksperimentalnim programom (3,08). Slična je i učenička procjena je li način rada u eksperimentalnom programu bolji od „klasičnog“ načina (3,14).

Otpor prema samostalnosti

Pitali smo učenike i za općenite dojmove o reformi, a odgovori su i ovdje bili vrlo zanimljivi. Unatoč očekivanjima da će učenici jedva dočekati da se u radu koriste modernim tehnologijama, velik broj učenika požalio se na tablete koji ne funkcioniraju kako bi trebali, kao i na stavljanje pretjeranog naglaska na digitalne sadržaje, te izrazili uvjerenje da je bolje učiti iz dobrog starog „papirnatog“ udžbenika. Dosta učenika izjavilo je da im se čini kako se od njih očekuje da budu previše samostalni u radu i da im nedostaje da profesori više objašnjavaju gradivo na „klasičan“

Još neki kreativci Kušlanove

U Njemačkoj u sklopu razmjene učenika

Svi nasmijani i zadovoljni

Samo smo nas trojica, od 40 učenika, dobili odličnu ocjenu iz tjelesnoga jer smo u zadanom vremenu od prve napravili što je od nas traženo. Nema ponavljanja, čim se pogriješi, odmah se dobije negativna ocjena.

Lucija Balić, II. d

Učenik naše škole, **Jan Vulama**, ovu školsku godinu (i svoj treći razred) provodi u Njemačkoj, točnije u mjestu Pirmasheim, u okolini Dresdena odakle nam se redovito javlja svojim pismima. Iako ste imali prigodu sva pročitati na zidnim novinama, u rubrici *Naš dopisnik iz Njemačke*, odlučili smo objaviti sažetak njegovih komentara i dojmova te još malo popričati s Janom. Zanimalo nas je o kakvoj je razmjeni učenika riječ i što je sve potrebno učiniti da biste jednu godinu pohađali nastavu izvan svoje domovine, a zatim se vratili i nastavili svoje školovanje u razredu iz kojega ste otišli.

Obitelj bira učenika

Jan je u razmjenu ušao preko AFS programa. Tijek procesa razmjene dosta je

zahtjevan i kompliciran. Potrebno je prijaviti se, zatim biti odabran (ako se zadovolje svi uvjeti), proći predorijentacijski kamp i tek si tada spreman za razmjenu. Čak i prvi korak, sama prijava u program, nije posve jednostavan. „Najprije sam ispunio sve formulare koji su uključivali i moje ocjene na polugodištu, a jedno od važnijih pitanja odnosilo se i na *Student's personality*. U tom dijelu sudjelovale su i moja razrednica i profesorica Marijana Ivica“, objašnjava nam Jan. „Nakon što sam ispunio i prikupio svu potrebnu dokumentaciju, poslao sam je u AFS Hrvatska koji su moju aplikaciju poslali u Njemačku, jer mi je Njemačka bila prvi izbor.“

Kad je proučena sva Janova dokumentacija, prihvatili su ga kao kandidata i

obvezali se da će mu pronaći obitelj u kojoj bi trebao provesti školsku godinu. Naime, obitelj bira učenika, a on se treba prilagoditi novoizabranoj obitelji. Jan se svojoj potpuno prilagodio: „U obitelji su me dobro primili, postao sam njihov „ravnopravni“ član i sudjelujem u svim obiteljskim događanjima, izletima, druženjima...“

Zanimalo nas je što se događa ako dođe do nekih problema, ako učenik nije zadovoljan u obitelji ili se dogodi nešto nepredviđeno. Jan kaže da su takve situacije rijetke jer i te obitelji prolaze različite kontrole da se utvrdi jesu li u stanju primiti novaka, ali ako se zaista dogodi nešto, učenik se mora obratiti AFS organizaciji u toj zemlji koja će se pobrinuti da mu nađu drugu obitelj.

Prijatelji iz cijelog svijeta

Doručak i ručak u školi

U prvom pismu Jan iznosi dojmove nakon prvih mjesec dana u Njemačkoj. Kaže da je u početku bio malo zbunjen i, naravno, uzbuđen, ali postupno su stvari sjedale na svoje mjesto. Škola u koju je došao ima oko 900 učenika, 100 učionica, dvije blagovaonice i tri velike dvorane. Profesora je također puno, na primjer čak je 17 profesora njemačkoga jezika. Nastava se odvija u jednoj smjeni, a traje od 7.30 do 15.00 sati. Jan je kao učenik na razmjeni uključen u poseban nastavni program, a profesori sastavljaju testove baš za njega na temelju njegovih knjiga iz Hrvatske. Osim toga, ima dodatne sate njemačkoga jezika, a redovito dobiva i radne listiće na svim satovima kako bi lakše pratio nastavu. Zanimljivo je da je nastava organizirana samo u tzv. blok-satima, a između svakoga dvosata odmor je koji traje od 10 do 60 minuta (ovisno o tome nakon kojeg je dvosata). Veliki odmor od 60 minuta (nakon trećeg dvosata) učenici koriste za ručak, a posebno nam se svidjelo što preko interneta mogu naručiti obrok koji sljedeći dan preuzmu i plate. Cijena takvog toplog obroka u kantini je tri do četiri eura, amože se birati između četiri jela. „Učenici i doručkuju zajedno,“ kaže Jan, „nakon prvog blok-sata imamo pauzu od 20 minuta pa jedemo u učionici, svi donose kutije, u njima sendviče i obavezno voće.“

Nema ispravljanja ocjena

Govoreći o nastavi i pojedinim predmetima, Jan ističe sličnosti i razlike u školskim sustavima: „Satovi kemije jako su interesantni jer samostalno izvodimo

eksperimente te promatramo i bilježimo što se sve događa i zašto. Također na biologiji stalno nešto promatramo mikroskopom. Na satovima fizike radimo eksperimente slične kao i na satu profesorice Sabolek, a satovi matematike i informatike isti su kao kod nas.“

U načinu ispitivanja i ocjenjivanja pronalazimo također razlike jer usmenog ispitivanja zapravo nema, prati se rad na satu i vrednuje, kao i zadaće. „Nakon svakih, otprilike, pet lekcija piše se kratka provjera znanja od 35 do 40 minuta, a svaka dva do tri mjeseca veliki test, tzv. *Klassenarbeit* koji se piše 90 minuta, i to je glavni test koji kasnije ulazi u prosjek ocjena“, otkriva Jan.

Ipak, najveća je razlika u ocjenjivanju to što nema ispravljanja ocjena. „Kad se dobije 5 (naša ocjena nedovoljan), ne može se ponovo pisati da se ispravi“ kaže nam Jan. No, najveće mu je otkriće ocjenjivanje tjelesnog odgoja. „Samo nas trojica, od 40 učenika, dobili smo odličnu ocjenu jer smo u zadanom vremenu od prve napravili što je od nas traženo. Nema ponavljanja, čim se pogriješi odmah se dobije negativna ocjena.“ Nije onda ni čudno da, čak ni u osnovnoj školi, nema toliko odlikaša kao kod nas, tj. svega je nekoliko odličnih učenika, a normalan je prosjek 2,5 (po hrvatskom sustavu ocjenjivanja 3,5).

Jan uočava još jednu razliku: „Zanimljivo je da su svi profesori, ali apsolutno svi, nasmijani tijekom cijelog vremena nastave. Ne znam kako to uspijevaju, ali nekako su uvijek svi dobro raspoloženi i veseli.“

Različiti ljudi i običaji

I izvan škole Jan se, izgleda, dobro zabavlja. Tako je s obitelji, kod koje boravi,

išao je na planinarenje u Alpe gdje su unajmili kuću. Budući da nije bilo struje, večeri su provodili družeći se uz vatru ispred kuće. Osim toga, išao je i na izlet s AFS-om (organizacijom preko koje je došao u Njemačku) u Bautzen na tri dana. Na tom izletu upoznao je ljude iz različitih zemalja, iz Japana, Finske, Rusije, Španjolske, Dominikanske Republike, Brazila, Čilea i Perua. „Bilo je, jednom riječju, fenomenalno!“ kaže Jan i nastavlja: „Puno sam naučio o drugačijim načinima života. Tako npr. u Japanu dečki i cure uopće ne razgovaraju zajedno, počinju pričati tek kad cura priđe dečku, a u Finskoj nitko ne priča s osobom koju ne poznaje, u autobusu okreću glavu jedni od drugih da ne bi morali razgovarati, pozdravljaju se samo osobe koje se osobno poznaju.“

Nekoliko tjedana nakon izleta Jan je završio tečaj plesa i bio na završnom balu što je također ocijenio zabavnim i zanimljivim iskustvom, a upoznao je i običaje evangelika za vrijeme Božića. Naime, u Pirmu su pretežito evangelici tako da je sa svojom *host*-obitelji prvi put bio na misi u evangeličkoj crkvi. „Misa se dosta razlikuje od katoličke jer se tijekom nje izvode različite predstave, a u jednom se trenutku svećenik penje na balkon i čita propovijed. Osim toga, za razliku od nas, Nijemci otvaraju poklone 24. prosinca u 19 sati kako bi na Božić mogli ići k rodbini. A što se tiče Nove godine, slavi se kao i kod nas, samo s manje pirotehničke.“ Jan se veseli novim avanturama i jedva čeka upoznati nove ljude, mjesta i običaje, ali, nedostaje mu i dom: „Jedva čekam da vidim što me sve čeka, ne mogu dočekati da se vratim u svoj razred i da završimo zajedno tu srednju školu!“

Iskustva Lucije Gačić iz američke srednje škole u Vermontu

Započet ću pobunu kad se vratim

Većina profesora dopušta mobitele na satu ili bar slušalice, učenici pričaju na nastavi više nego kod nas, a profesori ne viču gotovo nikad.

Dominik Ray Glavaš, III. a

Većina nas odrasla je gledajući serije i filmove u kojima su glavni likovi srednjoškolci u Americi. Potpuno drugačiji školski sustav i vrednovanje sigurno su izgledali očaravajuće u tinejdžerskim serijama većini naših vršnjaka i poželjeli smo, ne jednom, biti među njima. Danas to i nije toliko neostvarivo kada postoje različiti sustavi mobilnosti i razmjene učenika. Tako se **Luciji Gačić**, učenici III. d razreda, želja za školovanjem u SAD-u ostvarila pa ovu školsku godinu provodi u srednjoj školi Brattleboro u Vermontu. Upravo je to bio povod našem razgovoru s Lucijom u kojem smo željeli saznati kako zaista žive srednjoškolci u SAD-u i ima li istine u serijama uz koje smo odrastali.

Je li ovo bilo tvoje prvo putovanje u SAD?

Da, prvi put u SAD-u i prvi put u avionu. Morala sam sama putovati, ali snašla sam se nekako. Frankfurtski aerodrom je preogroman!

I kakvi su prvi dojmovi o SAD-u? Kako je živjeti u tamo?

Aerodrom u Bostonu miriši kao kokice s maslacem i trebalo mi je 45 minuta da izađem iz njega. Auti su veći, ima više auta i traka na autocesti. Ono... četiri trake!

Ljudi su dobri, većina ih je draga, nema „mean girls“ baš. Kuće su drvene i nema ograda oko njih. Susjedi se svi poznaju, jako je mimo. Svi učenici koji idu u treći i četvrti razred srednje imaju auto i posao. Dosta ih trenira neki sport, pa nemaju puno slobodnog vremena. Tako sam i ja počela trenirati, jedva imam slobodnog vremena.

„Street lights, big dreams, all looking pretty“

Često se čuje kako Amerikanci jedu loše. Kakva je uistinu hrana, što je-deš?

Sve je slađe, čak je i kruh sladak ovdje. Češće se jede vani, u restoranima, i puno je više *take-out* hrane, što u Hrvatskoj jako rijetko radimo.

Friendly atmosfera

Dakle, ne zvučiš baš pretjerano zadovoljna hranom. A kako je u školi? Kakvi su profesori, a kakva nastava?

Profesori su dosta „friendly“, razumni su i pomažu ti. Nastava je vrlo opuštena jer jedan sat traje 80 minuta, učenici šetaju neprestano i nije kao doma gdje svi sjede u klupama. Ako hoćeš na WC, ne moraš pitati nego samo izađeš. Većina profesora dopušta mobitele na satu ili bar slušalice. Učenici pričaju više na nastavi nego kod nas, profesori ne viču gotovo nikad. Uglavnom je sve jako opušteno, ali su jako strogi u vezi nekih pravila. Na primjer, za vrijeme slobodnog sata (slobodnih 40 minuta koje imamo svaki dan) svatko mora biti s nekim profesorom. Uglavnom budem kod profesora iz tjelesnog, u dvorani ili odem u sobu s trofejima da me ne pogodi neka lopta (smijeh), ali sad mi više ne daju da idem tamo jer nema kamera. I za hodanje po hodniku moraš imati „hall pass“, no ako poznaješ ljude koji rade u školi, neće ti ništa reći ako ga nemaš. Ne smiješ napustiti školu tijekom dana ako nisi u četvrtom razredu.

Stvarno je potpuno drugačije. Kakvo je stanje s predmetima i izbornim aktivnostima?

Imam četiri predmeta, možeš ih izabrati, a ima ih više nego što možeš i ne možeš zamisliti. Što se tiče izbornih aktivnosti, imaju

tisuću klubova i tisuću sportova. Na primjer, mi imamo kuglanje i skijanje i FBLA (Future business leaders of America), stvarno dosta toga.

A koji ti je najdraži predmet?

Najviše mi se sviđa nutricija i sociologija, na nutriciji nam profesorica zada zadatke i pusti nas da radimo, ali ne moraš raditi na zadacima, možeš raditi nešto za druge predmete ili biti na mobitelu, a sociologija mi je zanimljiva i profesor je dobar.

Pišete li testove?

Testovi su prilično lagani, dosta ih je na principu *multiple choice answer*. Jednom pročitam knjigu i dobijem 95% i više, a ponekad ni ne pročitam. Nikad ne dobijem manje od 85%. Testovi nisu vremenski ograničeni, imaš 80 minuta i oni sami biraju kada će se test pisati. Zna se dogoditi da dođemo na test, a oni kažu da ipak nismo spremni, pa prebace na idući put. Ponekad ti čak profesori daju da ponovno pišeš test.

A zadaće?

Za zadaću obično dobijemo neke papire sa zadacima ili odgovaranje na pitanja iz knjige, tu i tamo imamo koji veći „projekt“.

ZET mi fali!

Što ti se najviše, a što najmanje sviđa?

Iskreno, sve mi je super. Najjače mi je što možeš voziti sa 16 godina, s prijateljima u autu, puštati glazbu... Svi voze automatik, pa je kao da igračku voziš. Svidalo bi mi se još više da sama mogu voziti, ali Organizacija za razmjenu učenika ne dopušta da vozim (smijeh). Predobro mi je što, kada se baviš sportom, ljudi čak dolaze na utakmice. Meni je na košarkaškoj utakmici bilo stotinjak ili više ljudi. Ženska košarka, kužiš?! Na velikoj digitalnoj ploči ispred škole piše „Girls varsity basketball game opener tonight 6:30“ i prije svake *varsity* utakmice

pjeva se himna. Čak i fotografе imaju! Osjećam se kao Ronaldo, kažem ti! I još smiješ jesti na satu i nositi kapu, što nikad ne bi dopustili u Hrvatskoj, a ne kužim zašto. Započet ću pobunu kad se vratim (smijeh).

Pazi se, ovo je ipak Hrvatska! Kad smo već kod toga, što ti najviše nedostaje iz Hrvatske?

Prijatelji i sloboda.

Sloboda?! Toliko o „zemlji neovisnosti“.

ZET mi fali (smijeh). Osjećam da nemam onu slobodu kao doma gdje samo sjedneš na bus i ideš. Nemaju javni prijevoz, ali, 'ajde, kad nađeš prijatelje koji voze, onda ti je super.

Istina. A što će ti najviše nedostajati kada se vratiš ovamo?

Opet prijatelji, tko zna kad ću ih ponovo vidjeti. Svi će pobjeći na različite fakultete.

Da, to je uvijek najteže. Možeš li nam opisati ukratko što si sve trebala napraviti da uđeš u proces razmjene i kako si uopće došla do toga?

Čula sam za to od obiteljskog prijatelja koji je otišao na razmjenu, a oduvijek sam htjela ići, pa sam odmah bila potpuno spremna. On je javio jednom čovjeku u Rotaryju za mene pa sam mu ja posala *mail* i nakon toga su me pozvali na sastanak. Onda sam od njega dobila potpis da mogu dalje prijavnice davati i zatim su me pozvali na intervju. Dva mjeseca se nisu javljali i skoro sam se rasplakala, ali onda su se javili: „Dobrodošla na istočnu obalu Amerike!“

Znači, treba biti strpljiv. Koji bi još savjet dala drugima koje zanima razmjena učenika?

Svakako odite, to je jedinstveno i predivno iskustvo. Omogućuje stvaranje prijateljstava, odrastanje i osamostaljivanje. Toliko toga naučiš što ćeš teško naučiti negdje drugdje.

Posjet prvoj Osnovnoj školi za djevojčice u Hrvatskoj

Ružičnjak kroz ružičaste naočale

U suknjicama svaki dan – odstupanja od pravila nema.

Chiara Pumper, II. d

Jeste li se ikada zapitali kako bi bilo provoditi dan u urednim uniformama i pohađati školu u kojoj se vodi briga o potpunom i skladnom razvoju osobe u personaliziranom pristupu? Jeste li ikad poželjeli da je vaš razred složna zajednica, a da su vaši profesori spremni čuti svaki vaš problem? Svatko se vjerojatno barem jednom zapitao zašto i u našim krajevima, kao primjerice u SAD-u ili Ujedinjenom Kraljevstvu, Španjolskoj ili Poljskoj, ne postoje škole kakve smo navikli gledati u tinejdžerskim televizijskim serijama. Vjerovali ili ne, za 46 djevojčica u dobi od prvog do petog razreda osnovne škole, ovakve su stvari svakodnevnica. Osnovna škola Ružičnjak upravo je takva osnovna škola za djevojčice u Hrvatskoj. Osnivač je RINO, Roditeljski institut za odgoj i obrazovanje. Škole Ružičnjak (za djevojčice) i Lotrščak (za dječake) prve su takve na našim prostorima i dijelovi su međunarodne mreže škola koje „osim akademskog obrazovanja, njeguju i personalizirani pristup i razvoj karaktera svojih učenika“. No, o čemu se zapravo radi? Koje su to razlike između Ružičnjaka i obične javne osnovne škole? Što bismo u takvoj školi mogli očekivati?

Srdačna dobrodošlica

Bilo je prohladno prosinačko poslijepodne kad smo se Leonarda Jurčec (toga dana *mojevoljno* i ovlastima koje mi je dao *Nitko Specifično* promovirana u pomoćnog reportera i fotografa) i ja uputile na mukotrpan put do Prigornice 2. Stigle smo s dobrih 45 minuta zakašnjenja, no, čak ni to, činilo se, nije moglo umanjiti uzbuđenje zbog našeg dolaska. Odmah po ulasku u predvorje škole dočekuje nas uzbuđeni uzdah s gornjeg dijela stepenica. „Evo ih! Stižu!“ Zvuk koraka odjekuje gornjim katom, a nama nasmiješenog lica prilazi ravnateljica Anita Vuković. „Drago nam je što ste stigle. Očekivale smo vas. Dobro došle u Ružičnjak!“ Ravnateljica nas uvodi u ured i još jednom srdačno pozdravlja. Usput prolazimo pored malena razreda s nekoliko djevojčica koje čavrljaju i dovršavaju zadaće. Učiteljica i one zauzstavljaju razgovor i široko nam se osmijehuju kad provirimo kroz vrata. „Dovršavaju zadaće, uskoro će vrijeme za aktivnosti“, objašnjava nam gospođa Vuković. U svojem uredu uvodi nas u neke osnove, a potom vodi na gornji kat. „No, da ne duljimo, djevojčice vas već čekaju.“ Popnemo se jedva nekoliko stepenica prije no što začujemo uzbuđeno šaptanje. Na vratima razreda mnoštvo je uzbuđenih lica, stižu se da vide naš dolazak. Uzdasi čuđenja i uzbuđeno komešanje ispunjavaju školski hodnik. „Napokon su stigli! Evo ih, gle! Samo su dvije!“ Učiteljica se smiješi, nježno ih gurajući unutra:

„Kao što možete vidjeti, ovdje vas već nestrpljivo iščekuju.“ U razredu nas dočekuje velik natpis na ploči, napisan veselim šarenim bojama: Dobro došli, gimnazijalci! Djevojčice nas zadovoljno pogledavaju, pozorno prateći naše reakcije na svoje remek-djelo. Čine se zadovoljne kad obje zadržano uzdahnemo.

Veselje, radost i mir

„Pripremile smo vam i mali nastup!“ pohvali se jedna djevojčica i nastavi: „Ali mnoge su cure već otišle...“ I Lea i ja nelagodno se namrštimo. Trebale smo stići ranije. Naime, mnoge učenice već su otišle kući, ali ima ih još dosta jer uskoro počinju dodatne aktivnosti. Unatoč tome, djevojčice se ne daju smesti pa sljedećih petnaest minuta uživamo u njihovu programu: djevojčice plešu, sviraju, recitiraju i strašno se trude pokazati što znaju. Lea i ja izmjenjujemo zadivljene poglede: ovakvu toplu dobrodošlicu ipak nismo očekivale. Učenice se, čini se, također dobro zabavljaju: druže se i plješću, navijaju jedna za drugu i međusobno si posuđuju instrumente. Kada voditeljci programa od uzbuđenja u žurbi ispadnu papiri, nitko joj se i ne pokušava rugati. Unatoč veseloj atmosferi, u razredu vlada vrsta mira koja se u našem razredu rijetko kad doživi. Nakon *talent showa*, jedna od učenica asistira ravnateljici dok nam pokazuje standardnu uniformu svake učenice škole. Odgovarajuće cipeliće, karirana suknjica, bijela majica i vesta s grbom škole, a u hladnije vrijeme nose se i štrample ispod propisane suknje. Tamno ružičaste majice i plava trenirke standardna su oprema za tjelesni. Odstupanja od pravila, kaže ravnateljica, nema. Kao nekome tko već godinama gotovo i nije izašao iz hlača, ta mi je informacija bila pomalo šokantna. Učenice, međutim, nisu izbirljive i s ovim pravilom nemaju problema. Štoviše, čini se kako su sve opuštenije i sretnije. U njima ne postoji osjećaj srama, sve se međusobno prihvaćaju i svaka od njih osjeća se ugodno u vlastitoj koži. Budući da se bliži vrijeme da se nastavi s radom, pozdravljamo razred i u pratnji ravnateljice, te Eme, Ele i Petre odlazimo u jednu od učionica kako bismo nastavile razgovor.

Razgovor – jedina pedagoška mjera

Ema i Ela zapravo su Emanuele, ali ime su odlučile podijeliti kako bi ih ostali lakše prepoznali. Ela i Petra ovdje su od početka, a Ema se premjestila iz javne škole. Pitamo je gdje joj se više sviđa.

Koje su razlike?

Ema: Ovdje ima puno manje djece i nije tako bučno. I učiteljice su dobre. U prvoj školi su ponekad znale vikati.

Zar ovdje nikada ne viču?

Ela: Ne baš. Jako su dobre i pomažu nam da shvatimo kad nešto ne znamo.

Ravnateljica: Djevojčice ovdje imaju mentorstvo. Svaka učiteljica ujedno je i mentorica kojoj se mogu obratiti u slučaju da imaju bilo kakav problem.

Petra: Učiteljice su nam puno pomogle. Svako od nas ovdje.

Ela: Da, tu su kad netko plače ili je tužan. Onda pričaju s nama.

To je baš lijepo! Znači, ovdje ti se više sviđa?

Ema: Pa da. Ima manje djece i sve smo prijateljice. Mislim, stalno se svađamo, ali ne možemo jedna bez druge.

A vi, cure? Što mislite o javnim školama?

Ela: Moj brat ide u javnu školu. Jednom sam ga išla pokupiti s mamom. Tamo ima toliko djece! I svi su tako glasni! Ponašaju se kao da nisu s ovoga planeta!

S tim se ne mogu ne složiti. A ovdje nikad nemate problema? Nitko ovdje nije zločest?

Ravnateljica: Pa, zločest sigurno nije. Kako mi to kažemo? Ne postoje zločeste djevojčice...

Učenice: ...samo neposlušne.

Petra: Nitko baš nije neposlušan. Sve se većinom družimo zajedno. Ponekad su prvi razredi malo odvojeni, zato što njih ne znamo, a sve druge se već znamo. Ali nitko nije sam. I nitko ne radi probleme.

A što ako je netko neposlušan?

Paula: Onda učiteljica priča s njom, i ukaže toj djevojčici zašto to nije bilo lijepo.

Postoje li kod vas pedagoške mjere? Kod nas se znalo dosta raspravljati o opomenama i ukorima.

Ravnateljica: Još nismo imali situaciju u kojoj je bilo potrebno izreći pedagošku mjeru. Djevojčice razumiju kad nešto naprave krivo i obično brzo shvate da to što su napravile nije bilo u redu. Usto, svaki mjesec uče o jednoj vrlini.

Kako to funkcionira?

Ravnateljica: Na hodnicima ćete moći vidjeti, imamo mnogo plakata s ispisanim vrlinama. Svakog mjeseca izabire se jedna.

Rast u duhu – važan cilj

Na stranicama škole piše i kako se potiče rast u duhu. Pretpostavljam da vrline spadaju pod to?

Ravnateljica: Između ostaloga. Prema svakoj učenici imamo personalizirani pristup. Svaka je od njih posebna i zaslužuje to znati. Duhovna formacija dio je takvog pristupa.

Duhovno je riječ koja se u većini slučajeva povezuje i s vjerom. Na stranicama također piše i da radite na razvijanju kršćanskog načina života. Što to konkretno znači?

Ravnateljica: Ništa ne zahtijevamo od svojih učenica, ništa im nećemo nametati. Svatko je slobodan uključiti se u školu ukoliko poštuje mišljenje i stavove drugih. Ipak, razvijanje u duhu kod nas uključuje učenje o kršćanskim vrijednostima i nastojanjima da stasaju u odgovorne, obrazovane i sretnne mlade ljude. Učenicama se pomaže u izgrađivanju karaktera i usvajanju vrlina.

Znači, imate vjeronauk kao i kod nas?

Ravnateljica: Da, osim što je, uz satove katoličkoga vjeronauka, kroz cijeli dan učenice imaju više puta molitve, tj. na početku i na kraj dana, prije jela i u pojedinim trenucima dok su u školu. U redovnu nastavu integrirano i učenje o vrlinama.

Petra: Vjeronauk imamo... dva sata tjedno?

Ela: Dva sata tjedno.

I što tamo radite?

Petra: Paa, pjevamo, molimo se, čitamo, pričamo.

Ema: Sviramo!

Vidjele smo da je mnogo djevojčica u razredu imalo neki instrument.

Ravnateljica: U prostorijama škole odvijaju se i razne druge aktivnosti osim redovne nastave. Djevojčice imaju priliku svirati ili baviti se sportom, a to su samo neke od aktivnosti koje nudimo.

Čini mi se da je kod vas baš lijepo. Šteta što ovakva škola ne postoji za naš uzrast.

Ravnateljica: Još. Tko zna. Ovaj odgojno obrazovni program već je poznat u svijetu po svojim izvrsnim rezultatima, a zainteresiranost roditelja nam pomalo raste. Prije nekoliko godina u školi je bilo svega jedanaest učenica. Sad ih ima 46.

Čestitamo! Čini se da se roditeljima sviđa ovakav način rada.

Ravnateljica: I roditeljima, i učenicama. Ema, ti svaki dan putuješ?

Ema: Da, mama ili tata me voze. Mi smo daleko.

Ravnateljica: Blizu Krapine?

Ema: Da.

To je stvarno daleko! Nije ti naporno?

Ema: Ne. A ako sam umorna, onda u autu spavam.

Sviđa mi se što se ovdje sve rješava mirno i razgovorom. Nažalost, javne škole često nisu takve. A Ružičnjak nudi program samo od prvog do petog razreda. Mislite li da će djevojčicama prelazak u drugu školu biti šokantan?

Petra: Ja ne idem nikamo. Htjela bih tu ostati stalno!

Ravnateljica: Ne mislim da će im nova atmosfera predstavljati problem. Mislim da će imati jake karaktere i da im to može samo pomoći u daljnjem obrazovanju i životu općenito.

Za kraj, imate li kakvu poruku koju biste htjeli poslati učenicima Treće gimnazije?

Paula: Pa, da je tu baš lijepo... i mirno. Dodajte k nama!

Ravnateljica: Da, dodajte k nama! Uskoro nam slijede Dani otvorenih vrata i sezona upisa pa da se malo promoviramo.

Još smo jednom prošetale šarenim hodnicima Ružičnjaka. Zidovi su oslikani ružičastobijelim ukrasima, plakati i lijepi posteri vise na svakom uglu. Nekoliko roditelja koje smo sreli veselo nas pozdravlja i čine se sretnima što nas vide. Posjećujemo i prostorijsku na donjoj razini škole, koja je otvorena za molitvu. To je kapelica u kojoj se nalazi velika slika Majke Božje i u nju se učenice, djelatnice i roditelji dolaze moliti. „Također nam“, objašnjava ravnateljica, „svaki petak dolazi i svećenik pa učenice, roditelji i djelatnici imaju priliku ispovjediti se i razgovarati.“ Lei se ova prostorija posebno sviđa. Fotografiramo, prolazimo učionicama, pozdravljamo sve koje sretnemo. Bliži se vrijeme odlaska, pa zahvaljujemo ravnateljici i izlazimo iz škole. Posjet Ružičnjaku ostavio je na nas snažan dojam jer ovakvu školu još nismo vidjele. Sve u svemu, Ružičnjak se čini kao radosno i ugodno mjesto (iako mene i dalje muči ono pravilo o obaveznom suknjama).

Izlet za dušu i tijelo

Prvi
razredi
na Sjevernom
Velebitu

Naporno uspinjanje strmim stazama nagrađeno je prekrasnim vizurama.

Dora Lokmer, I. c

Svi prvi razredi svoj prvi srednjoškolski izlet proveli su na Sjevernom Velebitu. Podijelivši se u tri autobusa, šest razreda krenulo je ka željno iščekivanom Nacionalnom parku Sjeverni Velebit. Odlična atmosfera u autobusu bila je neupitna unatoč pospanosti zbog ranojutarnjeg buđenja, a nakon četiri sata vožnje stigli smo na odredište. Vodiči su podijelili razrede u dvije skupine te je svaka grupa krenula svojim putem uz pratnju vodiča.

Zajedno s našim profesorima i vodičem penjali smo se strmim stazama, a što smo se više penjali, to je bilo sve hladnije, ali ni hladnoća ni vjetar nas nisu spriječili da okinemo koji *selfie* i prvu zajedničku fotografiju razreda. Nakon obilaska svi razredi su se sastali na zajedničkom ručku. Vrhunac izleta bio je odlazak u *Utočište za medvjede* u Kuterevu gdje se vodio zanimljiv razgovor o njihovom životu i izolaciji. To je utočište u kojem se zbrinjavaju

mladi medvjedi koji su ostali bez majke (nesretnim slučajem ili zbog krivolova) u dobi kada se ne mogu brinuti sami o sebi, a o njima brinu mladi volonteri iz čitava svijeta.

Vrijeme je brzo prošlo, a na povratku kući veselu atmosferu i glasno pjevanje brzo je zamijenio san jer je umor pobijedio. Prvi izlet ispunio je naša očekivanja i s veseljem očekujemo sva sljedeća zajednička putovanja.

Drugi
razredi
u Austriji

Čokoladna terapija

Nakon kratke rekreacije po Grazu slijedila je hrana za dušu.

Lucija Balić, II. d

Lijep pogled, a mi još ljepši

Jesenski izlet drugih razreda nije počeo baš u zavidnoj atmosferi, ali su se vrlo brzo glavni zabavljači pobrinuli razbuditi nas i podići atmosferu. Iako je vožnja trajala četiri sata, nismo imali taj osjećaj jer smo vrijeme skratili pjevanjem i *druškanjem*.

Naše je prvo odredište bilo **Graz**, i to najprije preko glavnog trga *Hauptplatz* do muzeja umjetnosti *Kunsthause* gdje smo razgledali izložbu „Kongo zvijezde“, točnije poslušali pjesme afričkih naroda i vidjeli neke apstraktne i pomalo čudne slike. Ipak, prepoznali smo na njima neke poznate ličnosti, poput Muhameda Alija, Baracka Obame i Nelsona Mandele. Nakon toga, prešli smo rijeku Muru, na kojoj je bio kafić koji je izgledom podsjećao na otok, i došli do brda *Schlossberga*. Vodič nam je pričao o povijesti tog dijela grada, a kasnije smo se trebali popeti na brdo, dizalom ili pješice. Na vrhu smo opalili nekoliko *selfija*, a zatim se žurno vratili u centar da bismo imali više slobodnog vremena. Neki su se čak vozili tramvajem da ne potroše vrijeme na hodanje iako baš i nisu znali gdje će stati.

Put čokolade

Prva naša stanica bio je McDonalds gdje je bilo toliko naših učenika da je izgledalo

kao da nismo u Grazu, nego u Zagrebu. Imali smo poprilično malo vremena za samostalan obilazak grada pa smo bili prisiljeni sve užurbano razgledavati. Djevojke su uglavnom tražile trgovine kozmetike, odjeće i suvenira te su se puno slikale, a dečki

su išli jesti i *zujati* okolo. Ukratko, svi smo išli u različitim smjerovima tako da smo svi vidjeli nešto što drugi nisu pa smo u busu komentirali, dok smo se vozili prema tvornici čokolade *Zotter*, gdje je tko bio i što je kupio. Tamo smo, za početak, pogledali kratki film o načinu proizvodnje čokoladica *Zotter* i o samom početku rada te tvornice. Osnivač je tvornice Joseph Zotter koji je odlučio posloovati po načelima Fair Trade organizacije. To znači da uzgajivači kakaa dobivaju poštenu plaću za ono što rade, radi se u humanim uvjetima, poštuje se ekologija i zabranjuje iskorištavanje djece. Osim toga, dio zarade ide u humanitarne svrhe. Nakon što smo odgledali film, svatko je uzeo svoju žlicu za kušanje raznoraznih vrsta čokolade. Neke su bile toliko ukusne da ih je većina uzimala više puta, dok su neke bile jako gorke, ali nas je na kraju zasladilo fino toplo mlijeko u koje smo mogli staviti čokoladicu po svom izboru. Na povratku za Zagreb svi smo se u busu raspjevali, čak i oni koji su bili tihi tijekom cijelog izleta. Možda su to učinci čokoladne terapije.

Rock n' roll, baby

Svatko na svoju stranu

Posjet Bledu nije potpun ako se ne probaju njihove slavne 'blejske kremne rezine'.

Dominik Ray Glavaš, III. a

Treći
razredi
u Sloveniji
i Zagrebu

Iako najzanimljivija, Slovenija nije bila jedina destinacija jesenskih izleta trećih razreda. Dio se zadržao kod kuće, s tim da je jedan treći razred otišao na Sljeme, a drugi obišao Zagreb.

Tako smo jedino mi morali rano krenuti, u sedam ujutro, da bismo stigli oko jedanaest u Bled. Iako je jutro bilo dosta hladno i maglovito, čim smo došli u Bled, sve se raščistilo i sunce opet izašlo, bilo je stvarno predivno, od prekrasne prirode i jezera do lijepoga vremena.

Jedini slovenski otok

U toj ljepoti posebnu pažnju privuku dvije građevine, crkva usred jezera na malom otoku i dvorac na stijeni, jedan od najstarijih slovenskih dvoraca. Zanimljivo je da je otočić usred Bledskog jezera zapravo jedini pravi slovenski otok. Prirodu smo istraživali na različite načine, neki su unajmili bicikle da mogu lakše obići cijelo jezero, a neki čak i čamac.

Kažu da odlazak na Bled nije potpun ako se ne probaju njihove slavne kremšnite poznate kao 'blejske kremne rezine'. Izvorni recept potječe iz 1953., no i dandanas

privlači ljude, i to ne bez razloga, kolač je bogat i ukusan.

Sljedeća postaja našeg izleta bilo je Bohinjsko jezero koje nismo baš ni vidjeli tada jer smo otišli malo dalje da bismo vidjeli „spektakularni“ slap Savicu. Da bismo do njega došli, penjali smo se oko dvadeset minuta, uzbrdo, po stepenicama. Ali slap Savica, bar po meni, nije zaslužila naziv „spektakularan“. Lijep je, ali je pogled na cijelo Bohinjsko jezero i guste šume oko njega, ipak ljepši. Nakon toga krenuli smo kući, umorni, siti i zadovoljni.

Proljeće
u Italiji

Izgubljeni (na mnogo načina)

Burano izvana pomalo nalikuje na Alcatraz, ali u njegovu se središtu događaju čudesa.

Chiara Pumper, II. d

Zajedničkim snagama (i autobusom) sadašnji drugi d i b, e i f razredi krenuli su na prvi srednjoškolski dvodnevni izlet. Padova, Venecija - dolazimo! Prvo stajanje je oko devet malo iza slovenske granice. Benzinska postaja, stali smo na doručak. Susret s prvim modernim EU zahodom. Znamo da je moderan jer se ulaz plaća pola eura. Nastaju problemi s aparatom za kavu koji, tipično za nas,

ne uspijevamo pokrenuti. U pomoć nam priskače ljubazni gospodin za kasom, i zvukovima i znakovnim jezikom objašnjava nam kako da izvučemo dragocjeni napitak. Spomenuti napitak minutu potom prolijevam po majici, na što mi prijateljica umire od smijeha i rukom se naslanja na fontanu. Sekundu poslije mokre smo od glave do pete. Al', 'ajde, bar je kava bila dobra.

U gotičkom stilu

Oaza usred grada

Konačno – **Padova**. Pola tri poslijepodne. U Crkvi smo sv. Ante, prekrasnoj, ogromnoj građevini u čijem smo obilasku svi uistinu uživali. (Sad, je li to imalo više veze s blaženo niskom temperaturom prostora ili su nas zaista opčinile kulturne vrednote, to je već neka druga tema). Nakon toga odlazimo do trga Pedrocchi, gdje su studenti pokušali dići revoluciju. Nastavljamo šetnju kroz grad i ubrzo dolazimo do Voćnog trga, na kojem, pogađate, ima svega osim voća. Ovdje se razilazimo i dobivamo nešto slobodnog vremena.

Neki su u potrazi za hranom, neki razgledavaju znamenitosti. Mi se odvajamo i odlazimo do prekrasnog parka *Prato della valle*, što se na hrvatski prevodi kao 'Livada u dolini'. Prava oaza zelenila usred gradske vrele!

Večer je. Hotel! Konačno! Smješteni smo u hotelu Bulivar, s čijih nam balkona već mašu e i f razredi. Odmah pozdravljamo susjede, smještamo se u sobe, i jurimo na večeru. Natrpamo se *bolonjeza*. I onda doneću meso. I desert. Dotad su već gotovo svi napustili prostoriju, pa je malo tko i probao *panacotu*. Čisto da se zna, bila je ukusna. Malo nakon toga kreće večernja šetnja! Po kvartu, po plaži, ja naravno usput izgubim čarapu, tražimo je pa se vraćamo u hotel. (I da, našli smo čarapu. Bila je u tenisici.)

Ostatak noći provodimo u sobama. Čijim i s kime, nije bitno. Ujutro na doručku većina nosi sunčane naočale, a profesori se ljubazno pretvaraju kako to ne primjećuju. Kupe nas u autobus i krećemo dalje.

Piromanski raj

Iz autobusa na plažu, s plaže na brod. Na brodu su s nama dvije 'vodičice'. Naravno da na mikrofon priča ona glasnjija.

Umjetnost od stakla

Naravno da je dotični mikrofon pokvaren. Konačno stižemo na **Burano**. Uzdišemo, što od prizora, što od olakšanja. Otok je prekrasan. Hrpa malih ulica u kojima se strašno lako izgubiti, a svaka je kuća druge boje. Sve nas je to oduševilo a da i ne spominjemo da im je sladoled bio fantastičan. Naše je sljedeće odredište – **Murano**. Otok stakla. Gotički brat blizanac Burana izvana pomalo nalikuje na Alcatraz, ali u njegovu se središtu događaju čudesa. Staklo se puhalo, staklo se oblikovalo, od stakla se radio balon i staklo se na kraju rasprsnulo. A onda su još napravili i vazuu, i dva konja. Sve ispred turista, cijevima i kliještima u vatri topline nekoliko tisuća stupnjeva. Piromanski raj. Prekrasno.

I pogled se plaća

Venecija – grad kakvog nema, gužve kakvih nema. Izgubismo se u prvih deset minuta. Zato su valjda i odlučili dati nam slobodno vrijeme tako brzo nakon dolaska. Nije da se žalimo! Nama, maloj grupi iz e i d razreda, trebalo je samo nekoliko minuta da pronađemo mali kafić s komadima pizze po pristojnoj cijeni. Za to vrijeme, većina našeg razreda tražila je McDonalds. Mi smo pojeli, prošetali gradom, ušli u dućan s bogatom ponudom venecijanskih maski. A zatim kružili gradom. Tražili kafić u koji je moguće ući i automatski ne bankrotirati. Iz dva smo izašli. Kasnije smo se vratili na Trg svetog Marka, mjesto sastanka, razmatrali mogućnost penjanja na vrh tornja. Skoro svisnuli od vrućine. Odbacili mogućnost penjanja na vrh tornja (panoramski pogled – 8 eura). Čekali na suncu, tražili hlad. Zvali su nas ostali da vide gdje smo mi, *dovraga*, i zašto se samo nas čeka?! Naravno, stajale smo na krivoj strani trga.

Put nazad malo mi je maglovit. U početku su svi spavali, a predvečer je izbila glazbena bitka između b i d razreda. Koliko je glazbe, a koliko dernjave bilo, teško je razaznati, ali glavno da su se svi dobro zabavili.

Svaki dan je maskenbal

Čarobna Toskana

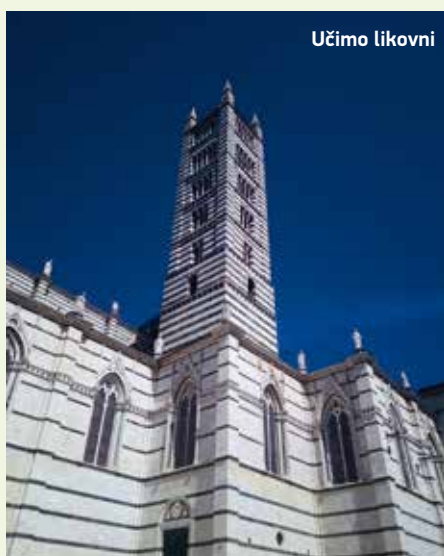
Kažu da svi putovi vode u Rim,
ali nas je naš odveo malo sjevernije.

Borna Petrić, III. a

Italija nam je geografski, povijesno i kulturološki vrlo bliska zemlja te na nju rijetko gledamo s jednakim oduševljenjem kao oni koji žive mnogo dalje. Možemo biti sretni što imamo tako lijepog susjeda kojeg ljudi dolaze vidjeti iz najudaljenijih dijelova svijeta. Ono što je specifično za cijelu Italiju vrijedi i za Firencu koju smo posjetili, a to je da je Firenca bogata ukusnom hranom. Kuda god koračali, nailazili smo na male restorane u kojima se mogla pojesti *pizza* ili pasta. Dok smo se vozili busom, s uživanjem smo promatrali kroz prozor kako se smjenjuju pejzaži tipični za Toskanu – zeleni brežuljci i polja suncokreta. Uz Firencu, posjetili smo i Sienu čiji je glavni trg veličanstven. Smjestili smo se u jedan od kafića i promatrali prolaznike. Nakon toga prošetali smo uličicama do predivne crkve koja dosta sliči na glavnu baziliku u Firenci.

Bajkoviti gradići

Odsjeli smo u mjestu Montecatini Terme koje me se i najviše dojmilo zbog ljubaznih ljudi koje smo upoznali i večernjih izlazaka u kojima smo imali priliku plesati uz muziku

Učimo likovni

Treći
razred u
Italiji

Nema boljeg od *gelata*!

na malom trgu ili jesti šećernu vatu. Posjetili smo i San Gimignano, grad tornjeva. Nekad ih je bilo osamdeset, a danas je ostalo „samo“ četrnaest. Posebno lijep bio je trg s bunarom na sredini oko kojega ima nekoliko slastičarnica koje nude „najbolji sladoled na svijetu“. Posljednji dan prije polaska na rasporedu je bila Pisa, točnije Kosi toranj u Pisi koji nam je, naravno, bio glavna atrakcija. Obilazili smo toranj sa svih strana, proučavali ga iz raznih uglova. Saznali smo da mu je vrh nagnut četiri metra u odnosu na temelje. Bili smo raspoloženi i za malo fotografiranja, a sudeći po gužvi koja je bila na stupištima, odakle je moguće pozirati „čupajući ili grleći“ toranj, nismo bili jedini. Samo da znate – nije bilo baš lako namještat se po vrućini.

Jednom riječju, Toskana je čarobna, u nekim dijelovima i nestvarno lijepa. Ljepša je od svih fotografija koje pokušavaju dočarati uređena polja i beskrajne predjele. Svi ti mali gradovi u njoj veoma su slični, a opet tako posebni i drugačiji.

Điz po

Maturalno
putovanje
u Italiju

Na najvećem sredozemnom
otoku ne propustite uživati
u plodovima mora i odličnim
arancinima.

Gabrijela Đuras, IV. f

Ajd' jedna umjetnička!

Prije nego Etna eruptira

otoku mafije

Ovogodišnji četvrti razredi svoj su posljednji tjedan praznika proživjeli u mediteranskom duhu. Dok su jedni bili u Grčkoj, drugi su svoj posljednji izlet, maturalac, proveli na Siciliji. Četvrti b, c, e i f razred svoje su putovanje započeli vožnjom od Zagreba sve do juga Italije, do grada Napulja. Budući da je vožnja bila duga, bilo je svega, od spavanja do pjevanja i zabavljanja uz mnoga stajanja na odmorima. Nakon dugog putovanja, stigli smo u Napulj gdje smo napokon mogli stati na noge i prošetati nakon cjelodnevne vožnje. Neki su sretno izlazili iz autobusa, drugi su se pak snežili i poluotvorenih očiju migoljili izlazeći na svjež zrak. Prije ukrcaja na brod za Siciliju, obišli smo **Napulj** i arheološki park **Pompeji** gdje smo vidjeli zanimljive arheološke ostatke vulkanskog erupcijom davno uništenog grada.

Noćna plovidba

Predvečer smo se ukrkali na brod i nastavili putovanje do Palerma, glavnog grada tog prekrasnog sredozemnog otoka. Iako mnogi nisu ni primijetili da se brod kreće, neki su ipak bili osjetljiviji pa su osjetili lagano ljuljanje zbog kojeg nisu mogli mirno spavati. Međutim, spavao ionako nije nitko, neki zbog uzbuđenja i mučnine, a većina zbog veseloga društva koje se cijelu noć zabavljalo na palubi uz glazbu i piće. Nakon noćne plovidbe slijedio je razgled gradova **Cefalù** i **Taormine**, dvaju malih gradova od kojih je prvi poznat po prekrasnoj katedrali, a drugi po antičkom teatru. Zbog prethodno neprospavane noći obilježene

veseljem i zabavom, svi smo jedva dočekali sjesti u najbliži kafić i popiti talijansku kavu. U poslijepodnevnom satima stigli smo u hotel gdje nas je dočekala večera, a kasnije i druženje na plaži ili uz hotelski bazen. Treći dan proveli smo u vulkanskom okruženju Etne, vulkana u blizini grada **Catanije** koji je i dalje aktivan, pa se njegovo izbacivanje lave moglo vidjeti u večernjim satima iz hotela u kojem smo boravili. Zbog vrlo niskih temperatura na vulkanu trebalo se odjenuti toplo, ali većina za to nije marila pa su se za vrijeme šetnje vulkanskim područjem malo smrzavali. Unatoč tomu, svi smo bili oduševljeni prekrasnim krajolikom, a kao uspomenu mnogi su uzeli kamenje i vulkanski pijesak.

Slijedeći dan krenuli smo prema jugu Sicilije, gradu **Sirakuzi** koji je pun arheoloških ostataka rimske i grčke kulture, poput grčkog kazališta i Dionizijeva uha. Zatim smo posjetili i središte Sicilije, grad **Ennu** u kojem se nalazi Lombardijska tvrđava s koje se pruža prekrasan pogled na središnji dio otoka. Ondje smo napravili i kratku pauzu za ručak koju su svi jedva dočekali i iskoristili za uživanje u talijanskim specijalitetima.

Grčka u malom

Svoj peti dan proveli smo razgledavajući najveći arheološki park na svijetu, Dolinu hramova u **Agrigentu**. Ondje smo vidjeti ostatke antičkih hramova poput Concordije, Junonina hrama, Herculova hrama, pa i hrama posvećena Zeusu. Zbog velike vrućine svi su tražili drveće kako bi uhvatili bar malo hladu, ali toga baš i nije bilo. Nakon toga, krenuli smo i u razgledavanje grada **Monrealea** koji se nalazi na padinama brda Monte Caputo. Tamo smo obišli katedralu iz 12. stoljeća poznatu po bizantskim motivima i mozaicima.

Četiri ljepotice i zvijer

Te noći na plaži

Posljednju večer proveli smo u **Palermu** gdje smo dobili puno slobodnog vremena za izlazak koje smo iskoristili u obližnjem noćnom klubu. Noć je obilježena plesom, pjevanjem i zabavljanjem, a sve to uz glazbu koju smo sami birali, pa se talijanski klub pretvorio u hrvatski, što je Talijanima bilo posebno simpatično. Posljednji dan maturalca proveli smo u Palermu koji je svojom veličinom i mnogim znamenitostima zahtijevao veliko strpljenje u obilasku jer, nakon šest dana nespavanja, malo nas imalo je snage ostati potpuno budni u šetnji gradom. Te večeri svoj boravak na Siciliji morali smo završiti ukrcajem na brod, što je ujedno značilo i povratak u Zagreb. Plovidbu do Genove neki su proveli spavajući, a neki su i dalje bili neumorni *partimanijaci*. Kakvi god bili, umorni ili naspavani, svi smo se međusobno zbližili, neki možda tek i upoznali, a ako i nisu, zasigurno će ovaj izlet pamtili kao najdražu srednjoškolsku uspomenu.

Prije nego se srušimo...

U zemlji bogova

Naša
grčka
avantura

Sve poteškoće vrijedilo je pretrpjeti i ništa više nije bilo važno kada smo stigli na otok zabave i hedonizma - Zakynthos je san snova!

Jelena Pavlović, IV. a

Skloni ste tulumarenju, opijanju, uživanju, povremeno praznom želucu, sunčanju i kupanju bez imalo odmora i sna? Onda je Grčka definitivno destinacija koju biste trebali posjetiti. Sigurna sam da ste pogledali ili bar čuli za film *Moja grčka avantura*. E, pa tako nekako mogu nazvati naše maturarno putovanje. Šestodnevna avantura popraćena euforijom, umorom, glađu i partijanjem naše je maturarno putovanje.

Iz Zagreba smo se najprije autobusom uputili prema Italiji, točnije **San Marinu** u koji smo stigli oko osam ujutro, nakon cjelonoćnog putovanja. To čak i nije bilo loše jer se grad tek lagno počeo buditi i nije bilo velike gužve pa je obilazak San Marina bio vrlo brz. Nakon nekoliko fotkica, kavica i kroasana nastavili smo put autobusom do **Ancone** u kojoj smo se ukrkali na brod.

Brodom do Grčke

Ukrcaj je, bogme, dugo potrajao zbog velike gužve, ali nama je samo bilo važno

ući u brod, spustiti teške stvari i napokon se odmoriti. No, slijedilo je iznenađenje - kabine su bile toliko male da, kada smo spustili sve torbe na pod, nije ostalo mjesta ni za muhu. Raspoloženje se ipak popravilo nakon odmora pa je slijedilo razgledavanje broda, kupanac, sunčanac i tuširanac, a za kraj dana privatna zabavica koja bez pjesme i zdravih napitaka ne bi bila tako uspješna i luda. Na kraju smo se zabavljali zajedno sa Slovencima uz njihovog DJ-a. Ludi su oni, ali bome smo ludi i mi...

Ustali smo u ranu zoru kako bismo prvi došli na red, doručkovali i mogli se pripremiti za daljnje avanture. A avanture su nas stvarno čekale jer se taj dan trebalo uspeti do **Meteora**. Uspion je bio poprilično ekstreman zbog visokih stepenica, brda i, naravno, vrućine. Ali, vrijedilo je jer je pogled s vrha veličanstven. Naravno, kako smo nakon svakog obilaska bili iscrpljeni, bila nam je potrebna hrana, dobra hrana. Naša draga vodička Ana uputila nas je u

„prefin restoran“ u centru Kalambake koji je bio udaljen petnaestak minuta od naše-ga hotela. Iscrpljeni i gladni zgrabili smo tanjur i jedva čekali da nešto prigrizemo, a onda - čisto razočaranje grčkom kuhinjom i ukusom jela. Nikada mi nije toliko bilo žao novca kao tada, uzalud bačenih 15 eura. Ali, bar je hotel u **Kalambaki** bio dobar (tri zvjezdice - taman dovoljno za nas Zagrepčane, k tome gimnazijalce). Navečer smo, naravno, dobili slobodno za tulumarku, pa su neki ostali u dvorištu hotela ili u sobama, neki otišli do centra, a nekolicina nas je završila na privatnom partiju nekoga Grka u noćnom klubu. Gledali su nas kao da smo ludi zbog toga što smo bili jedini koji su skakali i plesali, dok su oni držali čaše u rukama i smijali se. Hrvati - svaka druga riječ je suvišna.

Opasne atenske noći

Atena nas je iznenadila. Prolazeći njenim ulicama, imali smo osjećaj kao da smo

Sretno mjesto pod suncem

stigli u neku favelu Rio de Janeira. To predgrađe izgledalo je dosta siromašno, no zato je hotel u kojem smo proveli iduće dvije noći bio vrhunski. Svi su bili oduševljeni normalnim kupaonicama, a večera je bila još bolja. U deset sati krenuli smo u čoporu u razgledavanje, nitko nije smio zastajkivati niti se odvajati jer je Atena noću sve, samo ne sigurna. Ulice su u to doba jako puste, nismo vidjeli nijednu ženu, što je i opravdano jer je grad pun sumnjivih muškaraca i imigranata. Srećom, klub nije bio jako udaljen, ali smo prošli mnogo jezivih prolaza na putu do njega. Čim smo ušli, osjetili smo odličnu atmosferu jer je ondje bilo još Hrvata na maturlcu. Stoga su pjesme nakon ponoći puštane po našim željama. Bilo je lijepo vidjeti sreću u očima drugih i doživjeti zajedništvo tijekom najljepših hrvatskih pjesmama. Sve bi prošlo u redu da nismo imali dvije osobe koje su se slučajno izgubile na ulicama Atene, no razrednik ih je uspio pronaći. Kako smo proteklih dana bili noćne ptice, odlučili smo barem malo odspavati jer treba imati snage za cjelodnevno razgledavanje Atene.

Girosi bez zamjerke

Drugo je jutro u Ateni bilo pakleno vruće pa smo na svakom kutku kupovali vodu.

Prvo odredište u razgledavanju bila je Akropola. Uspjeli smo uhvatiti puno slika unatoč gomili turista i suncu koje je već u deset ujutro bilo nepodnošljivo. Iako nas je i Akropola oduševila, pogled na Atenu nezaboravan je. Činilo se kao da imamo cijeli grad na dlanu, stvarno predivan grad izdaleka. Kroz prvi muzej projurili smo vrlo brzo i odmah otišli na terasu popiti nešto osvježavajuće. Nakon toga smo dobili cijelo slobodno poslijepodne za ispunjavanje vlastitih želja. Djevojke su se odmah razbježale po dućanima, a dečki uglavnom

laganini šetali i tražili mjesto za ručak. Grčka tradicionalna hrana stvarno je izvrsna, ako naiđeš na dobar restoran, naravno, ali barem su girosi bili dobri u svakom.

Predvečer smo još posjetili Nacionalni arheološki muzej gdje smo mogli vidjeti sve o čemu smo učili i na Likovnom i na Povijesti, od Agamemnonove zlatne maske do kipova grčkih bogova te starog oruđa i posuđa. Taj posjet ne bi bio tako zanimljiv da nekoliko dečki nije zaigralo nogomet s djecom koja su se zabavljala ispred muzeja. Nakon toga, svi smo marljivo pripremali rođendansko iznenađenje svojoj prijateljici. Toliko marljivo da se i previše iznenadila kad je u ponoć ušla u sobu u koju su se strpala skoro oba razreda pjevajući s prskalicama i balonima u ruci.

Plavi raj

Idućeg jutra morali smo napustiti taj predivni hotel i krenuti dalje. Prvo stajalište bilo je kod Korinskog kanala, a onda smo ubrzo stigli i do Mikene. U drevnom

gradu **Mikeni** nije bilo toliko vruće, ali je zato vjetar nosio sve pred sobom. Prošavši kroz Lavlja vrata, penjali smo se na vrh brda s kojeg se pružao predivan pogled na skoro netaknutu prirodu. Zatim smo napokon krenuli prema Zakynthosu i u zadnji čas, trčeći, ušli na trajekt. More je bilo poprilično uzburkano pa su oni slaba želuća imali problema. Ali, sve je to vrijedilo pretrpjeti jer, kad smo stigli na otok zabave i hedonizma, više ništa nije bilo važno. Čak ni to kakav je hotel! Nismo se ni na što žalili jer je u ta dva dana svatko u prosjeku spavao svega dva sata. No, bez obzira na to, nikada nismo imali više energije. **Zakynthos** je san snova! Zamislite ulicu poput Ilice punu klubova poredanih jedan do drugoga. Tako je počela zabava do ranih jutarnjih sati. Glavno je da su svi tu noć preživjeli, a manje je bitno da se većina ne sjeća detalja. Rano ujutro krenuli smo brodicom na *Navagio beach*. Vjetar i more u kosi, zvuk najvećih hitova, sunce sja, a nama gotovo da oči nisu ispale koliko smo bili fascinirani. A tek kad smo stigli do Navagio plaže! Ostajem bez riječi jer je boja toga mora neopisiva, nestvarno lijepa. Maksimalno smo uživali svaku minutu tih sat vremena koliko smo proveli na plaži, a zatim krenuli do špilje *Blue lagoon* čija je unutrašnjost čarobna. Ali, najbolji dio tek je slijedio jer smo s palube mogli skočiti u more i plivati do špilje. Taj skok, sigurna sam, svi pamte. Veliku avanturu završili smo još jednim noćnim izlaskom, no ovaj put uopće nismo spavali do jutra kada smo se spakirali i avionom vratili u Zagreb.

Bila je ovo stvarno nezaboravna i luda *grčka avantura*.

Sunce, pijesak i ekipa

Divlja tura po Sljemenu i austrijski Worthersee

Planinarstvo

Svjež zrak i planinski krajolik - neprocjenjivo

Gabrijela Đuras, IV. f

Početak svibnja. Preostalog vremena malo, a posla još puno. Svi se drže za tanke niti živaca, ne samo zbog pokoje neispravljene ocjene, već i zbog jednog predmeta zbog kojeg svi u zadnji čas jure na Sljeme. Zaključujemo, radi se o planinarstvu. Fakultativni predmet koji mnogi s radošću upišu, a malo njih zapravo razmišlja o njemu tijekom školske godine. Većina upisanih tek se posljednjih mjesec dana nastave sjeti da „hop“ – nemaju ocjenu. I što tad? Osim nagovaranja profesora na veću ocjenu i njegova čvrstog stajališta da je to nemoguće, učenici na sve načine pokušavaju doći do svoje „zaslužene“ petice. Kako bi ipak donekle ispunili svoje obveze, i sadašnji maturanti jedno proljetno jutro kreću prema Medvedgradu.

Sve za poštenu peticu

Nakon nekoliko sati zajedničkog planinarenja prema vrhu, u jednom se trenutku dogodio rastanak i podjela na dvije grupe, a nakon nekog vremena shvatili su da su se potpuno razišli i krenuli svatko na svoju stranu. Dok je s jedne strane bila „uzorna“ grupa planinara koji su se uputili prema Medvedgradu uređenom stazom, druga je grupa krenula

S damama

Uspjele smo!

divljom stazom koja ih je, umjesto do Medvedgrada, dovela do sljemenskog tornja. U tom su trenutku shvatili da su pogriješili stazu i pokušali se najlakšim putem vratiti do mjesta gdje su trebali skrenuti. Međutim, vraćajući se, više se puta dogodio pad u blato i lišće, a i krpelji su bili blizu. Kad su napokon stigli do Medvedgrada, bio je naravno zatvoren, ali, unatoč tomu, naši su planinari ponosno ušli u dvorište utvrde i „okinuli“ nekoliko slika kao dokaz samostalne ture za poštenu peticu.

Osim ovakvih trenutaka na Sljemeni, izlet u **Worthersee** bila je prilika za posljednju turu. To je jezero koje se nalazi na jugu Austrije blizu gradića Klagenfurta. Planinari su svoje penjanje započeli na planini Pyramidenkogel koja se nalazi na južnoj strani Wortherseea. Na vrhu planine nalazi se vidikovac s predivnim pogledom na visini od 100 metara. Iako je pogled s vidikovca bio božanstven, vrhunac oduševljenja bio je ipak dugački tobogan kojim su se vraćali u podnožje vidikovca. Kasnije su imali dva slobodna sata kako bi ručali u restoranu ili jednostavno uživali u ljepoti krajolika u mjestu Maria Worth. Unatoč iscrpljenosti, svi su bili zadovoljni ovim novim iskustvom, pa čak i oni koji su na izlet išli samo zbog ocjene.

Ukožak s kišom i vjetrom

Samo su se hrabri popeli do vrha

Iva Džaja, II. f

Planinari na Strahinjčici

Ove je godine, vjerojatno zbog nešto drugačije *politike* odabira fakultativnih predmeta (ili nove taktike profesora Perića), odaziv planinara bio dosta manji u odnosu na prošle godine. Ipak, to nije spriječilo ni profesora Perića ni učenike željne svježega zraka na osvajanje novih vrhova. Kako ne bismo propustili prekrasne boje jeseni, profesor je odlučio odvesti nas na planinu Strahinjčicu, a s nama su bili i planinari iz HPD Matice.

Autobusom, u kojem je bilo toliko ugodno da nismo priželjkivali izlazak, dovezli smo se do podnožja Strahinjčice, a jedan pogled prema gore bio je dovoljan da bismo shvatili da naša avantura tek sada počinje. Naša prva postaja bila je planinarski dom do kojega smo došli mokri od kiše, ali uz smijeh koji ni u jednom trenutku nije prestajao. Tamo smo se najeli i odmorili, a samo hrabri i odvažni popeli su se do samoga vrha. Oni su i nagrađeni pogledom na posebnu boju neba koje je većim dijelom bilo prekriveno kišnim oblacima i na

ljepotu kakva se rijetko viđa u Zagrebu. Penjanje do vrha trajalo je oko dva sata, ali ni kiša ni hladnoća nisu nas mogle zaustaviti. Na povratku se vrijeme malo popravilo, ali kako je lišće bilo mokro, svi smo redom stalno padali. Penjanje je bilo zahtjevno i

tražilo je dosta snage, ali je spuštanje bilo još zahtjevnije, izgledalo kao da smo u luma-parku. Iako smo se nahodali i umorili, uživali smo u druženju, prirodi i svježem zraku te smo napunili energiju za daljnje školske izazove.

Slikaj brže – hladno je!

Novi fakultativni predmet – Volonterstvo

Dobrota u davanju stvara ljubav

U svijetu gdje prevladava materijalno, mi smo odlučili darovati

Sven Mikulić, IV. a

Od ove je školske godine naša škola bogatija za još jednu fakultativnu aktivnost – Volonterski klub. Ustrojeni smo poput svake druge ozbiljne organizacije – imamo voditeljicu, profesoricu Vlatku Tomić, koordinatora Svena Mikulića (IV. a) i njegove

„Kad se male ruke slože“

dvije zamjenice, Idu Ibrišimović (IV. a) i Linu Markuš (IV. a).

Naš klub ima oko sedamdeset članica i članova, a u tri mjeseca od osnutka „odvolontirali“ smo više od 300 sati na raznim projektima – ostvarili smo stalnu suradnju s Dječjim vrtićem Mirjam Weiller i Domom za starije osobe Dubrava u kojem provodimo svaki petak u prijedopodnevnom satima. U vrtiću sudjelujemo u čitanju priča, dok u umirovljeničkom domu slavimo s njihovima štićenicima rođendane, igramo društvene igre, bavimo se zajedno sportom (boćanjem i stolnim tenisom) i glumimo s tamošnjom glumačkom družinom.

Nagrada – ispunjenost i sreća

Uglavnom, odlično nam je. Gdje god dođemo, prihvaćeni smo širokih ruku i ispraćeni s riječima pohvale i zahvale. A mi se

Volontiranje za sliku

nakon volontiranja osjećamo sjajno – ispunjeno i sretno zbog toga što vidimo koliko naš dolazak svima njima znači. No, to nije sve. Nekoliko naših volontera priključilo se udruzi „Smiješak za sve“ i čita priče za laku noć djeci u Dječjoj bolnici Srebrnjak, nekoliko nas sudjeluje u projektima u Domu za djecu Zagreb, a nekoliko volontira u Skloništu za nezbrinute životinje u Dumovcu.

Također sudjelujemo u projektu „Suradničko učenje“ gdje naši uspješniji učenici uče i pripremaju za pismene i usmene provjere one učenike kojima određeno gradivo čini problem. Taj projekt pokrenut je na inicijativu samih učenika, što je bio jasan znak da će uspjeti. Naše aktivnosti također uključuju edukacije učenika i dizanje svijesti o važnosti volontiranja u društvu. Mnogi od nas su pomoću volonterskih akcija stekli mnogo vještina koje će nam koristiti u budućnosti. Isto tako, volonterski klub je naš poligon za vježbanje solidarnosti, te smo uvidjeli da je volontiranje stalna vježba demokracije.

U svijetu gdje prevladava materijalno, mi smo odlučili darovati. Odlučili smo svojim primjerom poticati ostale na isto, pa se nadamo da će naš klub i sljedeće školske godine biti ovako brojan i aktivan.

Terenska nastava prvih razreda

Zagreb, tak imam te rad

Učenje na lakši način

Marija Beljan, I. b

Tijekom posljednjeg tjedna prvoga polugodišta prvi su se razredi uputili u obilazak Donjeg i Gornjeg grada u sklopu terenske nastave. Ideja je bila upoznati dio povijesne i kulturne baštine svog grada na drugačiji, zanimljiviji način, a izabrani su spomenici ili građevine koji su po nečemu najstariji, prvi. Tako smo obišli najstarije kazalište, fakultet, gimnaziju, ljekarnu, tržnicu, kino, park i upoznali najstarije zagrebačke obrte. Teren su organizirali naši profesori, ali u skladu sa „Školom za život“ prvenstveno smo vodili mi, učenici. Naime, učenici su u paru, na svim unaprijed dogovorenim mjestima u gradu, ispričali kratku i zanimljivu priču. Pojedini profesori, kao na primjer profesorica njemačkoga, izradili su nam i

odgovarajuće, prateće terenske zadatke. Izlet je započeo okupljanjem ispred Hrvatskog narodnog kazališta na Trgu Republike Hrvatske gdje smo napravili i prvu fotografiju u nizu fotografija potrebnih za domaće radove iz Informatike. Obišli smo i različite trgovce od kojih je većina dio Lenuzzijeve potkove koja se zove i Zelena potkova jer ju čine ozelenjeni donjogradski trgovci koji iz zraka izgledaju poput potkove. Vidjeli smo mnoge spomenike i znamenitosti, kao što su Zdenac života, spomenik Dori

Krupićevoj, Mariji Jurić Zagorki, Bašćansku ploču koja se čuva u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i još mnoge druge. Posebno nas se dojmilo ovogodišnje bajkovito adventsko uređenje grada. Uživali smo u mirisu kobasica i kuhanog vina, divili se sjaju lampicama u Marićevu prolazu i ostalim maštovitim božićnim ukrasima. Kao savršen završetak odličnog dana i druženja izabrali smo klizanje na Trgu kralja Tomislava uz nešto padova, ali i mnogo smijeha i veselja.

Svi na okupu

Projekt – Antička kuhinja

3 000 godina unatrag

Uz ukusne zalagajčiće lakše smo probavili antičku književnost

Bruno Radić, II. b

Uz mnoge zanimljive aktivnosti koje su se odvijale u učionicama naše škole, poput pokusa iz fizike ili zabavnog kviza i muzike iz njemačkog, najfinije je bilo u učionici hrvatskoga jezika. Učenici prvih razreda, u sklopu gradiva o antici, prezentirali su jela karakteristična za grčku i rimsku antiku. U dogovoru s profesoricom Katicom Kosić učenici su najprije trebali pronaći recepte, što danas nije nimalo teško uz internet pa se to podrazumijevalo. Sljedeći je korak bio po njima napraviti jela i tako zaraditi peticu ili pak mi-jenjati za neku lošu ocjenu iz jedne lektire.

Pullus fusilis

Dakle, motiva nije nedostajalo, a i izazov je bio zanimljiv jer su to uglavnom bila neobična jela s kojima se ne susrećemo svaki dan. Tako su se na stolu nudile palačinke sa sjemenkama sezama u medu, grčki med sa sezamom, kolač sa sezamom i makom učenika Leona Brkića. Zatim grčki jogurt kolač i ukusna grčka baklava, uradak učenika Amira Jašarevića, a posebno se isticao *Pullus fusilis*, tj. rimsko punjeno pile, izvanredan praktični uradak učenika Filipa Martinovića. Naravno, nemojmo se zavaravati, majke su

u svemu ovome imale važnu ulogu. Ne smijemo zaboraviti ni ukusne kruhove s maslinama učenica Lucijane Stojanović i Barbare Vukas. Nažalost, ne mogu svi biti poimence navedeni, ali svi koji su sudjelovali u ovome projektu, a to su bili učenici 2. a, b i c razreda, napravili su odličan posao. Uživali smo tako i u starorimskom burgeru, ukusnim rimskim okruglicama i još mnogim drugim poslasticama na svečanom obilježavanju Dana škole i na Danu otvorenih vrata. Uz ukusne zalagajčiće lakše smo probavili antičku književnost, a projekt nam se toliko svidio da pokušavamo nagovoriti profesorice Kosić na kuhanje renesansnih jela i kolača.

Fina papica

Projekt Knjižničara

Čitanjem do zvijezda

Jelena Crnogorac, II. e

„Kita boli more“ knjiga je Ephraima Kishona koja je 7. prosinca bila od izuzetne važnosti. Naime, u našoj se školi po prvi put održalo natjecanje pod nazivom Čitanjem do zvijezda.

Ovo natjecanje, točnije kviz za poticanje čitanja i kreativnosti održava se deset godinu, a mogućnost sudjelovanja imaju učenici svih razreda. Ovogodišnja je tema putopis, a da biste pristupili natjecanju, bilo je potrebno pročitati Kishonove humoristične putopise jer se ispit sastojao od faktografskih pitanja i pitanja vezanih uz sam sadržaj putopisa. Cijela naša skupina prošla je na iduću razinu natjecanja baš kao i naš kratki videouradak s istom temom. oko kojeg nam je puno pomogla naša knjižničarka.

Za sljedeću, regionalnu razinu potrebno je pročitati putopis „Afrika – misija na crnom kontinentu“ Mire Aščića, a za treću, nacionalnu – „Pravi se da ovo nisi vidio“ Hrvoja Šalkovića. Voditeljica natjecanja bila je školska knjižničarka Natalija Živković, što nije začuđujuće s obzirom na to da je organizator cijeloga projekta Hrvatska mreža školskih knjižničara, a osnovni je cilj poticanje čitanja i izvan popisa obvezne lektire.

Jedan dan u saborskoj klupi

Budući političari

Rijetko viđena puna sabornica

Tamara Riška, IV.b

Kako bi se podigla razina znanja o najvišem predstavničkom i zakonodavnom tijelu Republike Hrvatske te razumijevanju njegove uloge u svakodnevnom životu stvorena je simulirana sjednica Hrvatskoga sabora. Ovaj projekt, kao sastavni dio kurikula Građanskog odgoja i obrazovanja, služi da učenici iz prve ruke vide kako Hrvatski sabor funkcionira i na koji način se donose novi zakoni i ostale odluke koje se tiču hrvatskog naroda.

Projekt je pokrenut 2013. godine i do sada je održano šest sjednica, a prošle je godine svoje mjesto u saborskoj klupi zauzela i naša učenica **Marta Boldin** iz 4. d razreda. U svom obraćanju sabornicima iznijela je neke probleme uočene u Zakonu o medijima, koji je bio tema ove sjednice. „Imala sam tremu, ali kada sam počela sa svojim govorom, opustila sam se i uživala u ulozi političarke“, kaže uzbuđeno Marta. Sabor joj se jako svidio i ugodno se osjećala na sjednici. „Posebno mi se svidjela atmosfera, stvarno su nam uspjeli dočarati kako izgleda sjednica i kakav je osjećaj nešto mi-jenjati i o nečemu odlučivati.“

Marti, ostalim mladim političarima i cijelom projektu podršku su pružili i neki saborski zastupnici koji su pozorno i strpljivo odslušali cijelu sjednicu. Projekt nije propustio ni predsjednik Sabora Jandroković

koji je svojim kratkim govorom predstavio Sabor i Vladu te otvorio sjednicu. Budući su političari uspjeli izglasati neke promjene u Zakonu o medijima i pokazati da mladi jako dobro razumiju politiku.

Naša novinarka i predstavnica

Mala Filozofija

Učenici – profesori – filozofi

Karla Kereković, IV. f

Povodom Dana filozofije (23. studenoga) učenici Treće imali su priliku, u suradnji s Osnovnom školom Dragutina Kušlana, održati sat filozofije u njihovoj školi. Pod vodstvom profesora Petra Runje učenici IV. c (Lucija Kurtalj, Lucija Palić i Matea Murgić), IV. e (Patricija Petanjek i Mia Čović) te IV. f (Damjan Ježić i Karla Kereković) razreda održali su na satu vjeronauka, učiteljice Mirte Lice, sat filozofije učenicima četvrtih i petih razreda. Na satu je bila prisutna i ravnateljica njihove škole, profesorica Petra Štingl Raić. Učenici *profesori* samostalno su odabrali prigodne teme, poput poštovanja i prijateljstva, te ih na prilagođen način,

igrom, tekstovima, igrokazima ili radionicama, pokušali prikazati tako da učenike potaknu na dublje promišljanje o njima. Za vrijeme sata od učenika se očekivalo da objašnjavaju izrečene tvrdnje, iznose svoja mišljenja i sudjeluju u rješavanju mogućih problema. Na ovaj način ostvaren je glavni cilj sata, a to je poticaj na filozofiranje, odnosno razvijanje kritičkoga stava prema postavljenim vrijednostima.

I filozofija može biti zabavna

Matematička liga

Novi okršaj s matematikom

Josipa Rendulić, IV. b

Prošle godine naša je škola po prvi put sudjelovala u Matematičkoj ligi, ekipnom matematičkom natjecanju učenika osnovnih i srednjih škola koje je nastalo sa željom popularizacije matematike te poticanja zajedništva i timskog rada među djecom. Našu školu predstavljalo je šest ekipa od kojih su neke uspjele doći sve do trećeg kola natjecanja. Zadaci na natjecanju obuhvaćali su gradivo od prvog do četvrtog razreda srednje škole i bili su dosta raznoliki – neki su se mogli riješiti bez problema, za neke su matematičari upotrijebili i svoje „vidovnjačke sposobnosti“, a za neke su se držali zlatnog pravila „ako ne znaš, zaokruži E“. Bez obzira na sve poteškoće, većina zadataka uvijek je bila riješena, a učenici puni dojmova zbog novog iskustva i odlične atmosfere koja je vladala tijekom cijelog natjecanja.

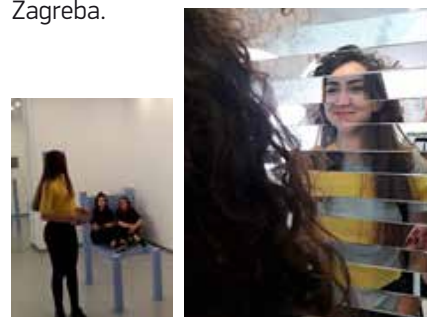
Matematičari na mukama

Nagradni natječaj Oxford University Pressa

My Town in Ten Stops

Lara Krušelj, III. e

Učenici prošlogodišnjeg 2. d, e i f razreda dobili su zadatak javiti se na natječaj i u sklopu SHE projekta protegnuti noge po gradu i napraviti fotografije ili video s deset najzanimljivijih znamenitosti grada po vlastitom odabiru. Plod njihova rada tri su odlična filmića i čak osamnaest zanimljivih prezentacija na engleskom jeziku. Prezentacija tima u kojem sam i sama sudjelovala, uz Brunu Mariju Cvjetković, Mateu Josipović, Antonelu Matić, Ivu Šimanović i Laru Krušelj, osvojila je treće mjesto i vrijedne nagrade: pet *Wordskills* rječnika i još pet novih knjiga za školsku knjižnicu. Kad nam je profesorica zadala izazov, odlučile smo prikazati dijelove grada koji bi mogli biti zanimljivi mladim ljudima. Znale smo da će se većina ekipa fokusirati na najpopularnija mjesta u gradu, pa smo odlučile napraviti nešto drukčije. Tijekom priprema dosta smo vremena posvetile istraživanju skrivenih biserica, poput Caffè bara Finjak, i zanimljivih lokacija poput Muzeja iluzija. Najzabavniji dio projekta bila je šetnja gradom i fotografiranje na svim lokacijama. Nadamo se da smo bar nekoga inspirirale da potraži i posjeti manje poznate dijelove Zagreba.

Nadahnuti baštinom

Učenje pečenjem

Lea Biškupić, III. e

Prošle su se godine učenici 2. e i 2. d razreda uključili u projekt „Etwinning – Learning through baking“.

Uz mentorice, profesorice Marijanu Ivicu i Nadu Žalac, učili smo i upoznavali kulture ostalih zemalja koje su, uz nas, sudjelovale u projektu, a to su: Španjolska, Portugal, Turska, Poljska i Slovenija. O nekim smo zemljama i njihovim specifičnim jelima već ponešto znali, dok su nam druge pružile prava gurmanska otkrića.

Nažalost, nismo se uključili u projekt od samoga početka, ali brzo smo se snašli u rješavanju različitih zabavnih zadataka.

Projekt je trajao sedam tjedana, a svaki je tjedan nosio različite teme i zadatke. Prvi smo se tjedan upoznavali sa zemljama i učenicima, a onda započeli razmjenu recepata, upoznavanje naših

škola i gradova u kojima živimo. Našu smo zemlju predstavili receptom za štrudlu od trešanja, štruklima, licitarskim srcem, a na kraju i kratkim videom u kojem smo dočarali Zagreb sa svim njegovim značajnim ustanovama i znamenitostima.

Ukratko o tome kad mrzitelj geografije postane njen ljubitelj

Zalutao na Državno

Profesorica Bartulović okrenula mi je pogled na geografiju za 46° s. g. š.

Marko Višić, II. f

Da mi je netko rekao na kraju osmoga razreda da će moje prvo državno natjecanje biti iz geografije, rekao bih mu da nije normalan jer sam u osnovnoj školi prezirao geografiju, a učio sam samo prije ispita i odgovaranja. Sjećam se i da sam na upisu u srednju pitao zašto bih ja kao učenik prirodoslovno-matematičkog razreda morao učiti geografiju. No, sve se promijenilo kada sam upoznao našu profesoricu geografije, Milu Bartulović, koju nam je već razrednik opisao kao „vrlo simpatičnu osobu“. I uistinu, bio je u pravu jer je profesorica Mila Bartulović stvarno šaljiva i smiješna, ali i odličan predavač geografije. Tako sam ispred kemije i fizike, o kojima sam dotada razmišljao kao potencijalnim predmetima za natjecanje, postavio geografiju zbog intrigantnog gradiva (prirodne osnove) te zanimljivih i zabavnih predavanja profesorice Bartulović. Ono što me na školskom natjecanju iznenadilo bilo je to što sam ga riješio najbolje u cijeloj županiji iako nisam stigao riješiti dobar dio računskih zadataka.

Za uspjeh je nužna dobra priprema

Profesorica Bartulović dala mi je potrebne materijale za pripremu i dodatne knjige koje su mi bile jako zanimljive iako su pisane

dosta zahtjevnim znanstvenim jezikom. Osim toga, rekla je da je slobodno pitam kada mi nešto ne bude jasno, ali to baš nije bilo potrebno jer sam se pretvorio u pravog učenika istraživača. Prije Županijskog natjecanja imao sam veliku tremu i nisam bio baš zadovoljan onime što sam napisao i onime što nisam napisao, a kada sam shvatio da sam drugi u županiji i da sam pozvan na državno natjecanje, bio sam izvan sebe. Naravno, i profesorica je bila ponosna na moj uspjeh, a održali smo i sat vježbi iako sam većinu praktičnih radova obavio doma. Državno natjecanje bilo je u Vukovaru, koji sam već ranije posjetio s osnovnom školom kada su nam odlično predstavili ratnu povijest, ali loše sam grad i njegove ljepote, pa sam dobio dojam da Vukovar još uvijek živi u prošlosti i nisam se previše veselio tom izboru. Međutim, i to se ovoga puta promijenilo jer smo imali bolje od najboljih vodiča zahvaljujući kojima mi je Vukovar sad sjajan grad. Vjerojatno tome pridonosi i činjenica da sam se odlično zabavio s profesoricom dok smo se šalili i igrali *Angry Birds* tako da sam lako zaboravio na propušteno prvo mjesto za 16 bodova koje sam izgubio na jednoj glupoj greški koja mi je sada vrlo smiješna.

Škola bez droge

Pazi da te koka ne ukoka

Tamara Riška, IV. b

Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, u suradnji s Gradskim uredom za zdravstvo te Gradskim uredom za obrazovanje, i ove godine organizirala nagradni natjecaj „Škola bez droge – grad bez droge“. Svečana dodjela nagrada, čime se ujedno obilježio i kraj Međunarodnog mjeseca borbe protiv ovisnosti (15. 11. – 15. 12.), održana je u petak, 14. prosinca 2018. Učenica naše škole Matea Kršak osvojila je treće mjesto sa sloganom „Pazi da te koka ne ukoka“.

Drugo lice naše knjižničarke

U svijetu knjiga

Knjiga je čarolija koju možeš držati u rukama.

Mia Maurović, II. f

Iz srednjoškolskih dana

Na kraju hodnika na drugom katu naše škole nalazi se knjižnica koju vodi vrlo pričljiva i simpatična gospođa vrcava karaktera, naša knjižničarka **Natalija Živković**. Već sedamnaest godina ona brine o našim lektirama i udžbenicima. Odrasla je u Gunji, malom gradu smještenom u blizini granice s BiH. U njemu je završila srednju glazbenu školu i gimnaziju, a Gunju je zamijenila Zagrebom krenuvši na Glazbenu akademiju, smjer muzikologije i povijesti glazbe, na kojem je, između ostaloga, učila kako postati kvalitetan glazbeni kritičar. Ipak, u jednome trenutku napušta taj svijet i upisuje bibliotekarstvo.

Zašto ste otišli s Glazbene akademije?

Oduvijek me zanosila umjetnost, ali glazba je dosta okrutno područje u kojemu do izražaja dolaze najmanje sitnice. U to vrijeme je počeo rat, što mi je teško palo, nisam mogla shvatiti svijet u kojemu istovremeno postoje granatiranje i glazba. Pojavili su se i neki medicinski problemi i nagomilani ispiti pod kojima sam se slomila te sam odlučila pronaći drugačiji put.

Jeste li se pokajali što ste se prebacili na bibliotekarstvo?

Da nisam pošla na taj fakultet, ne bih bila u ovoj knjižnici u kojoj sam puno sretnija.

Kako je raditi u knjižnici naše škole?

Ona je spoj mira dok traju školski sati i nemira za vrijeme odmora, jer tada ipak svi posuđuju knjige. Za rad u knjižnici potrebno je dobro ju poznavati jer sve mora biti na svojem mjestu. U knjižnici postoje dvije vrste dana: onaj u kojem se posuđuju lektire i onaj u kojemu se mirno vraćaju, i tada se mogu više posvetiti drugim poslovima, na primjer onima na Loomenu. Ali, u knjižnici se ne posuđuju samo knjige. Učenici dođu posuditi škare, ljepilo, bombone ili se tek pogledati u ogledalo.

Koliko dugo radite u knjižnici?

Već sedamnaest godina radim u III. gimnaziji. Prije sam radila kao knjižničarka na fakultetu i svaki put se začudim koliko je pristup knjizi drugačiji tamo i u srednjoj školi. Na fakultetima studenti većinom posuđuju znanstvene knjige te dolaze kad žele, dok su u srednjoj školi ograničeni na lektiru.

Lektiri je oduzeta šansa da se sviđa

Što mislite o lektirnim naslovima?

Lektira u srednjoj školi je neželjena, oduzeta joj je šansa da se uopće sviđa učenicima. Uz pojam lektire povezuju se preopterećenje i nekvalitetno štivo, iako se može raditi o knjizi koja oduševi ostale vršnjake.

Nadam se da će to biti drugačije jednoga dana. Smisao knjige je prenijeti nekakvu vrstu informacije, odvući te u svijet mašte i magije, što se danas može u mnogobrojnim oblicima, ali knjiga je bila i ostaje nešto drugo, ona je stvarna, držimo priču u svojim rukama.

Zbližite li se s učenicima koji posuđuju knjige?

Privilegija knjižničarke je to što ne mora ocjenjivati i vrednovati učenike što nastavnici moraju i ponekad iz tog razloga ostaju hladni i ne stvaraju prijateljsku atmosferu s učenicima. Želim se što više približiti učenicima, razgovarati s njima i podignuti im raspoloženje. Može se reći da one učenike koji mi to dopuste i upoznam. Iako ne provodim puno vremena s njima, uvijek se uspijem našaliti i ukratko popričati. Učenike pamtim po izrazu lica, zgodama ili nezgodama – nekim sasvim malim stvarima koje ih obilježje. I sama se začudim kako mi njihova imena ostanu u uhu, a ako im ne znam ime, sama izmislim neko koje bi im dobro pristajalo.

Jeste li već kao dijete imali sklonosti prema knjigama?

Jako sam voljela umjetnosti i cijenila knjige, ali ne vežem ljubav prema knjigama s odabirom zanimanja.

Imate li kakvih želja vezanih uz knjižnicu?

Moja najveća želja je imati čitaonicu. U knjižnici treba postojati mjesto na kojem se može boraviti, koje učenicima može dati priliku da istraže knjige malo bolje.

Uvijek vedra i nasmijana

Pregled sportskih zbivanja

Uspješna sezona iza naših sportaša

pripremila: Iva Ćurić, II. d

Odlični sportski rezultati, nagrade i priznanja ne predstavljaju nikakvo iznenađenje za naše vrijedne sportaše i Treću gimnaziju. Oni su pravi primjer da je uz naporan rad i odricanje uspjeh osiguran. Sva-ke sezone ponosno predstavljaju našu školu, grad i domovinu na natjecanjima diljem svijeta.

Košarka je definitivno naš teritorij

Košarkašice i košarkaši i ove su sezone bili na zavidnom nivou te su ispunili sva očekivanja. I momci i djevojke u svojim su kategorijama pokazali odlično znanje i umijeće te došli do završnih utakmica prvenstva Grada Zagreba. Naše su košarkašice svoju završnicu odigrale protiv Športske gimnazije te su, bez obzira na to što su poražene, pokazale srčanost i dale sve od sebe. Od djevojaka posebno izdvajamo **Niku Muhl** koja je ove godine osvanula na većini sportskih portala postigavši tzv. *quaduple-double* na polufinalnoj utakmici prvenstva Hrvatske. Dečki su pak u napetoj i zanimljivoj završnici sa četiri koša razlike uspješno svladali suparnike iz XIII. gimnazije te se na taj način domogli državnoga prvenstva koje se odvijalo u Poreču od 25. do 27. travnja. Ondje su nas također dostojno predstavili okitivši se titulom viceprvaka

Ponosni atletičari

nakon poraza u uzbudljivom završnom susretu protiv ekipe iz Zadra koja je ovoga puta bila nešto uspješnija.

Ostali sportovi

Prvenstvo Grada Zagreba u skijanju za momke i djevojke održalo se 23. veljače 2018., a naša je ženska ekipa, pod vodstvom profesora Antonija Perića, zauzela ekipno četvrto mjesto, a svojim rezultatom tome je najviše pridonijela **Eva Vogrinc** koja je pojedinačno ostvarila treće mjesto. Dečki su također bili izvrsni osvovivši ekipno treće mjesto.

Atletsko prvenstvo Zagreba za mladiće održalo se 11. travnja 2018. na kojem su naši mladići osvojili odlično drugo mjesto u ekipnom poretku. Djevojke su na istom natjecanju nastupile 24. travnja i okitile se ekipno trećim mjestom. Svojim pojedinačnim rezultatima tome su pridonijele **Lara Ontl** osvojenim prvim mjestom na utrci od 800 metara i **Natalija Švenda** koja je na cilj utrčala kao druga u utrci od 400 metara. Naše je sjajne atletičare k uspjesima vodio profesor Zoran Galić.

Uspjesi i u ovoj školskoj godini

Prvo kolo Prvenstva Grada Zagreba u atletici ove se školske godine za mladiće održalo 2. listopada, a naša je gimnazija ostvarila odlične rezultate – u ukupnom poretku je druga. Posebno izdvajamo **Luku Juraka** koji je zauzeo treće mjesto u disciplini skoka u dalj, te **Lukasa Cika** koji je briljirao u disciplini skoka u vis osvojivši prvo mjesto. **Anton Milanović, Dina Dauti, Bruno Cekić i Lukas Cik** trčali su štafetu i okitili se drugim mjestom. Prvo kolo Prvenstva Grada Zagreba za djevojke održalo se 25. rujna, a djevojke su našu školu dovele do ekipno trećeg mjesta. **Natalija Švenda** je u utrci na 400 metara zauzela odlično drugo mjesto, a štafeta naše škole

Košarkaška ekipa

Ekipo za futsal

u sastavu **Martina Andrašek, Marija Dodig, Natalija Švenda i Iva Gligora** osvojila je treće mjesto. Mentor našim vrijednim atletičarima i atletičarkama bio je profesor Zoran Galić.

Odlični rukometaši

U Prirodoslovnoj školi Vladimira Preloga, 29. rujna održala se prva razina Prvenstva Grada Zagreba u futsalu na kojoj su naši momci ostvarili veliku pobjedu rezultatom 10:0 nad Američkom međunarodnom

školom te nakon toga nesretno izgubili od Škole za cestovni promet rezultatom 4:3. Naše je dečke u ovim dvjema utakmicama vodio profesor Antonio Perić.

U rukometu su naši dečki odigrali odlično prvenstvo postavši viceprvaci Grada Zagreba nakon napetog finala protiv XII. gimnazije koje je završilo rezultatom 17:15. Bez obzira na poraz, **Rudolf Zvonimir Šafranko** uzeo je titulu najboljeg strijelca postigavši 46 zgoditaka na ponos naše gimnazije. Djevojke su svoju utakmicu

odigrale u dvorani XV. gimnazije gdje su na žalost izgubile od V. gimnazije rezultatom 7:5 te tako ispale iz natjecanja. Naš muški, kao i ženski tim na putu prema uspjehu vodio je profesor Zoran Galić.

Osim toga, održano je i Prvenstvo Grada Zagreba za mladiće i djevojke u krosu, 17. listopada na Bundeku, a mentor našim sportašima bio je profesor Zoran Galić. Momci su ekipno zauzeli dvanaesto mjesto, dok su djevojke bile devete. Valja istaknuti **Paulu Horvat** koja je na cilj došla kao jedanaesta.

Atletičari

Gimnazijada u Maroku

Za još jedno iskustvo bogatiji

Iva Čurić, II. d

Međunarodni školski sportski savez (ISF) organizirao je gimnazijadu u Marrakechu (9. – 14. svibnja 2018.) koja je okupila 3000 učenika iz gotovo 58 zemalja diljem svijeta. Naša šesteročlana ekipa pod vodstvom profesora **Zorana Galića** bila je dio ekipe iz četiriju škola, a osim naše gimnazije, činile su je i učenici I. gimnazije iz Pule, III. gimnazije iz Osijeka i II. gimnazije iz Varaždina. Našu su gimnaziju predstavljali **Lukas Cik**, koji se trčao 110 m uz prepone te **Anton Milanović**, koji se natjecao u disciplini skok u vis. U plivanju su nas predstavljale plivačice **Martina Andrašek, Marija Dodik, Paula Krakić i Kristina Miletić** već dobro poznate zahvaljujući svojim fantastičnim rezultatima.

Svoje dojmove s ovoga natjecanja s nama je podijelio Lukas Cik govoreći da ga je predstavljanje svoje škole na tako velikom natjecanju učinilo iznimno sretnim i ponosnim. Posebno mu se svidio stadion

na kojem je nastupio, *Stade de Marrakech*, a svojim je nastupom zadovoljan. „Ovo natjecanje“, kaže Lukas, „potaknulo me je da još više radim na sebi kako bih postao još uspješniji.“ Otkrio nam je da su se kao ekipa izvrsno proveli tijekom putovanja, razgledavanja i upoznavanja novog grada

i nove kulture te da su iznimno zahvalni na ukazanom povjerenju i pruženoj prilici. Bez obzira na to što se naših šest sportaša kući vratilo bez medalja, sigurno je da su obogaćeni novim iskustvima i da su uživali u svakom trenutku svoga boravka i nastupa u Marrakechu.

Treća na Gimnazijadi

Košarkaški turnir u Ljubljani

Gospodski potez

Najbolji u zabijanju trica

Iva Čurić, II. d

I ove su godine naši košarkaši i košarkašice nastupili na turniru u Ljubljani koji je organizirala Gimnazija Šentvid, a turnir je održan u razdoblju od 17. do 19. prosinca. Helena Galunić, Patricija Perić, Petra Ivković i Dora Lokmer djevojke su koje su svojim nastupom našoj gimnaziji donijele treće mjesto, dok su momci u sastavu: Fran Cvitanović, Igor Stanković, Jakob Košak i Tin Bokulić slovenskoj publici također pružili odlične utakmice. Osim timskih utakmica, održala su se i natjecanja u zabijanju trica i zakucavanju. Valja izdvojiti Patriciju Perić koja je osvojila pojedinačno prvo mjesto pogodivši najviše trica, a u istom tipu natjecanja nastupio je i naš Fran Cvitanović koji je također odlično pogađao i odradio svoju zadaću najbolje što je mogao. Naime, zabio je jednak broj trica kao i Patricija, ali joj je zato što je djevojka, gospodski prepustio prvo mjesto. Jakob Košak predstavio nas je u natjecanju zakucavanja, dao sve od sebe i nije razočarao osvojivši treće mjesto. Helena Galunić ispričala nam

Smile!

je da su prisustvovali nastavi u Gimnaziji Šentvid te vidjeli na koji način to funkcionira ondje. Osim toga, posjetili su školski zoološki vrt, a posebno ih je iznenadila

i oduševila zvjezdarnica na krovu škole. Kaže da su cijelo natjecanje doživjeli kao vrlo zanimljivo iskustvo, puno su naučili i, što je najvažnije, lijepo se proveli.

Četiri mušketira

Ženska četvorka

Opaka ženska

TaeKwonDo – dvoje prvaka u istom razredu

Upornošću i radom do zlatnih medalja

Svaki novi uspjeh podiže samopouzdanje i motivira me da pomičem vlastite granice.

Dominik Ray Glavaš, III.a

Danas je taekwondo najpopularnija borilačka vještina, kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj gdje broj klubova i sportaša raste iz godine u godinu. Udarачka vještina koju odlikuju atraktivne nožne tehnike i brzina privlači sve više mladih, a magiju ovog sporta odavno su prepoznali **Marija Pavić** i **Tibor Sudec**, učenici naše škole. Oboje su u samom vrhu hrvatskoga taekwondoa, osvajaju medalje, uživaju trenirajući i boreći se te uspješno usklađuju svoje sportske i školske obveze. Upravo to su razlozi zbog kojih smo razgovarali s njima, nastojeći doznati u čemu je tajna.

Prvak Hrvatske

Tibor Sudec počeo je trenirati s osam godina na nagovor svojih roditelja koji su željeli da se riješi viška energije. U to vrijeme, 2008. godine, poznata sportašica i članica kluba Dubrava, Martina Zubčić, osvojila je brončanu medalju na Olimpijadi u Pekingu i to je bio razlog, kako kaže Tibor, što je od svih borilačkih sportova odabrao upravo taekwondo.

Što misliš o taekwondou danas u Hrvatskoj, kakva je konkurencija?

Mislim da je taekwondo u Hrvatskoj jedan od popularnijih sportova zbog sve većeg broja natjecatelja po turnirima i sve punijih dvorana. Konkurencija je uvijek bila jaka jer svi žele biti prvi i najbolji.

To su, koliko znamo, i tvoje želje, mnogo puta i ostvarene. Što bi izdvojio kao svoje najveće uspjehe u dosadašnjoj karijeri?

Istaknuo bih zlatnu medalju na Državnom prvenstvu U-21, srebrnu medalju na seniorskom državnom prvenstvu, kao i plasman na Europsko prvenstvo U-21, te 4. mjesto na Europskom klupskom prvenstvu.

Uspjesi su brojni i veliki. Tko ti je najveća podrška?

Najveća mi je podrška obitelj koja uvijek vjerno prati sve moje nastupe i uspjehe, ali kompletan Taekwondo klub Dubrava sa svim mojim prijateljima i trenerima.

A što te posebno motivira da budeš tako dobar?

Motiviraju me svi ljudi i svi sportaši koji su uspjeli i dokazali da samo upornošću možeš postići velike rezultate.

Možeš li koga izdvojiti? Možda, tko ti je najveći uzor?

Nemam neku specifičnu osobu koja me motivira već se jednostavno trudim biti što bolji.

Jesi li ikada poželio trenirati neki drugi sport?

Prije taekwondoa trenirao sam mnogo sportova, uključujući triatlon, atletiku, karate te košarku tako da, kad sam se krenuo ozbiljno baviti taekwondoom, više nisam sumnjao u svoj izbor.

Što radiš u slobodno vrijeme?

Odmaram od treninga i pokušavam što više vremena provesti sa svojim prijateljima zabavljajući se.

Je li ti teško održavati dobre rezultate u školi i u taekwondou?

Dosta je teško održavati rezultate u školi i u taekwondou zbog čega je posebno važna dobra organizacija vremena.

I za kraj, što bi rekao drugima, što je potrebno da bi se uspjelo u sportu?

Da bi se uspjelo, čovjek se mora pomiriti sa svakodnevnim izazovima te biti uporan u svojim naumima.

Medalja za medaljom

I Marija Pavić počela se baviti taekwondoom 2008. godine, u drugom razredu osnovne škole. Iza nje je deset godina napornih treninga, ali i važnih uspjeha. Sada je prvakinja Hrvatske u ženskoj seniorskoj kategoriji -73, a doprvakinja Hrvatske u U-21.

Zašto si izabrala baš taekwondo?

A, ne znam (smijeh). Tata je oduvijek htio da mu prvo dijete bude sin, pa me valjda

zbog tog odveo na trening taekwondoa, a i dvorana je bila u blizini kuće tako da je super odgovaralo. S vremenom mi se svidjelo i znala sam da je taekwondo ono u čemu sam se pronasla.

To je odlično kada se pronađeš u jednom sportu jer se tada postižu najbolji rezultati. A koji su tvoji najbolji rezultati?

Do juniorske uzrasti nisam uopće natjecanja shvaćala ozbiljno, bilo mi je čisto da odem i da uživam. Kako sam počela odrastati, shvatila sam da bi bilo dobro da i osvojim nešto što je iznimno bitno. I tako sam, u ljetu 2017., postala brončana na Juniorskom prvenstvu Hrvatske, a godinu kasnije, kada sam ušla u seniore, osvojila sam treće mjesto u Slovenia Openu G-1. Prvakinja sam Hrvatske u ženskoj seniorskoj kategoriji -73, a isto tako i doprvakinja Hrvatske u U-21. Bila sam pozvana u reprezentaciju za Svjetsko mješovito prvenstvo koje je bilo ljetos u Kini, ali zbog neodgovornih obaveza nažalost nisam se odazvala pozivu. Nositeljica sam crnog pojasa 3 DAN.

Znači, već si dostigla neke vrhunce u svojoj karijeri i nije lako ostati tako dobar. Koliko ovi uspjesi tebi znače i koliko oni utječu na tvoje samopouzdanje?

Naravno da svaki uspjeh djeluje tako da mi diže samopouzdanje i zapravo osvještava koliko mogu postići i za što sam sve sposobna. Ukratko, postajem svjesna da pomičem vlastite granice!

Vjerujem da je pomicanje vlastitih granica puno važnije od rezultata, iako često idu jedno uz drugo, no pomicati granice moguće je i u porazima. Možeš li izdvojiti neki od svojih najvećih razočaranja ili poraza? Imaš li uopće poraza u karijeri?(smijeh)

Naravno da imam, kao i svaki sportaš borim se sa ozljedama već duže vrijeme, ali trudim se najviše što mogu. A što se tiče poraza, svakako najviše žalim za propuštenom prilikom kada sam trebala ići na svjetsko ili pak plasirati se na europsko, ali ove godine ćemo bolje i jače.

Da bi se došlo do tako dobrih rezultata treba vježbati. Koliko vremena odlazi na treniranje?

Tjedno ode jako puno treninga i rijetko kad nađem slobodnog vremena. Imam od 8 do 12 treninga tjedno, ovisi o tome spremam li se za neko natjecanje ili ne. Jutarnji i večernji ako je škola poslijepodne, a ako je ujutro, poslije škole i navečer, kako bih

Udri jače, manijače!

Tibor Sudec s trenerom i prijateljem

mogla ispuniti svoje školske obaveze. Većemji traju dva sata, a jutarnji su uglavnom kraći, ali jači. Najčešće se odmaram preko vikenda kada imam samo jedan trening.

To je stvarno puno, ali čujem da si dobra učenica. Kako uspijevaš uskladiti svoje školske i sportske obaveze?

Uglavnom slušam nastavu i dosta toga pohvatam, a doma napišem zadaću i to sjedne. Vikende, koji su mi slobodni jer nemam treninga, često iskoristim za cjelodnevno učenje. Naravno, i pojedini profesori u tome imaju veliku ulogu jer su svjesni da imam jako puno obaveza.

Mali rituali

Uvijek je lakše kada su profesori dobri. Dosta vremena oduzimaju ti školske obveze i treninzi. Imaš li uopće slobodnoga vremena i kako ga provodiš?

Družim se sa prijateljima i obitelji, tu je vožnja biciklom i duge šetnje, naravno.

A što prijatelji i obitelj misle o tvojoj sportskoj karijeri?

Svi su sretni zbog mojih uspjeha i potiču me na još veće rezultate. Nažalost, moram pojedine ljude zapostavljati zbog svojih obaveza, ali to uvijek uspijem nadoknaditi.

Misliš li da je tvoja sportska karijera usko vezana uz tvoj privatni život, utječu li jedno na drugo ili si jedna osoba na tatamiju, a druga izvan njega?

Da, usko je vezana jer po njoj organiziram privatni život. Uvijek se nastojim potruditi da sam ista osoba gdje god se pojavim.

Što se mora, nije teško. Kako se spremaš prije borbe, imaš li neki ritual, neku pjesmu ili film za „nabijavanje“?

Recimo da, iako ne vjerujem u neka kve rituale, uvijek nastojim imati identičnu

frizuru i identičan ručnik kako bih mogla biti opuštenija, jer sam se našla već u takvoj situaciji. Osim toga, jako mi je bitno da se što dulje zagrijavam, a važna je i molitva prije početka.

Znači, umjesto *Eye of the Tiger* molitva. Nadam se da ti ne smeta ako pitam kako izgleda ta molitva.

U tom trenutku treba mi nešto što će mi odagnati misli, a to je jedino što uspije. Uglavnom negdje gdje nema ljudi, najčešće dok čekam početak borbe, prekrižim se i kažem nekoliko rečenica. Najčešće to glasi: „Bože, daj mi snage bez obzira na ishod, ne dopusti da se ozlijedim i neka bolji pobijedi“ i nakon toga već klasične tri molitve Očenaš, Zdravo, Marijo i Slava Ocu. Važno je Bogu prikazati svoju nakanu, a on će ju uslišati ako smatra da je to ispravno.

Puno ti hvala na iskrenosti, mnogo si nam otkrila o sebi. Otkrij nam još kakvi su ti planovi za ovu godinu?

Iskreno, i sama se borim s tim pitanjem. Najbitnije mi je ove godine upisati željeni fakultet, ali nažalost zbog toga će taekwondo biti jako zapostavljen iako i dalje normalno treniram i odlaziti ću na natjecanja. Što se tiče natjecanja, kako bih uskladila pripreme, školu i treninge, odabrala sam pet najbitnijih do kraja lipnja i nadam se da ću uspjeti osvojiti koju medalju i ponoviti prošlogodišnji uspjeh na državnim prvenstvima.

A koji faks želiš upisati?

Pokušat ću s medicinom iako znam da sam ovih godina dosta u zaostatku zbog sporta, ali, kao što si već rekao, što se mora, nije teško. Ako ne uspijem medicinu, razmišljam o medicinskoj biokemiji, fizioterapiji ili FKIT-u

U svemu se krije neka (još) neispričana priča

DOK PIŠEM, OSJEĆAM SE ŽIVOM

*Ako se želite proslaviti,
nekoga zadiviti, impresionirati, zasaditi,
nešto dokazati - nemojte pisati.*

Razgovarala: Josipa Rendulić, IV. b

prof. Delač
(slika: Ivana Vukelić)

Naša škola krije mnogo talenata, a ove godine otkrivamo i posebno ističemo one koji se bave pisanjem. Dva od tri talenta s kojima smo razgovarali naši su profesori – profesorica psihologije **Ivana Delač** i profesor hrvatskog jezika **Ilija Barišić**. Treći, ali nikako manje vrijedan talent, učenica je II. d, ujedno i jako aktivna novinarka, **Chia-ra Pumper**.

Kako i kada se rodila ljubav prema pisanju?

prof. Delač: Kad sam naučila čitati. Kao dijete imala sam bujnu maštu pa sam zamišljala sve te svjetove i priče o kojima sam čitala tako da sam već u nižim razredima osnovne počela zapisivati svoje maštarije. Prvi su pokušaji bili vrlo nespretni tako da sam cijelo svoje školovanje pisala samo za sebe, razvijala vještinu i skupljala hrabrost da pošaljem neku priču na kakav natječaj.

prof. Barišić: Otprilike sa sedamnaest godina kad sam počeo puno čitati. Jedno je išlo s drugim.

Chiara: Mislim da sam oduvijek imala želju za pisanjem. Kao mala sam često švrljala gluposti po papirima, pokušavala naučiti pisati, slagala neke kratke priče i slično. Prvu pravu priliku da se dokažem pružila mi je učiteljica u osnovnoj školi koja je vidjela moj potencijal i radila sa mnom na razvijanju talenta.

O čemu najčešće pišete i zašto?

prof. Delač: Skoro isključivo pišem znanstvenu fantastiku i *fantasy* te nešto nadnaravnog horora jer mi te vrste pružaju puno slobode. U mojim pričama i romanima mogu se naći elementi mitologije i narodnih predaja, a dobar dio bavi se i ljudskom psihologijom. Sklona sam i portretiranju snažnih likova i prenošenju dubljih poruka. Radnju uglavnom smještam u hrvatske krajeve jer smatram da Hrvatska ima nepresušne izvore inspiracije.

prof. Barišić: Nemam neku posebnu temu o kojoj najčešće pišem. Pišem o čemu razmišljam.

Chiara: Pisala sam o svemu i svacemu, ali u zadnje vrijeme pišem duhovne ili misaone pjesme, opisujem unutarnja stanja, psihološke profile i slično. Ljudski um je čudo, svatko od nas

ima više slojeva, a ja uživam u izvlačenju tih dubljih slojeva na površinu.

Pisanje – potreba za istraživanjem

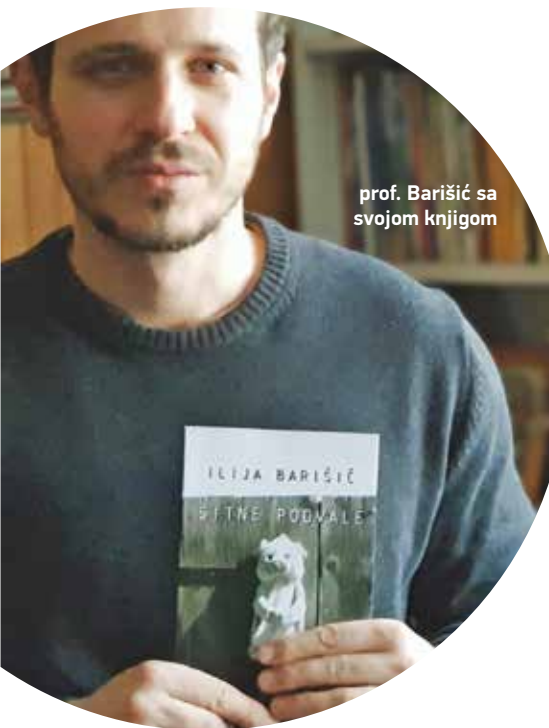
Što najviše volite kod pisanja?

prof. Delač: Obožavam onaj osjećaj kad potpuno uronim u pisanje i zaboravim na svijet oko sebe. Volim gledati kako iz početnih poluideja nastaju konkretne scene, kad mi likovi rastu i razvijaju se, kad mi usred pisanja sine nova ideja koju onda uklopim u dotad napisani tekst pa mi radnja počne teći u novom smjeru. Volim i istraživački dio posla jer jako puno naučim dok pišem.

prof. Barišić: Pisanje kod mene proizlazi iz potrebe za istraživanjem. Dobro se osjećam kad nešto mogu izraziti ili razložiti riječima.

prof. Delač
(slika: Pavao Hodap)

prof. Barišić sa svojom knjigom

Chiara: Obožavam osjećaj koji me obuzme svaki put kad pišem. Taj osjećaj odvojenosti od svega, gotovo kao da u pozadini svira glazba koju samo ja čujem. Dok pišem, osjećam se živom!

Odakle vam inspiracija za pisanje?

prof. Delač: Inspiracija se može naći svugdje, samo ju treba željeti uočiti. Prije mi je bio dovoljan najsitniji detalj u mojoj okolini da ga mašta pretvori u neko novo malo čudo. Danas, kad imam manje vremena za pisanje, inspiracija mi se pojavljuje u prirodi, na koncertu, u snovima, u raznim situacijama, u osobama koje stalno susrećem ili onima koje vidim samo u prolazu. U svemu se krije neka (još) neispričana priča.

prof. Barišić: Jednostavno, iz života. Iz stvari koje se događaju u meni i drugima, iz stvari koje primjećujem oko sebe i u sebi.

Chiara: Ovisi. Ponekad mi se u glavi samo pojavi slika ili neka fora rečenica, ponekad je to nalet osjećaja koji mora izaći van, a ponekad me samo prsti svrbe da nešto napišem. Većinom pišem o stvarima koje me fasciniraju. Mislim da nije stvar u tome u što gledamo, nego način na koji to nešto gledamo.

Možete li izdvojiti najdražu knjigu i najdražeg pisca koji su vam uzor?

prof. Delač: Budući da jako volim SF i *fantasy*, od najdražih knjiga bih istaknula trilogiju „Gospodar prstenova“ i serijal „Pjesma leda i vatre“, zatim „Geansku trilogiju“, „Igre gladi“, „Američke bogove“, „Magle Avalona“ i „Sluškinjinu priču“. Volim čitati priče i romane domaćih autora, pa bih među svojim uzorima (uz

Mariju Jurić Zagorku i Ivanu Brlić Mažuranić) navela Milenu Benini, Darka Macana i Aleksandra Žiljka.

prof. Barišić: Teško bi mi bilo izdvojiti jednog pisca. S vremenom su se izmjenjivali i pisci i vrste knjiga koji su u fokusu mog interesa. Svaka dobra knjiga uvijek mi je poticajna.

Chiara: Moje najdraže knjige spadaju pod fantastiku, SF i psihološke trikere. One mi mogu zadržati koncentraciju na jednom mjestu. Nemam omiljenog pisca, ali kad sam bila manja, obožavala sam Sanju Polak.

Talent je početak, slijedi odricanje i disciplina

Kako, uz posao i obitelj, pronalazite vremena za svoj hobi?

prof. Delač: Teško, jer spisateljski proces može trajati nekoliko sati, ali najčešće nekoliko mjeseci. U pisanju sam dosta pedantna tako da unaprijed znam da, kad kećem u novi spisateljski pothvat, nešto moram „žrtvovati“ sljedećih nekoliko mjeseci.

prof. Barišić: Puno toga se svodi na disciplinu. Planiranje vremena, dnevne navike i radna rutina bitne su, kao i držanje plana, odricanje od nekih užitaka. Nekada se jednostavno natjeram da radim.

Chiara: Jedno vrijeme sam pisala noću jer sam tada najaktivnija. Međutim, mama nije bila pretjerano sretna zbog toga tako da sad većinom pišem pod satovima. Nedavno sam nabavila i bilježnicu samo za pisanje tako da više ne šaram po onim predmetnima.

Koliko ste već knjiga izdali? Planirate li napisati i izdati još koju?

prof. Delač: U četrdesetak pripovijesti koje su mi objavljene u raznim hrvatskim zbirkama i časopisima, 2009. godine objavljen mi je i *fantasy* roman za djecu „Pegazari“, a 2016. godine *urban fantasy* roman za mlade „Izgnani“. Oba su romana nagrađena nagradom Artefakt, a „Pegazari“ i nagradom SFERA (drugom, od ukupno tri koje sam dosad dobila). Sada planiram izdati i treći *steampunk* roman pod nazivom „Japodinine muke“.

prof. Barišić: Izdao sam jednu knjigu, zbirku priča „Sitne podvale“. Druga, znanstvena, trebala bi izaći do jeseni. Hrvatski filmski savez objavljuje pristupačniju verziju moga doktorata o filmskom diskursu u videoigrama. Imam puno ideja za neke

buduće knjige, ali još ih nisam stigao razraditi.

Chiara: Planiram jednoga dana objaviti svoju knjigu. Trenutačno samo skupljam materijale, ali definitivno bih voljela izdati svoju zbirku pjesama ili roman.

Imate li kakav savjet za ostale koji se bave pisanjem?

prof. Delač: Kod pisanja nema stagnacije, kao što nema ni čistog talenta koji ne zahtijeva nimalo truda i rada. Talent je samo dobar početak, dobar temelj, no – upornost i rad na svom pisanju ono je što u konačnici razdvaja dobre pisce od onih loših. Pisanje je vještina, a najbolji pisci su oni koji uče jedni od drugih i koji dobivenu kritiku znaju primijeniti kako bi se poboljšali i razvili.

Chiara u svom najdražem okruženju

prof. Barišić: Prvo se zapitajte zašto se želite baviti pisanjem. Ako se želite proslaviti, nekoga zadiviti, impresionirati, zaraditi, nešto dokazati – nemojte pisati. Pišite samo ako imate potrebe za izražavanjem, ako je ta potreba dio vas. Nemojte forsirati, doći će vam samo od sebe, ili neće, potpuno svedjedno. Pišite prije svega za sebe, iz vlastite unutarnje potrebe. I bez obzira na druge.

Chiara: Ne odustajte! Ne dajte da vas itko obeshrabri, da vam kaže da ste loši. Pišite i pišite, radite na sebi. Nemojte dati da vam drugi uvjetuju način pisanja i ono o čemu pišete. I budite svoji! Ako vam ljudi kažu da ste ludi, znači da nešto radite dobro.

Na školskim zidovima i panoima

KREATIVNOST JE INTELIGENCIJA KOJA SE ZABAVLJA

*Samozatajna Josipa već nas četiri godine
uveseljava svojim plakatima,
crtžima i stripovima.*

Tamara Riška, IV.b

Otvorenje izložbe

Cijelo prošlo polugodište mogli smo vidjeti **Josipu Rendulić**, učenicu IV. b razreda, kako svako malo posjećuje ured pedagoginje i psihologinje, no u pitanju nije bio nikakav problem, ne brinite. Razlog čestih posjeta bila je njihova molba da Josipa ukrasi dosadan zid njihova ureda. Svake subote, a i ponekad i radnim danom, Josipa je u čarapama, prekrivena akrilnim bojama od glave do pete i s najmanje tri kista u ruci stajala ispred zida i crtala. Ona je bila koncentrirana i strpljiva, a mi nestrpljivi da vidimo što će na kraju slika prikazivati. Rađala se postupno, detalj po detalj, boja po boja, a konačan rezultat svakome izmami osmijeh na lice i tmuran dan pretvori u radostan. Upravo ono što treba onima koji posjećuju ovaj ured.

Uvijek ima mjesta
za još jedan citat

No, Josipin talent nije ništa novo. Već četiri godine ona stvara očaravajuće plakate za različite prigode koji nas često ostave bez riječi. Osim toga, kao stalna i vrlo aktivna članica novinarske skupine često je autorica stripova u listu ili prigodnih crteža i ukrasa kojima uređujemo panoe. Prošle je godine u dogovoru s profesoricom Anđom Prljević nacrtala jedanaest svetaca Katoličke crkve, a svečano otvorenje izložbe (koja je još uvijek na hodniku) bilo je na Dan škole. Tko god se do sada susreo s Josipinim radovima, ima sve riječi hvala, a za nju su sve to samo prilike da radi ono što ju ispunjava. Shvativši kakav talent posjeduje, svako malo prilaze joj profesori i mole je da uredi njihovu učionicu, ukrasi još jedan zid ili napravi plakat. Možda na prvu zvuči naporno, ali ona se raduje svakom novom izazovu i jedva čeka raditi ono što najviše voli – crtati, a ako pritom nekom uljepša boravak u školi ili na hodniku, nitko sretniji od nje.

Oslikani zid kabineta
pedagoginje i psihologinje

Dramska skupina GTTG

Skitam i glumim

Istraživačka igra, zabava i kreativnost glavni su ciljevi

Gabrijela Đuras, IV. f

Iako je nastup na Lidranu i prolazak na državno natjecanje, važan cilj naše dramske skupine svake godine, nikako nije i jedini. Stoga, kada se i dogodi da njihov natjecateljski pohod završi nastupom na županijskoj razini, predstava živi i dalje. Tako je prošlogodišnja dramska igra *Telefon*, nastala je prema tekstu Jelene Tondini, doživjela još nekoliko uprizorenja. Predstava problematizira neke od životnih (ne)prilika mladog čovjeka (od generacijskih, kulturoloških i jezičnih nesporazuma

i razlika, utjecaja medija na svakodnevnicu, pomodnosti i ispraznosti pod krinkom duhovnosti, straha od terorizma, do problema potrage za poslom) u obliku komedije nesporazuma. Zamišljena je kao niz telefonskih razgovora u kojima se razotkrivaju likovi i sve predrasude, a članovi dramske skupine, uz podršku profesorice Maje Ilić, u zajedničkoj su istraživačkoj igri osmislili predstavu u kojoj su jedini rekviziti telefonske slušalice, dok se igrom tijela dočaravaju različite situacije, kreiraju zamišljeni prostori scenske igre i odnosi među likovima.

S Telefonom po Zagrebu

Jedan od nastupa bio je i na Ribnjaku 23. ožujka 2018. godine. Već nekoliko godina Centar mladih Ribnjak organizira program *Zvezda(ni)ne staze* u čast prvoj dramskoj pedagoginji Zvezdani Ladiki. Riječ je o projektu u kojem školske dramske skupine mogu pokazati svoje kazališno umijeće. Naša je dramska skupina na maloj pozornici Ribnjaka izvela svoj *Telefon* te, zajedno s XI. gimnazijom i Školom primijenjene umjetnosti i dizajna, zabavila publiku zanimljivom i odlično izvedenom predstavom.

Osim toga, već nekoliko godina dramska i novinarska skupina sudjeluju u projektu

Dramska u elementu

knjižnice Silvija Strahimira Kranjčevića pod nazivom „Priprema, pozor.... kazalište!“ koji se prošle godine održavao od 5. do 23. travnja. Cilj ovoga projekta buđenje je svijesti o ljepoti umjetnosti te nastojanje da se mladi ljudi bolje upoznaju i povežu s njom. Zato je ovo razdoblje bilo ispunjeno mnogim besplatnim događanjima, od dramskih radionica do predstava i izložbi. Imali smo tako prigodu sudjelovati u raspravi pod nazivom „Umjetnost pripada svakome“, a gosti su bili profesorica Andreja Kulunčić, umjetnik Vlado Martek i ravnateljica kazališta KNAP Anja Planinčić. Dramska je skupina sudjelovala u ovom projektu u sklopu *Smotre dječjih amaterskih kazališnih grupa*, ponovno izvedući svoju predstavu *Telefon* u knjižnici Silvija Strahimira Kranjčevića.

Naravno, uobičajeni je nastup i na Danu škole 30. svibnja, ali je isti taj dan dramska izvela svoj *Telefon* u Dječjem kazalištu Dubrava povodom obilježavanja Dana Dubrave. Zanimljivo je da su na tu smotru pozvani još u siječnju nakon nastupa na područnoj razini natjecanja Lidrano kada je njihovu izvedbu zapazila dramska pedagoginja i voditeljica Dramskog studija Dječjeg kazališta Dubrava Iva Lehunšek Panić.

„Hej, dragi, dragi!“

Sa Svjetskog prvenstva u stepu s dvije medalje oko vrata

Na samom vrhu

Laura Šimunjak, IV. e

Našu sjajnu plesačicu stepa, **Tiju Tkalčević**, i njene sjajne rezultate već smo dvije godine zaredom predstavili u školskom listu.

Prije dvije godine briljirala je na Svjetskom prvenstvu u stepu kao članica trija *Move* i osvojila zlato, a u seniorskim parovima srebro. Godinu kasnije osvojila je sjajnu broncu u seniorskoj solo kategoriji, a na istom se prvenstvu Tija našla i ove godine te nastupila u čak pet kategorija. Osvojila je srebro s malom grupom obranivši naslov viceprvaka od prošle

godine. No, svoj najveći uspjeh na ovogodišnjem natjecanju Tija je postigla u kategoriji ženskih seniorskih step sola gdje se natjecala s više od trideset solistica. Tim nastupom Tija je još jednom dokazala da se naporan rad i trud isplate postavši svjetska prvakinja. Ovo je bio njen deveti nastup na svjetskom prvenstvu u stepu kao članica hrvatske plesne reprezentacije, no ujedno bi mogao biti i posljednji jer je Tijina velika želja upisati plesnu akademiju u Americi ili Londonu.

Zlatni osmijeh

U svijetu mode od četrnaeste godine

Talijin anđeo

Kada krene ozbiljniji posao, bit će puno teže uskladiti sve, ali ja sam spremna na to.

Juraj Bujanović, II. f

Lea Petanović, učenica II. f razreda, kao i mnoge mlade djevojke, često je maštala o poslu manekenke zamišljajući se na modnoj pisti u društvu poznatih osoba. Mnogima to ostane samo dječja maštarija, ali Lea se san ostvario. Kao i uvijek, spoj sretnih okolnosti i pravog trenutka doveo je do toga da se danas bavi modelingom i manekenstvom te radi za agenciju *Colors Model Management*. Ipak, nije sve otpočetka teklo glatko. "Kada sam mami spomenula svoju želju, ona me samo ignorirala", prisjeća se Lea prvih reakcija svojih bližnjih. Ali, 2016. godine kada ju, sa samo 14 godina, uočava dizajnerica brenda *LP design*, inače prijateljica Leina ujaka, snovi se počinju ostvarivati.

Novo lice 2017. godine

Dizajnerica ju je odvela na probno slikanje. „Slike su“, kaže Lea, „za prvi put ispale odlično pa ih je ona poslala gospođi Tihani Harapin Zalepugin koja me uzela u svoju agenciju *Talia model*.“ Lea prvi posao bio je na *Bipa Fashion.hr*-u 2017. godine, a u sljedećih šest mjeseci nosila je još nekoliko revija te snimila kampanje (npr. za *XD design* i *Baggismo*) i editorijale za časopise *Elle*, *Cosmopolitan*, *Storybook*, a bila je i na naslovnici časopisa *Grazia*. Tako je Lea s petnaest godina proglašena novim licem godine i dobila Elleovu nagradu, a uskoro se pojavila i ponuda agencije *Colors Model Management*. Naime, tijekom tih šest mjeseci Lea je radila s najboljim fotografom, vizažistom i stilistom u Hrvatskoj koji su u njoj prepoznali potencijal za svjetsku scenu. Savjetovali su njezinim roditeljima da prihvate ponudu agencije jer njihove manekenke rade najbolje stvari u inozemstvu. "Kada sam potpisala ugovor s *Colors* i *Elite Worldwide* agencijom morala sam čekati godinu dana kako bih krenula u inozemstvo jer je dopušteno raditi samo djevojkama starijima od šesnaest godina", otkriva nam Lea i dodaje: "Tako sam u rujnu ove godine napokon dočekala taj trenutak kada sam otišla u Pariz – najjači grad u svijetu mode."

Na Pariškom tjednu mode nosila je ekskluzivnu reviju za *Saint Lauren* i kaže da joj je to nešto najljepše što joj se u životu dogodilo. Reviju su gledale brojne poznate osobe, poput Cindy Crawford, Rosie Huntington-Whitely, Toma Hanksa i mnogih drugih. Pista, koja je zapravo bazen s vodom, po kojoj je hodala nalazila se točno ispred Eiffelova tornja.

Bez podrške bi bilo teško

Kao i u svakome poslu, Lea kaže da ima i dobrih i loših strana, no ističe da loših ima jako malo jer, ako su manekenke lijepo i pristojno odgojene, do loših situacija uopće ne dolazi. Osim vrijednih iskustava, upoznavanja novih ljudi i svjetova, ovaj posao, tvrdi Lea, ima još dobrih strana. Modeling ju tako motivira da se hrani zdravo i da se bavi sportom, a usput usavršava i engleski jezik. „Roditelji su mi važna podrška jer znaju da je to bila moja velika želja i da sam sretna.“ Bake i djedovi su malo zabrinuti jer misle da je opasno biti u tako velikom poslu, no iznimno su ponosni kada vide Leine rezultate. A što se prijatelja tiče, upravo su to trenutci u kojima se razotkrivaju prijateljstva. Pravi su prijatelji ostali uz nju i vole ju, a s onima koji su ljubomorni na njezin uspjeh jednostavno se prestala družiti. Većih planova za budućnost, kaže Lea, nema jer njezin posao nema pravila i u svakome je trenutku može netko pozvati. Iako školske obaveze s manekenstvom nije uvijek lako uskladiti, Lea daje sve od sebe jer je svjesna kako je znanje važna komponenta u životu. „Trudim se da ne pati ni jedna ni druga obaveza jer su mi obje jako važne. Za sada nemam još jako puno obaveza vezanih uz manekenstvo tako da sam se fokusirala na školu, a kada krene malo ozbiljniji posao, bit će puno teže, ali ja sam spremna na to.“

S pariške piste

Nešto sitno o suradnji dviju dramskih skupina, nešto više o svemu ostalom

Pozabi lač, idemo u Maribor!

Od grada smo vidjeli dvije i pol ulice, ali zato nema teorije da je itko ostao gladan.

Chiara Pumper, II. d

„Da nisam možda pogriješila dan?“ bilo je prvo objašnjenje koje mi je palo na pamet dok sam 14. prosinca zbunjeno stajala na školskom igralištu. Bila sam sigurna da sam nešto krivo shvatila. Nevjerojatno! I to baš sad kad se ide u Maribor! Dogovor o suradnji dramskih skupina dviju Trećih gimnazija, mariborske i zagrebačke, bila je tad najzanimljivija stvar koja se kod nas događala. Pa to bi bila propast, da zaribam još i prije no što smo pošteno krenuli! Srećom, svega minutu kasnije pojavila se Lorena Cvitkušić. A kraj svih bojazni označio je Lav Novosel, koji je došao nekoliko minuta kasnije, noseći na leđima gitaru. Svo troje smo ovdje! Na dobrom smo mjestu, u pravo vrijeme. Još nam samo preostaje čekati profesoricu Maju Ilić. I ravnateljicu. I pedagoginju. I onda kažu da učenici stalno kasne!

Početak pustolovine

Nakon tri sata vožnje i svakakvih igara zaustavljamo se ispred Treće gimnazije Maribor. Dočekuju nas srdačno, požurujući da se maknemo s hladnoće i snijega. „Dobar dan, dobar dan. ‘Ste lačni?“ pitaju nas. Mi se smiješimo i ulazimo unutra. Dok

pedagoginja s našim domaćinima opušteno čavrlja na mješavini slovenskog i hrvatskog, ja se smješkam i molim nebesima da me nitko ne pita nikakvo izravno pitanje.

Ravnateljica mariborske Treće gimnazije predlaže da govorimo svatko na svome jeziku, a potom razgovaramo o samom projektu. Cilj je suradnja dviju dramskih grupa na projektu čija se tema i detalji još moraju dogovoriti. Više o tome kasnije će razgovarati profesori. Od nas se očekuje mnogo manje odgovornosti. Nakon formalnog uvoda, uvode nas u toplu dvoranu u kojoj je već postavljen stol. Kolači, mali sendviči, voda, čaj i kava, sve je to postavljeno uoči našeg dočeka. „Ste lačni?“ pitaju opet, pokazujući na hranu. Upoznajemo prvu slovensku riječ. Lačan. Značenje: gladan. Uporaba: svakih pet do deset minuta. Dok grickamo kolače, dobijemo priliku upoznati se i sa svojim domaćinima. Marko i Lav odmah počinju razgovarati, a Lorena i ja upoznajemo se s Katarinom i Sonjom. Obje su godinu dana starije od nas i obje su strašno strpljive dok nam malo-pomalo razjašnjavaju današnje planove. Lorena i ja spavat ćemo kod Katarine, a Lav ostaje kod Marka. Nakon čaja prvo ćemo obići *Slovensko*

narodno gledalište, a potom imamo radio-nicu, ručak i slobodno vrijeme. Vani je sve bijelo od snijega pa na putu do Gledališča Lav započinje prijateljsko natjecanje u grudanju. Unutra ulazimo promrzli, ali nasmiješeni od uha do uha.

Jezične zavrzlake

U predvorju nas dočekuje Ivica Knez, *igralac* i suprug jedne od profesorica. Dobivamo VIP turu po cijelom kazalištu. Gledamo veliku i malu scenu, zavlačimo se prolazima i skladištima rekvizita, posjećujemo dječju scenu i baletansku prostoriju za vježbu. Osim u mirisu znoja i temperaturi od ugodnih 45 stupnjeva, nekoliko minuta imamo priliku uživati i u ekskluzivnom pogledu na baletansku družinu iza scene. Produžimo i do garderobe i prostorija u kojima se glumci pripremaju za nastupe. Nekoliko perika još se suši na stalku. Na kraju dobijemo priliku prošetati i redovima ogromnog spremišta kostima. „Unutra su kostimi od zadnjih sto godina“, objašnjava gospodin Knez. A kostimi su uistinu raznoliki. Od hobotnice do kralja i pape, divovskih očiju i oklopljenih vitezova, s vješalica od poda do stropa visi na stotine kostima.

Odradimo radionicu s dramskom skupinom, a ja malo umrem iznutra jer sam i dalje nesposobna složiti išta duže od dva sloga na slovenskom jeziku. Vrijeme i unatoč tome brzo prolazi i bliži se ručak. Izlazimo van i kreće grudaško ludilo. Ravno na ulazu u restoran, Lav dobije grudu u glavu

Jedna zajednička

Lav s lavovima

Ogledalce, ogledalce!

Soba čudesa

(zapravo sam gađala leđa, ali *fulala* sam nekoliko centimetara).

Nakon ručka Katarinin nas tata pokupi autom, srdačno nas pozdravi i upita jesmo li *lačne*. Trudi se pričati što više na hrvatskom, i, kao i Katarina, iznimno se trudi da budemo sretni. Ljubaznije ljude u životu nisam srela! Sljedećih nekoliko sati prolazi za tren. Smještamo se i upoznajemo sa svim članovima obitelji, uključujući i druželjubivog mačka Charlieja, a ja se oduševim nad Katarininom sobom prepunom citata i kreativnih radova. Razgovaramo s Katarinom i njezinom mamom („Bok, cure. ‘Ste lačne?’“), a vrijeme ponovno leti.

O svinjama, verigama i borbi protiv gladi

Tu večer svi smo puni doživljaja. Mi smo u autu imale raspravu kako se na hrvatskom zovu *verige* ili *ketne*. Ispostavilo se da se radi o lancima za zimske gume. Dečki su lagano smrznuti. Zadnjih pola sata piju čaj. I oni su se izvršno zabavljali. Marko živi na imanju na samom rubu grada. Osim što su hodali šumom i gledali zečeve, Lav je postao i veoma blizak s jednom prijateljski nastrojenom tristokilaškom svinjom. (Pitajte ga da vam pokaže video, sigurna sam da će biti oduševljen!) Dok smo si tako

prepričavali avanture, nas troje Hrvata povelo je žustru raspravu o tome kaže li se *po naški* ‘šerafciger’ ili ‘šerafenciger’. Naši su nas novi poznanici samo u čudu promatrali. Malo potom, nakon što smo se mi smirili, a Katarinu prošao smijeh zbog činjenice da se krt kod nas zove krtica, krenuli smo u obilazak i šetnju gradom.

Nismo prošli ni 200 metara kad je Lav, koji je posljednjih sat vremena proveo u kafiću, izjavio: „Ja sam gl... lačan! Ja sam lačan!“ Lav je dobio grudu u glavu. Ipak, završili smo u pizzeriji. Na pizzzi i vaflima. I na toplome. A ni petnaest minuta nakon toga, vjerovali ili ne, završimo na *šmornu*. To je malo deblja palačinka. Rastrgana. I spržena. I prelivena šećerom u prahu i čokoladom. Šmorn. Dok smo čekali da se isprži, nastavili smo sa svojim zimskim aktivnostima. Na kraju večeri, od grada smo vidjeli dvije i pol ulice. Ali zato nema teorije da je itko ostao gladan.

Čudesa svih vrsta

Sljedeći dan budimo se relativno rano. Doručak je, možete pogoditi, već spreman i obilan. Svi nam izlaze u susret i trude se da ne ostanemo gladne. Stižemo pred Kazalište lutaka taman na vrijeme za predstavu. Zove se *Ščepir* i namijenjena je uzrastu od pet godina nadalje. I strašno je zabavna. Djeca je obožavaju. Dobili smo još jednu turu iza scene, vidjeli radionicu i malu scenu, prošli koncertnom dvoranom i podzemnim prostorom za izložbe. Saznali smo zanimljivosti o kazalištu i kako nastaju neke od najpoznatijih vrsta lutaka. Ispred kazališta slikali smo i najstariju vinovu lozu na svijetu. Jer da, ona postoji.

Sljedeće mjesto na koje smo se uputili bio je *Muzej narodne osloboditve*. Umjesto u obilasku, završili smo u prostoriji koju većina zna pod nazivom *Soba čudesa*. A ta je

soba muzej u malome. Svaki predmet ima svoju priču, od žlice iz Auschwitza do instrumenta od komadića drveta, svaki je predmet vrijedan pažnje i divljenja. Izrazito ljubazan vodič sve nam je to ispričao, a zatim pokazao još nešto. Složio je božićni stol onako kako su to po tradiciji radile slovenske bake i prabake, objašnjavajući zašto se svaka stvar nalazi na njemu. Tako smo saznali što su to *vučji dani*, zašto se srp drži ispod stola i hoće li se Lorena ikada udati. Posebno zanimljiv dio predavanja bio je onaj o okrajcima kruha, za koje se smatralo da imaju ljekovita, ako ne i magična svojstva. Nakon toga, gospodin nam je odsvirao pjesmu ili dvije – prvo na instrumentu s jednom žicom, a potom na instrumentu sa sto žica (kojima sam opet, naravno, zaboravila ime), izmamivši uzdahe oduševljenja. Lav je također dobio priliku isprobati što zna, a za svoj trud bio je nagrađen malim drvenim instrumentom. A zato što je to Lav, naučio ga je svirati u sljedećih pola sata, dok smo čekali ručak. Usput smo čuli i dosta zanimljivu priču o nesretnoj kornjači naše pedagoginje.

Zamalo – kombi u snijegu

Voljela bih napisati da smo se to poslijepodne ludo zabavljale, da smo se sanjkale na snježnim brdima ili osnovala bend, kao što su to sve radili dečki. Ali nismo. Većinom smo samo spavale. Ako ništa drugo, pred *Slovensko narodno gledališče* stigle smo odmorne, i na vrijeme za predstavu *Večno mladi*. Bakice koje kradu rakiju, starci koji se guraju kroz publiku da stignu do svog mjesta, starice koje plešu i pjevaju *rock* i starci koji u urne skrivaju cigarete. Umiremo od smijeha. Možda malo i plačemo. U glavi se i dalje vrte riječi pjesama, a u mislima i dalje najbolje scene. Napola odsutni duhom i pod snažnim dojmom vraćamo se do škole, gdje nas čeka kombi, naš prijevoz nazad kući. Spremamo stvari i grlimo se sa svima. Rastanci su uvijek najgori dio! Ukravamo se, mašemo. Vraćamo se kući. Ili... ne! Dolazimo do Savske ceste u trenutku kad nam naglo pukne guma. Nevjerojatno! Umjesto da očajavamo, počnemo se smijati. Smijemo se gumi, smijemo se noći, smijemo se činjenici da je vani hladno i sve se smrzava, uključujući i mene. Zamjensko vozilo pojavljuje se za nekoliko minuta. Taxi ima šarena svjetla, vozač ima božićnu kapicu. Prizor izaziva novi nalet smijeha. Naša priča završava na školskom igralištu, u stvarnosti, daleko od snježnih ravnic i novih poznanstava. Ostvarili smo prvi kontakt i postavili temelje nekom budućem projektu.

FSK – Kolokvij o kavi Julijane Matanović

IDE LI SVIJET KVRAGU?

Prijedlog za odlazak na kavu ne odbija se jer je to zapravo poziv na prijateljstvo i razgovor.

Amalija Danjek, II. f

U sklopu Festivala svjetske književnosti održan je susret spisateljice **Julijane Matanović** s čitateljima, najvećim dijelom srednjoškolcima. Razgovor se temeljio na književničnim sjećanjima iz djetinjstva te nagrađivanoj zbirci kratkih priča i memoarskih zapisa „I na početku i na kraju bijaše kava“ s podnaslovom „Kolokvij o kavi“. Autorica kaže da kava zbližava ljude, a prijedlog za odlazak na kavu ne odbija se jer je to zapravo poziv na prijateljstvo i razgovor. Sve bitno dogovara se uz kavu: „De si bila, niđe, šta si napravila, znaju drugi. A ti znaš da nisi popila kafu s nekim s kim si trebala. I da si se zajebala.“ Smatra da u današnje doba, kad sve radimo na brzinu i ne uživamo u svakom trenutku dana, pijemo kavu s nogu, iz kartonskih čaša koje imaju okus po vodi sa šećerom i gorkom aromom. Zabrinuta za budućnost, kao da ovim djelom zove na uzbunu jer je primijetila utjecaj zapadnjačkog društva na našu tradiciju kave kao poticaja na druženje: „Svijet je počeo, oprostite, ići k vragu onog trenutka kad smo dragim ljudima rekli da nemamo vremena s njima popiti kavu...”

Za nas ima nade!

Priznajem da sam na predavanje došla nepripremljena jer još nisam bila pročitala knjigu, ali sam susret napustila s osjećajem nostalgije za jednim prošlim vremenom koje, nažalost, nisam doživjela, ali sam o njemu čula od roditelja. Julijana Matanović imala je sreću odrastati u vrijeme kave i priča kada se život nekako činio sporijim. Djelić atmosfere šezdesetih godina prošloga stoljeća, kojih se spisateljica prisjeća, osjetila sam i sama prilikom posjeta izložbi „Šezdesete u Hrvatskoj – mit i stvarnost“. Tada je nekako bilo više vremena za promatranje okoline i stjecanje dojmova, što je vjerojatno utjecalo na razvoj njenog književnog dara. Sviđa mi se tradicija rituala ispijanja kave. Više puta dnevno postoji vrijeme kada sve staje, a pažljivo pripremljena ukusna kava servirana u malim porculanskim šalicama polagano se ispija u društvu bliskih ljudi. Kava je bila samo povod za druženje, priče i razgovore, opuštanje, rješavanje problema, nekada čak i usamljeničku meditaciju. Sve bi se analiziralo

i raspravilo, a nakon uspješne kave nestale bi dileme kao uzrok nezadovoljstva i nervoze.

Nakon čitanja priča dopustila sam dojmovima da se slegnu, a onda sam polako promotrla svijet oko sebe. Slika središta Zagreba usred radnoga dana ulijevala mi je mir i nadu. Gospođa Julijana ipak ne bi trebala biti zabrinuta! Stanje nije alarmantno! Uočila sam da su terase kafića prepune. Ljudi svih dobni skupina opušteno razgovaraju uz kavu, kao da je vrijeme stalo, kao da nitko nema nikakvoga posla i obveza. Nismo se otuđili, nismo zaboravili razgovarati, raspravljati, ogovarati, „klafrati“, „presipavati iz šupljeg u prazno“, „čakulati“, „teferičiti“, „meračiti“, ispovijedati se, jadati, komentirati... Za nas ima nade!

TNT Theatre Britain u Vidri

SAT ENGLESKOG JEZIKA U KAZALIŠTU

Slušati Shakespearea na izvornom jeziku vrijedno je iskustvo iako smo imali problema s potpunim razumijevanjem.

Jelena Crnogorac, II. e

Kazalište Vidra posjetili smo nekoliko puta prošle godine, ali ne samo da bismo pogledali kazališne predstave. Riječ je bila o učenju engleskoga jezika u nešto drugačijem, zabavnijem obliku. Naime, u kazalištu Vidra pogledali smo dvije predstave na engleskom jeziku koje su izveli glumci iz „The American Drama Group Europe – TNT Theatre Britain“.

Tako su prema romanu Charlesa Dickensa njemački glumci izveli predstavu „Oliver Twist“ u kojoj su zanimljive pustolovine i nezgode dječaka kojemu je majka umrla pri porodu odigrali s velikom emocijom i strahom. Djelo nadmašuje granice svoga vremena, posebice poukom koju nosi glavni lik Oliver Twist. Koliko god se londonsko zlo, Fagin ili njegovo društvo trudili, oni ne

mogu pridobiti Olivera za sebe. To apsolutno poštenje, iskrenost i nevinost plod su Dickensove mašte, no i ideali koje bismo svi trebali slijediti. Osim naših gimnazijalaca uživali su i učenici mlađeg uzrasta. Nakon oduševljenja „Oliverom Twistom“ nekoliko mjeseci kasnije pogledali smo i nešto zahtjevniju predstavu. Riječ je o predstavi „Macbeth“ redatelja Paula Stebbingsa utemeljenoj na drami Williama Shakespearea. Proročanstvom vještica započinje najkrvavija Shakespeareova drama, a one navješćuju Macbethu da će postati kralj Škotske. Dok je njegova žena sasvim odlučna i smatra kako je potrebno ubiti samo kralja Duncana i prijestolje će biti njihovo, Macbeth je pomalo zbunjen, svakakva pitanja prolaze mu glavom i ne zna što mu je činiti. No, ipak

odlučuje pokorno poslušati ženu. Slušati Shakespeareov tekst na izvornom jeziku svakako je vrijedno iskustvo iako smo imali problema s potpunim razumijevanjem. Ali, ništa čudno, Shakespearea i na hrvatskom teže razumijemo.

Susret s novinarkom Barbarom Matejčić

PROMJENA KREĆE OD NAS

Velike promjene dolaze nakon malih stvari na koje mi možemo i morali bismo utjecati.

Paula Popijač, III. d

U knjižnici S. S. Kranjčevića održao se 12. studenoga 2018. susret s **Barbarom Matejčić**, slobodnom novinarkom i urednicom koja se bavi društvenim temama, posebice ljudskim pravima. Osim što redovito piše za tiskane i internetske medije u Hrvatskoj i inozemstvu, surađuje s Dokumentarnim programom Trećeg programa Hrvatskoga radija i s međunarodnim istraživačkim, medijskim i ljudsko-pravaškim organizacijama. Za svoj rad nagrađena je više puta u Hrvatskoj i inozemstvu.

Na početku susreta predstavljen je kratkometražni film Barbare Matejčić i Nine Urumov pod nazivom *I am nobody*. Film je volonterski snimljen u sklopu projekta *Voyages through forgotten place* Europske kulturne fondacije. Snimljeno je devetero tražitelja azila u Hrvatskoj iz različitih zemalja koji svakodnevno čekaju odgovor o svojoj budućnosti. Svima njima bilo je upućeno isto pitanje: „Što ste ponijeli sa sobom ili što ste željeli ponijeti sa sobom kao sjećanje na zemlju u kojoj ste nekada živjeli?” Svoju priču ispričali su držeći te predmete u ruci, ako su ih imali. Tražitelji su azila pod zaštitom Ministarstva unutarnjih poslova, njihova lica i podatci ne smiju se objavljivati, što je dodatno ograničilo snimatelja filma. Unatoč tome, kadrovi prikazuju i više nego dovoljno: nelagodne pokrete ruku koje grčevito drže zadnje uspomene na život koji su nekoć imali. „Sad živimo kao... Ja sam nitko. Možda nemam budućnosti”, jedna je od potresnih rečenica mladića iz filma koji je ostao bez svega i po kojoj je film i dobio ime. Nakon što smo pogledali film, raspravljali smo kakvo je općenito stanje izbjeglica u Hrvatskoj i kakav je kolektivan stav društva prema njima. Biti tražitelj azila u zemlji koja ne

Vjerna publika

Na predavanju

voli strance, stvarnost je koju proživljavaju ovi, a i mnogi drugi ljudi u prihvatilištima za azilante u Zagrebu i Kutini.

Marginalizirani

Poslije tog razgovora predstavljena je knjiga „Kako ste?” Autorica je pročitala ulomak iz knjige kako bismo stekli dojam o njoj prije rasprave. Svaka je priča u knjizi posebna, ne postoje dvije koje su napisane na isti način. Sastoji se od šest velikih novinskih reportaža koje se bave sa šest vrsta marginaliziranih u hrvatskom društvu, pri čemu junaci knjige nisu „tipovi”. Oni su stvarni hrabri ljudi koji su se borili s poteškoćama, diskriminacijom i omalovažavanjem i bili tretirani drugačije samo zato što su osobe s invaliditetom, homoseksualci ili pripadnici druge nacije.

Na kraju smo čuli ponešto o tim ljudima kakvi su danas. O nekima nema informacija, no za neke se od njih zna da su unatoč tegobama ostvarili svoje ciljeve i da sada uspješno vode svoj život. Spisateljica je na kraju izjavila nešto što još nosim u sjećanju: da se društvo neće promijeniti samo od sebe. Konzervativan smo narod, diskriminacija, predrasude i neslaganja bit će uvijek prisutni i mnogi se ljudi neće slagati s tim, no nitko ništa neće poduzeti jer vjerujemo kako je nemoguće protiviti se većini. Podložni smo i preuzimamo njihove stavove a da toga nismo ni svjesni. Zaboravljamo na svoj stav i zašto smo protiv. Zato promjena društva kreće od nas samih. Mi smo ti koji bismo trebali čvrsto stajati iza onoga što mislimo i ne bojati se izreći svoje stavove iako se ne poklapaju s onime što većina misli. Velike promjene dolaze nakon malih stvari na koje mi možemo i morali bismo utjecati.

ZANIMLJIVO UPOZNAVANJE FER-a

Karla Kereković, IV. f

U sklopu Dana otvorenih vrata posjetili smo Fakultet elektronike i računalstva ne bismo li ga razgledali i istražili što nudi svojim budućim studentima. Pomoću vodiča razgledali smo njihov najveći eksperimentalni laboratorij gdje nam je jedan od profesora pokazao dva zanimljiva pokusa. Prvo nam objašnjeno na kojem principu radi Teslin transformator, a nakon demonstracije i sami smo mogli sudjelovati u pokusu pomoću LED lampi zato što tako konstruirani transformator prenosi struju bežično zahvaljujući rezonanciji. Drugim riječima, mogli smo mahati LED lampama koje su brže titrale svjetlom što bismo ih bliže stavili izvoru struje. Nakon toga svjedočili smo efektu korone koji će uzrokovati ionizaciju zraka tako da smo mogli, kad smo se spustili do tih instrumenata, osjetiti miris ozona. Što je bio snažniji efekt u pitanju, mogli smo u zraku uočiti ionizaciju zraka kao kratko svjetlosno pucketanje s posljedicom neizbježnog mirisa. Posjet je završen razgledavanjem njihova novog programa za razvitak električnih bicikala stvorenih pomoću najnovije tehnologije, najskupljih i najboljih mogućih materijala. Bicikl pokreće baterija koja se puni obnovljivom energijom ili pedale, kostur je sastavljen od vrlo laganoga, ali zato skupoga karbonskog materijala, a dodane su i najnovije i najmodernije kočnice, gume i ostali dodatci. Cilj im je bio stvoriti dugotrajni luksuzni proizvod čija će proizvodnja započeti uskoro, a početna cijena kreće se oko 6000 eura.

Matematička ekipa

Susret s književnicom Mašom Kolanović

SVIJET LAŽNIH BARBIKA

Autorica stvara zanimljiva djela hibridne forme u kojima se stvarnost prikazuje iz nešto drugačije perspektive od one na koju smo navikli.

Lara Marija Jelavić, III. d

Susret s književnicom **Mašom Kolanović**, ujedno i docenticom na Katedri za noviju hrvatsku književnost Odsjeka za kroatistiku FFZG, organizirala je Knjižnica S. S. Kranjčevića 29. listopada 2018. na kojem je sudjelovalo dvadesetak naših učenika. Razgovaralo se o popularnoj kulturi, feminizmu, socijalizmu i, naravno, dvjema autoričinim knjigama – *Sloboština Barbie* i *Jamerika*.

Na samom početku spisateljica je pročitala prvih nekoliko stranica *Sloboštine* kako bi potaknula publiku na razgovor, ali i čitanje. U prvi trenutak nije bilo jasno kakve veze *Barbie* ima s djelom ratne tematike, no sama spisateljica objašnjava metaforu. Naime, djelo je napisano u formi dnevnika i opisuje ratno stanje u Zagrebu iz dječje perspektive. Ipak, ono odskače od većine djela s tematičkom Domovinskoga rata jer se ne fokusira toliko na sam rat, već na promjene u društvu kao posljedice rata. Također, pisano je iz perspektive djeteta što ga čini zanimljivijim mlađoj čitateljskoj publici, a time se približava rat i onima koji ga nisu proživjeli. Govoreći o metafori *Barbie*, autorica nas vraća u vrijeme svoga djetinjstva kada je barbika bila vrlo poželjna igračka čiji original nisu imali mnogi. Tko ju je imao, dobio ju je na poklon od nekih rođaka iz inozemstva, ako ne bi i ta bila lažna. Ona tako simbolizira nešto što je u Americi i Europi tada bilo popularno i dostupno, a kod nas zbog ratnog stanja nije. Osim toga, ona pokazuje kako dijete percipira to što joj je rat oduzeo, odnosno onemogućio. Usprkos tome, spisateljica navodi da su oni imali „svoje“ barbiki. Bile to neke jeftine replike s tržnice ili neke verzije koje su podsjećale na original, ali uživali su u igri kao i djeca koja su imala pravu *Barbie*.

Od hip-hopa do feminizma

Budući da nismo ratna generacija, spisateljica (ili sada više profesorica) pobliže nam je objasnila pojmove socijalizma, komunizma i današnjeg liberalnog kapitalizma. Razgovarali smo o popularnoj kulturi koju je spisateljica definirala i stavila u neke povijesne granice. Rekla je kako popularna kultura ovisi o povijesti i okolnostima nastajanja. Dala nam je primjere hrvatske popularne kulture devedesetih koju su, u glazbenom smislu,

obilježile budnice i davorije, pjesme hrvatskih autora kojima se budila nacionalna svijest naroda. Popularna kultura 2000-ih bio je *hip-hop* čiju pojavu objašnjava tadašnjim društvenim stanjem. Naime, kada smo borom za neovisnost prešli sa socijalizma na kapitalizam, došlo je do problema, promjena načina života i životnog standarda. U takvoj atmosferi javljaju se izvođači poput TBF-a, Dječaka, Ede Maajke i sličnih koji svojim tekstovima izražavaju nezadovoljstvo političkom i gospodarskom situacijom u državi.

U razgovoru smo se dotakli i feminizma te raspravljali koliko se udaljio od prvotne definicije. Razgovarali smo o Mariji Jurić Zagorki kao zagovornici feminizma u Hrvatskoj i nepravедno zanemarenoj književnici. Spisateljica je naglasila kako žene ne smiju feminizam uzimati zdravo za gotovo, jer prilike koje imamo danas, imamo zahvaljujući ženama koje su se borile za njihovo ostvarenje.

Pri kraju predavanja spisateljica je odvojila još malo vremena kako bi nam predstavila svoju drugu knjigu *Jamerika*. Knjiga je malo drugačija jer ju ne čine samo riječi na papiru, već je prepuna boja i ilustracija koje je spisateljica sama nacrtala. *Jamerika* u sebi krije jaku metaforu Amerike i spisateljčinu pogleda na nju. Govori kako svatko ima svoju Ameriku, svoju zamišljenu sliku zemlje čije filmove stalno gledamo, čije modne trendove pratimo i čiju glazbu slušamo.

PandaKon – konvencija za sve ljubitelje fantastike

OSLOBOĐENA

Ova dva dana ljudi su slobodni biti svoji, biti ono što jesu bez osuđivanja.

Chiara Pumper, II. d

Je li vam se ikad dogodilo da vas prijatelj pozove na nešto za što uopće niste sigurni što je? I onda vi, kao dobar prijatelj, idete s njima jer... to je ono što prijatelji rade! Ali, gledajući unazad, ta ishitrena odluka nipošto nije bila loša. Za one needucirane koliko i ja, trebalo bi objasniti što je to Pandakon. Radi se o konvenciji za sve ljubitelje animea, mangi, Gospodara prstenova, Harry Pottera i svega drugoga povezanoga s fantastikom.

Sajam se održavao 15. i 16. rujna u prostoru kluba Močvara. Kada smo ušli, prva stvar koju smo zapazili bili su kostimi. Veliki kostimi, mali kostimi, šivani kostimi, kupljeni kostimi. Kostimi su bili posvuda. Mjesto vrvi čudnim likovima, a mnoge od njih nemoguće je opisati. Bio je tu jedan Ludi klobučar iz filma *Alisa u zemlji čudesa*, Draco Malfoy iz *Harryja Pottera* i nešto za što samo mogu nagađati da je štrumpf. Ili tuga iz filma *Izvrnuto-obnuto*. Što god da je predstavljala, djevojka je bila od glave do pete obojana u plavo. Osim profesionalnih, cijelih kostima, znatan broj ljudi na sajmu bio je tek djelomice odjeven u nešto za što sam zaključila da je uobičajeni anime izgled. Više od pola

Pandakon ostavlja trag i na rukama

LUDOST

djevojaka na sajmu bilo je odjeveno u istu kombinaciju crnih šoseva i dugih čarapa, a još je dobar dio nosio ručno rađene rajfove s mačjim ušima.

Hit Pandakona – rajf s mačjim ušima

Sajam je sam po sebi malo neorganiziran, više se stvari događa odjednom na tri različita mjesta. U dvorani su kvizovi, ispred nje društvene igre, a iza u dvorištu plesao se K-pop. Naravno, glasna glazba odmah nas je privukla pa smo se zaputili onamo. U dvorištu je stajalo nekoliko skupina ljudi, od kojih je najveća, plesači, bila na sredini i u centru pozornosti. Nažalost, stigli smo pred sam kraj pa smo uspjeli vidjeti samo završni ples, ali i to je bilo više nego dovoljno. Grupa se kretala začudno ujednačeno uzevši u obzir da su većinu tvorili amateri, a bilo je i onih koji su svojim pokretima izmamili uzdahe oduševljenja. Na kraju svega, nekoliko se djevojaka odvojilo od ostalih kako bi izvele profesionalnu koreografiju. Tako smo saznali da će se te večeri održati plesno natjecanje u K-popu.

U unutarnju dvoranu jedva da smo i ušli jer su se u njoj održavale rasprave i kvizovi. Ispred dvorane nalazi se šank i dva štanda na kojima smo odmah popričali s ljubaznim prodavačima. Gospođa na štandu s kostimima požalila se da ima manjak rajfova s mačjim ušima. To je barem bilo očito jer ga je nosila doslovno svaka druga osoba na sajmu. Ja sam, naravno, spadala u onu drugu polovicu, koja nije stigla doći na vrijeme. Više sreće drugi put! Na drugom štandu prodavali su se izuzetno realistični šareni crteži mističnih

Mi u Zemlji Čudesa

bića. Tamo smo upoznali izuzetno zanimljiv mladi par, autore, koji su nam ispričali kako su se upoznali upravo zahvaljujući Pandakonu. Gospođa je iz Hrvatske, ali njezin partner rođen je u Kini. Iz Kine je prvo preselio u Kanadu, zatim u Njemačku, a sada je, kaže, došao u Hrvatsku. Oboje su počeli crtati još kao tinejdžeri, a nekoliko godina potom udlučil su da bi se time htjeli baviti i profesionalno.

Revija kostima

Drugi dan održavalo se veliko završno *cosplay* natjecanje kostima koji su hodali uokolo. Bio je to vrhunac dvodnevnog programa. Nakon uvoda koji nisam čula i najavljiivača koje od nečijih leđa nisam vidjela, uspjeli smo se namjestiti tako da sve jasno vidimo. Kostimi su počeli izlaziti na pozornicu. Osim Ludog klobučara, bilo je i nekih kostima na koje dotada nismo imali prilike nabasati. Jedna od njih bila je simpatična djevojka s televizorom na glavi, koja je svoj kostim napravila sama. Favorit publike bila je i grupa koja se odlučila odjenuti u sve glavne likove jednog animea, kostime su također radili sami, a nosili su ne samo odjeću već i rakete i ljubičastu boju za tijelo. Bilo je nekih koji su muške likove pretvarali u ženske, nekih koji su kostime kupili na internetu, a imali smo priliku vidjeti čak i dva zla čarobnjaka iz Gospodara prstenova.

Izlaganje kostima potrajalo je oko sata, a proglašenje pobjednika nažalost nismo dočekali jer smo prije odluke sudaca morali otići. Ali prije odlaska naletjeli smo na mladića zamaskiranu u Draco Malfoya koji se nije natjecao, a bio je jedan od rijetkih likova za koji sam zapravo znala što je. Srećom, bio je strašno ljubazan i brzo je pristao na sliku i nekoliko pitanja. Ovo mu je bio prvi Pandakon, kostim nije radio sam, ali je zato tetovaža smrtonoše na njegovoj ruci prava. Osim njega, još smo nekoliko ljudi uspjeli pitati za mišljenje. Tako je Marko izjavio da mu je ovo prvi Pandakon, da je došao prvenstveno zbog animea i da obožava japansku kulturu. Najdraži mu je anime *One piece*. Emo je također ovdje prvi put, a animee gleda od malih nogu. Kroz smijeh je ispričala kako je prvi anime koji je pogledala bio *Mijau-mijau družina*, a gledala ga je još u vrtiću.

Geekovi – čudaci?

Većina ljudi na sajmu izrazito je otvorena i nova prijateljstva možete sklopiti na najrazličitije načine. Na prvi pogled mogu izgledati malo zastrašujuće, no neka vas šarena kosa i tamna odjeća ne zavaraju. Gotovo svi koje smo upoznali bili su nasmijani i ljubazni. Zašto je tako, objasnila nam je jedna od sudionica: „To je super zanimljivo, način na koji se ljudi promijene tijekom ova dva dana. Osobe za koje to nikad ne bi pomislio oslobode se i postanu novi ljudi. Ova dva dana oni su slobodni biti svoji, biti ono što jesu bez osuđivanja. Ovdje se sva ludost oslobađa.“

U prošlosti su se *geekovi*, ljubitelji fantastike i otaku (ljubitelji animea) smatrali čudacima. Frikovima. Što se mene tiče, oni su najbolja zajednica koju sam imala priliku upoznati. Pandakon mi je donekle otvorio oči. Drago mi je da nas ima toliko, toliko različitih oblika, veličina, dobi i spola. Drago mi je što su svi toliko dragi, zanimljivi i posebni. Na samom kraju, drago mi je što sam i sama dio te zajednice.

100 ljudi, 100 čudi

Kazalište KNAP

Kod kuće je najgore

Mia Maurović, II. f

Ako još niste pogledali novu uspješnicu u Kazalištu KNAP, obavezno to učinite što prije jer predstava „Kod kuće je najgore“ redatelja Borisa Kovačevića to stvarno zaslužuje.

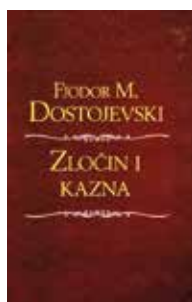
Nastala je prema istoimenom djelu Ephraima Kishona koje, pretpostavljamo, dobro poznajete, a ako niste čitali ovu osnovnoškolsku lektiru, ne propustite pogledati predstavu.

Kovačević je na scenu postavio osam humorističnih priča o svakodnevnom obiteljskim problemima u kojima se svi ponekad možemo prepoznati. Ipak, i uz poludjelu veš-mašinu, majstora koji nikad ne dovrši svoj posao, pokvarene bombonijere, nestalu dudu i ostale neprilike s kojima se susreća obitelj, na kraju ispada da je kod kuće najbolje. Bračni par odlično su utjelovili Dunja Fajdić i Marko Hergešić koji sat vremena glume, plešu, pjevaju, dočaravaju različite zvukove ne gubeći nimalo ritam ni koncentraciju.

Ne propustite pročitati roman „Zločin i kazna“

Za više od 500 stranica?!

Ovaj roman je težak, i doslovno i metaforički, ali vrijedi ga pročitati.

Dominik Ray Glavaš, III. a

Tko bi pročitao ozbiljan roman ruskoga pisca od 500 stranica, bez ijedne slike, i to tijekom ljetnih praznika a da ga nitko nije natjerao? Kriv!

Volim čitati i s vremenom sam naučio da puno stranica nije znak loše knjige, najčešće je baš suprotno. Na primjer, roman „Darovi smrti“, posljednja knjiga u serijalu romana o Harryju Potteru, imala je 700 stranica. Pročitao sam je i nakon tog pothvata pomislio da mogu bilo što pročitati. Zato sam i pokušao, prije dvije godine, pročitati „Zločin i kaznu“. Kratko i jasno – tad mi nije uspjelo. Jer 500 stranica Dostojevskog nije isto što i 700 stranica J. K. Rowling. S jedne strane imaš doživljaje srednjoškolca koji otkriva da je čarobnjak, a s druge strane imaš doživljaje studenta koji je upravo počinio ubojstvo. Razlika se vidi i osjeća. U romanu „Zločin

i kazna“ pratimo posljedice ubojstva na život ubojice. Student Raskolnikov ubio je staru lihvaricu i nakon ubojstva pokušava se opravdati svoje djelo, pokušava se sjetiti zašto je to uopće napravio, a najviše se bori s time što napraviti sa svojim životom. Ovaj roman je težak, i doslovno i metaforički, ima puno detalja, puno likova (puno kompliciranih ruskih imena) i puno paralelnih radnji, a i dotiče se važnih tema, slomljenih ljudi i teških uvjeta. Ali, upravo u tome leži posebnost ove priče. Dok čitaš, pitaš se: zar se ovo stvarno dogodilo, kako pisac zna kako bi ubojica razmišljao, kako su ljudi mogli živjeti u tako lošim uvjetima, a još se nadati nečemu. „Zločin i kazna“ je roman u kojem se, iako je sam zločin naglašen, ide mnogo dublje i otkriva se što je dovelo do zločina i što se događa nakon zločina u umu počinitelja, jer je upravo to mjesto gdje zločin počinje i gdje se kazna odvija.

Pogledajte nešto drugačije

Tišina koja razdvaja

Gabrijela Duras, IV.f

Damjan Ježić i Marija Bencun, naši ovogodišnji maturanti, posljednjih mjeseci neumorno rade na svojoj predstavi zajedno sa studentom Lovrom Preprotnikom. U pitanju je drama u čijem je središtu troje nekoć bliskih ljudi čije je prijateljstvo dovedeno u pitanje nakon što je izbio rat koji je na svakome od njih ostavio tragične posljedice. Riječ je o ambijentalnom obliku predstave koji pridonosi realističnijem ugođaju. Drama »Tišina« premijerno će se održati krajem ožujka u Kazalištu Ivana Gorana Kovačića (Opatovina 11), stoga vas pozivamo da već sada rezervirate svoje mjesto u publici i svakako pogledate ovu predstavu.

Haruki Murakami, „Pleši, pleši, pleši“

Život je ples

Koliko god ti se čini besmisleno, ne razmišljaj o tome.
Prati korake i pleši dok te noge nose.

Amalija Danjek, II. f

Roman sam uzela u ruke sasvim slučajno, jednog vrelog srpanjskog popodneva. Tražila sam nešto lagano za čitanje u hrpi knjiga koju je iz knjižnice posudila moja sestra s namjerom da ih pročita na ljetovanju.

Neugledna debela knjiga tankih korica nekog japanskog pisca isprva mi nije bila privlačna, ali me je zainteresirao naslov. Tekst s uveza obećavao je fantastiku, tri-ler i satiru, a na naslovnici je neka mršava muška silueta sa šeširom nesigurno hodala po žici ispred velikog blijedog mjeseca. Zapitala sam se što fantastika ima s plesom, ugodnom i prirodnom ljudskom aktivnosti. Sestra mi je objasnila da je „neki Japanac“ zapravo kulturni Haruki Murakami koji već desetljećima u svojim djelima majstorski prevodi svijet podsvijesti u riječi. Dodala je da bi me trebalo biti sram što do sada nikad nisam čula za njega jer je vrlo popularan među mladima i lako se čita. Istaknula je njegovu očaranost zapadnom civilizacijom, obožavanje *jazza*, *rocka*, europskih i američkih autora i proizvoda. Ona je naravno već pročitala skoro sve njegove knjige! Kao i obično, zaintrigirala sam se na njeno bockanje i poželjela pročitati knjigu, steći dojam o piscu i njegovu stvaralaštvu, dokazati joj da mogu shvatiti ovakvu knjigu i poslije s njom ravnopravno razgovarati o romanu.

Napeta i uzbudljiva priča

Čitala sam skoro u dahu, osjetila sve brži ritam romana, kao kod glazbe. Osebniji likovi, sve učestalija prebacivanja iz stvarnosti u vizije i maštu odgađala su

trenutak ispuštanja knjige iz ruku. Napetost i uzbuđenje „krimića“ gotovo kao parodija američkog detektivskog romana o gangsterima, prepleće se s čudnim događajima koje odmjereni i skoro depresivni Japanci doživljavaju kao očekivano i prirodno. Dileme glavnog lika tjerale su me na razmišljanje. Zbivanja iz romana, osebniji likovi, ali i neke opće istine vratile su mi se u mislima i dok nisam čitala, navečer pri uspavlivanju i još dani-ma poslije. Tek naknadno sam doznala da je ovaj roman zapravo nastavak romana „Lov na divlju ovцу“ jer mi ništa u djelu nije ukazivalo da se ne radi o cjelini.

Glavni junak romana osamljeni je 34-godišnjak, mlakonja i „luzer“. On je nezaposlen i rastavljen, ima vremena za sebe, šeta ulicom i odlazi u kino gdje pogleda jedan film „en puta“, kuha, sluša glazbu, čita knjige i portale, druži se s uvijek u svemu uspješnim prijateljem iz djetinjstva. Ne zna što radi krivo u životu i kaže: „Osjećam da nešto nedostaje. Živim običnim životom, barem tako mi se čini. Plešem. Znam plesne korake i plešem. Ali, u društvenom smislu, nisam postigao baš ništa. Već mi je trideset i četvrta, nisam oženjen, nemam ni stalan posao. Živim od danas do sutra. Ne mogu dobiti ni stambeni kredit. Nemam ni djevojku s kojom bih spavao.“ Odlučuje preuzeti kontrolu nad svojim životom tako što ode tražiti tajanstveno nestalu djevojku Kiki koju je ranije upoznao u Hotelu Dupin. Vraća se na „mjesto zločina“. U hotelu susreće čudnovate likove za koje se ne zna jesu li zamišljeni ili stvarni. Nestala djevojka javlja mu se u vizijama i navodi ga na traženje. Pomaže mu recepcionarka hotela, trinaestogodišnja depresivna vidovnjakinja, njeni zbunjeni roditelji i jednoruki pjesnik.

Neočekivani i zbudjujući završetak

Zabavljala su me stalna prebacivanja iz vizija i sanjarenja u stvarnost modernog svijeta napredne tehnologije i potrošačkog kapitalističkog društva koje potiskuje vrijednosti (japanske) tradicije. Rezultat potrage posve je neočekivan, nejasan i na prvu zbunjujući. Nakon kraćeg razmišljanja shvatila sam da je život doista nepredvidljiv i često nelogičan. Dojmilo me se i divljenje glavnog junaka ženama, njihovoj hrabrosti i želji za životom. One su snažne, emancipirane i moderne, znaju što žele i stalno štite vlastitu slobodu ne mareći za tuđe mišljenje: „Svatko živi svoj život onako kako želi. Ako jasno znaš što želiš, možeš živjeti kako god ti se sviđa. Baš me briga što drugi misle ili govore. Fućka se meni za njihove sudove i mišljenje. Tako sam razmišljao kad sam bio tvojih godina, ali i sada jednako razmišljam. Znači li to da sam zaostao u razvoju? Ili sam oduvijek bio u pravu? Još uvijek čekam na taj odgovor.“

Čitajući ovaj roman, naučila sam da je život neprekidna borba, da uvijek moramo pokušavati. Život je zapravo „ples“, nekad nas spontano ponese ritam, a nekad se uhvatimo u borbi s naučenim plesnim koracima: „Moraš plesati sve dok se čuje glazba, moraš neprestano plesati. Uopće ne razmišljaš zašto. Počneš li razmišljati, prestat ćeš plesati. Prestaneš li plesati, sve staje. A kad sve stane, i ti staješ. Koliko god ti se čini besmisleno, ne razmišljaj o tome. Prati korake i pleši dok te noge nose. Upotrijebi sve što možeš. Nemaš se čega bojati. Znamo da si umoran. Umoran i uplašen. Svakom se to događa. Ali nemoj si dopustiti da prestaneš plesati.“

Preporučuje: Marko Višić, II. f

Svakako pogledajte predstave!

Tennessee Williams: Mačka na vrućem limenom krovu (HNK)

Zrinka Cvitešić, Dušan

Bućan i Ana Begić Tahiri samo su neki od poznatih glumaca ove predstave, američkog klasika u kojem je radnja smještena u obitelj punu laži i spletki. Prava istina o ljubavi, borba za očevo nasljedstvo, istina o bolesti, neke su od situacija u obitelji čiji su odnosi toliko zamršeni da je pitanje života i sudbine nerazriješeno do samoga kraja.

Ivo Brešan: Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja (Kerempuh)

Jedva ste pročitali pravog Hamleta? I niste ništa razumjeli? Ne brinite, niste jedini, ali kada pogledate ovu predstavu, shvatit ćete da ste odlično shvatili Hamleta te ćete ga još i bolje razumjeti. Naime, stanovnici jednog sela Dalmatinske zagore odlučili su izvesti predstavu Hamleta na svoj komično-satirični način dok se njihovi životi isprepleću sa sudbinama likova koje tumače. Ono što je sigurno – zabavit ćete se i nasmijati.

Goran Vojnović: Taksimetar (Exit)

Dva glumca, a preko pet različitih uloga! Radnja je smještena u zagrebački taxi kroz koji prolaze mnoge osobe: od slobodnog umjetnika do uličnog frajera. Uz tonu humora ova predstava ima i tajanstveni, intrigirajući element – mističnog putnika koji zna dosta o životu taksista i ima tajne namjere.

Sretan dan smrti

Tree je obična američka studentica koja dosadno proslavlja svoj rođendan i pritom je bezobrazna prema svima, ali navečer biva ubijena od nepoznate osobe s maskom bebe. Ali, ponovno se budi proživljavajući isti dan te je ponovno umorena kako bi shvatila da je zarobljena u vremenskoj petlji dok ne otkrije svoga ubojicu. Film namijenjen svima koji vole detektivski žanr i onima koji ne vole horore.

Špijun koji me napucao

Nakon što Audrey otkriva da je njezin dečko špijun, odlučuje mu pomoći dostaviti tajni paket u Europu, a u avanturi joj se priključuje najbolja prijateljica Morgan. No, tamo dolazi do naglog zapleta situacije pri čemu se djevojke odlučuju da i one postanu špijuni, samo što to ne ispadne baš onako kako su zamislile. Za puno humora i smijeha, kao i neočekivanih obrata situacije, pobrinule su se Mila Kunis i Kate McKinnon.

Čovjek koji je ubio Don Quijotea

Film preporučujem svima kojima se barem malo svidio Don Quijote, a radnja se odvija u današnjoj španjolskoj pokrajini Manchi. Redatelj Toby posjećuje malo selo u kojem je još kao student snimio reklamu uz pomoć tamošnjih stanovnika. Nakon što je shvatio da je starac koji je u reklami glumio Don Quijotea ostao u tom liku i da ga je zamijenio za Sanchu, odlučuje krenuti za njim kako bi izbjegao zatvor zbog svojih neodgovornih postupaka.

Jumanji: Dobrodošli u džunglu

U nastavku originalnog *Jumanjija* četvero tinejdžera našlo se zarobljenima u igrici punoj opasnosti, i to u tijelima odabranih likova pri čemu moraju proći cijelu igru kako bi se vratili u svoj normalni život ili će morati ostati u igrici, a možda čak i umrijeti.

Čudo

Prekrasan obiteljski film koji govori o dječaku deformirana lica i njegovoj prvoj školskoj godini pri čemu se mora suočiti sa svojim strahovima i komentarima druge djece. Odlično snimljen sa zanimljivom radnjom koju gledamo iz perspektiva različitih osoba nikoga ne ostavlja ravnodušnim.

Pročitajte

Keri Smith: Uništi dnevnik

Je li vam ikada bilo pun kufer svega? Željeli ste nešto uništiti? Istrgati stranicu iz knjige ili je pak šutirati? Onda je ova knjiga kao stvorena za vas! Ono što se od vas traži je čupanje, rezanje i polijevanje stranica, bacanje, devastiranje i šaranje ovoga dnevnika i pritom morate biti što kreativniji. Ova je knjiga namijenjena svim perfekcionista i kreativcima, a posebno je korisna ako vam je dosadno pod satom i savjetujem, ako ćete je već baciti niz školsko stubište, da pazite da vas ne vidi profesor hrvatskoga jezika kako postupate s knjigama.

Keri Smith: Ovo nije knjiga

Kreativnost je jedina opcija pri ispunjavanju ovoga dnevnika pri čemu ćete se ludo zabaviti te proširiti svoje granice mašte. Za razliku od *Uništi dnevnik*, ovu knjigu ne treba devastirati, ali je treba učiniti neprepoznatljivom koristeći se uputama koje možete slobodno izmijeniti te također dobro dođe na dosadnim satovima.

Pavao Pavličić: Salon za plakanje

Istražitelj-amater Ivo Remetin odlučuje istražiti nestanak poznate glumice, a pritom je zamoljen da ne obavještava policiju i ne informira javnost. No, situacija postaje sve zamršenija kako se na Trešnjevci javljaju otmice žena za koje se ispostavlja da su povezane s nestalom glumicom. Kako su povezane, tko je otmičar, gdje se nalaze otete žene i jesu li žive, samo su neka pitanja na koja će Remetin morati naći odgovor kako bi otkrio istinu.

Nicci French: Iščezli utorak

Biste li vi prihvatili posao policijske savjetnice nakon što je socijalna radnica ušla u stan izgubljene starice u kojem je zatekla truplo muškarca u raspadajućem stanju? Upravo je to učinila Frieda Klein, psihoterapeutkinja nepogrešive intuicije. No, hoće li uspjeti ponovno povezati sve konce dok razvija i istražuje teoriju o svom prošlom slučaju koja je i više nego šokantna?!

JeboTon – dečki koji pjevaju, viču, sviraju i plešu

ŠIRI LJUBAV ILI ŠUTI

Trudimo se širiti pozitivu baš zato što je danas jako puno fali...

Amalija Danjek, II. f

U sklopu „Dana Pešče“ razgovarala sam s mladim nadama hrvatske glazbene scene, bendom koji širi pozitivu, primjećuje skriveno i prenosi to u stihove. Sastali su se prvi put u jednoj maloj garaži na Trešnjevci i počeli svladavati strahove, skepse i dobro se zabavljati. Sada imaju album i obožavatelje koji nose njihove majice i lijepe naljepnice po „banderama“ cijelog svijeta, jer ne vole ih samo Hrvati i Balkanci već i stranci. JeboTon je nešto što će sigurno uspjeti jer ih dobra volja, talent i želja za opstankom gura dalje.

Što je, ustvari, JeboTon?

Viktor: JeboTon ansambl i JeboTon dvije su različite stvari. JeboTon je kolektiv bendova Sfumato, Peglica i Komandos, Trophy Jump, Porto Morto, MellowTeen koji postoji sa svrhom da se međusobno pomažemo, organiziramo svirke i dobro zaje*avamo. Nusprodukt JeboTona koji smo napravili s ciljem šire promocije naše glazbe i bendova je JeboTon ansambl, akustični bend od 15 do 20 članova koji svira na ulici najčešće kod Kina Europe.

Lucian: JeboTon je jedna divna organizacija koja okuplja puno kontrapunktova koji uspijevaju funkcionirati skupa. To je nešto najljepše na svijetu! Nadam se da će još puno takvih stvari postojati i da neće postati smeće (kao što i inače nešto s vremenom postane smeće).

Koliko dugo postojite?

Dominik: Oformili smo se 2011. godine. Tada su još neki drugi bendovi bili aktivni.

Hrpa bendova u međuvremenu se raspala, ali ostali su isti ljudi. Oni su se organizirali u neke druge, danas aktivne bendove.

Viktor: Raspadnemo se pa se nađemo u drugačijim formacijama. Najbolje je što svi ostanemo *frendovi*!

Dominik: A koliko dugo ćemo postojati? Valjda zauvijek!

Viktor: Mi se nadamo!

Hoćete li prenositi glazbu i energiju na nove generacije kao...

Viktor: ...kao da JeboTon bude neka religija? To je bila ideja, da oformimo službenu religiju JeboTon.

Cimi: Ma, to je sve zezancija!

A zašto ne bi bilo ozbiljno? Je li JeboTon asocijacija na Jugoton?

Dominik: Da. To je došlo iz zaje*ancije na Jugoton. Članovima benda Klemi i Berengeyu bilo je to smiješno pa su rekli „JeboTon je baš dobro ime“.

Obavezna je pozitivna energija

Što mora imati jedan član JeboTona? Kakav mora biti, što imati u sebi, kakvu energiju prenositi?

Cimi: Svaki član JeboTona mora imati svoj instrument koji će svirati, dobru volju za sviranjem i zezancijom. Bitno je da se svira i da bude veselo, da se svi družimo, razveseljavamo druge ljude svojom muzikom.

Dominik: Obavezna je pozitivna energija! Trudimo se širiti pozitivu baš zato što je danas jako puno fali...

Viktor: Mislim da se mi čak i ne trudimo. Nije da se mi silimo nešto širiti... To se događa samo od sebe, sviramo i veselo je.

Dominik: To samo tako izlazi iz nas!

Upravo to bi trebalo biti normalno. A što vama znači biti normalan?

Viktor: Premda etimologija te riječi dolazi od riječi „norma“, meni riječ normalan

„Svirajte nešto ljubavno!“

ne predstavlja *furanje* na neke norme. Važno je samo da se ponašaš dobro prema drugima, da si ne radiš neke inhibicije i strahove zbog svojih i tuđih predodžbi. Samo treba biti dobar i uviđavan, pun poštovanja prema svima.

Dominik: Normalno za JeboTon znači da je OK biti nenormalan. Svatko ima nešto svoje što ga čini posebnim i razlikuje ga od drugih ljudi. To je super. Jednostavno, svi se borimo s nekim svojim crnim točkama u životu, ali je to u redu, zajedno se trudimo to prebroditi.

Lucian: Normalan si valjda kada misliš svojom glavom koliko možeš.

Glazba sa srcem

Svi ste se više-manje počeli baviti „muziciranjem“ kao srednjoškolci. Kako ste uspjeli svoju ljubav prema glazbi uskladiti sa školom i jeste li išli u glazbenu školu?

Viktor: Dosta nas je išlo i u glazbene škole. Cimi i ja smo počeli svirati u šestom razredu osnovne. Mislim da to nije neki preveliki angažman, samo da se nađemo, napravimo pjesme i sviramo... JeboTon nam ne troši puno vremena. Ja imam svoj bend Sfumato. Imamo probu tu i tamo, sretni smo ako se nađemo jednom tjedno. JeboTon ansambl je imao samo jednu probu u zadnjih osam mjeseci. Sviramo pjesme koje su napravljene ranije. Ipak, ja ću biti na preddiplomskom studiju pet godina, a ne tri kao drugi, tako da za mene ne važi riječ „usklađivanje“. Ja stvarno nisam dobar u tome, ali ovdje je čovjek koji je diplomirao FER, možda će on moći nešto više reći.

Dominik: Mislim da je svima nama zajedničko to da smo počeli svirati krajem osnovne, početkom srednje. Svima nama je JeboTon, a i glazba uopće, bio dio odrastanja.

Viktor: A za to se uvijek treba naći vremena.

Dominik: Vrijeme se nekako za stvari koje voliš uvijek nađe, netko gleda TV, a netko svira s drugim ljudima.

Kakvi su vam planovi za iduću sezonu?

Viktor: Od devetog mjeseca JeboTon je glavni organizator u tom autonomnom kulturnom centru Medika. Tamo ima više prostora, a jedan je taj bivši Chakkaz room sad JeboTon. Jedan lik koji to vodi dao je JeboTonu da koristi taj prostor. Planiramo hrpu JeboTon događanja. Namjeravamo organizirati *Jam sessione*, koncerte na kojima se

ljudi nađu i zajedno improviziraju na instrumentima. Možda organiziramo i neki turnir u šahu. Eto, JeboTon će se razgranati na sve moguće načine.

Znači li to da je Medika idealno mjesto za izlaske?

Viktor: Stvarno preporučam Mediku – autonomni kulturni centar Medika, jednostavno zato jer je tamo opušteno, dobro društvo i događanja, a ljudi su normalni. A na kavu ili pivo u Krivi put, Čvenk.

Cimi: Tamo smo mi najčešći.

Što slušate od glazbe, novo i staro, a da biste mogli preporučiti srednjoškolcima i, naravno, svima onima koji čitaju naš školski list?

Viktor: Ja u zadnje vrijeme jako volim jedan album japanske tradicionalne glazbe Kimio Eta. On je bio slijepi japanski svirač kota. Eto, Koto music i tam japanske su tradicionalne pjesme odsvirane na kotu i to mi je baš „mindblowing“... I Radiohead, i jako, jako puno Radioheada!

Antun: Slušajte definitivno JeboTon!

Dominik: Jeff Rosenstock...

Cimi: Fela Kuti. To je zanimljivo kod JeboTona, svaki bend svira drugačiji stil. Ima funka, *punk-rocka*, *hard rocka*, psihodelije, *reggea*.

Viktor: ...svi se uvažavaju, prihvaćaju i vole sve ostale stilove.

Dominik: Treba slušati kvalitetnu glazbu, šta god to značilo!

Cimi: Treba glazbu slušati srcem!

I jedan drndaj je dovoljan

A što vi mislite koja je i kakva kvalitetna glazba?

Viktor: Kvalitetna glazba je ona kod koje nešto stvarno osjetiš.

Dominik: Ona koja te dotakne.

Cimi: Može biti bilo koji žanr, bilo što, samo da ima srce i dušu!

Lucian: Kvalitetna glazba može biti samo na temelju raznih harmonija ili na temelju jednog drndaja jednog čovjeka koji može drndati tu gitaru najgore na svijetu, ali kad ga vidiš, da *fakat* drnda li ga drnda.

Gdje i kad da vas dođemo slušati?

Viktor: S JeboTon ansamblom najčešće nastupamo u večernjim, predvečernjim satima kod Kina Europe na ulici, a s bendovima nastupamo u klubovima.

Dominik: Najbolje je da nas pratite na Faceu.

Viktor: Svako ljeto organiziramo „JeboTon tour“ po moru, sve do Dubrovnika, Crne Gore. Onda sviramo na ulici i zarađujemo

hrpu para od turista, spavamo po plažama i tako tjedan dana... dok nam se mozak ne pretvori u kašu i onda se moramo vratiti u Zagreb.

Viktor: Svi bendovi JeboTona imaju već snimljene albume. Može ih se slušati na YouTubeu i kupiti.

A koji bendovi više nisu aktivni u JeboTon kolektivu?

Cimi: To su Lobotomija, Spremište, Antidepressiv, Hren, Druker i Prazna lepinja, možete ih sve čuti na Youtubeu. Imaju albume, neke pjesme, različite dobre stvari.

Dominik: Većina tih pjesama i dalje živi kroz obrade JeboTon ansambla.

Viktor: Baš smo nedavno skužili da sve pjesme koje sviramo s JeboTon ansamblom potječu od bendova koji više ne postoje.

NE, OVO NIJE HOROSKOP OVO JE GRČKOSKOP

Marko Višić, II.f

LEZBOSKA PJESNIKINJA – SAPFA

DATUMI: 24. VII. – 23. VIII.

U vašoj će bliskoj budućnosti vaš spol biti podcijenjen te će pokrenuti revoluciju posvetivši se svom spolu i tako ćete pokazati da vaš spol nije ništa manje vrijedan od suprotnoga. Također, vaši će vam fanovi suprotnoga spola pisati ljubavne pjesme. Savjet: nikada ne odustajte!

SINU ŽENA, MAJKA, KRALJICA – JOKASTA

DATUMI: 21. III. – 20. IV.

Osoba s kojom ste davno prekinuli kontakt kako biste je se riješili, ponovno će se vratiti u vaš život, i to potpuno drugačija. Upoznat ćete je iznova, a čini se da će i između vas biti neke kemije. Savjet: pazite da ta osoba kojim slučajem nije vaš rođak kako poslije ne biste požalili.

LJUBOMORNI OTAC I NEPOSLUŠNI SIN – DEDAL I IKAR

DATUMI: 23. XI. – 21. XII.

Kada vas ljubomora svlada, ozlijedit ćete osobu vještiju od sebe, ali kad-tad karma će vas sustići pa ćete se s nekime veoma bliskim naći u tijesnoj situaciji. Smislit ćete plan kako da se izvučete, ali vas ta osoba neće baš slušati te ćete je, unatoč genijalnom planu, izgubiti. Savjet: „Ljubomora je najgora čovjekova mana.“ Irena Štetić Andrin

VLASTITE DJECE UBOJICA – MEDEJA

DATUMI: 24. X. – 22. XI.

Uskoro ćete dobiti partnera na projektu koji ćete vas dvoje/dvojica/dvije uspješno odraditi, ali će vas vaš partner iznevjeriti pomažući drugim učenicima u istom projektu. Vama će zavladatai bijes te ćete ozlijediti te učenike, a pod utjecajem bijesa uništiti ćete i svoj projekt. Savjet: ostanite hladne glave.

JEFTINIJA VERZIJA ROMEA I JULIJE – PIRAM I TIZBA

DATUMI: 21. IV. – 21. V.

U narednim se danima ne piše najbolje vama i vašoj voljenoj osobi. Naime, iako ćete ostati zajedno, a vaša će ljubav biti jača nego ikada, vama slijede crni dani – tragedija koja će vas toliko ujediniti da ćete nakon nje postati neodvojivi.

Savjet: nakon što proživite tragediju, posadite stablo ili urežite svoje inicijale u neko.

PIJANDURA OD PJESNIKA – ANAKREONT

DATUMI: 24. IX. – 23. X.

Uskoro će vam se pružiti prilika za potpuno opuštanje i prepuštanje strastima života, no vi ćete ostati smireni, hladne glave kako ne biste u njima pretjerali te ćete drugima postati uzor.

Savjet: ne pretjerujte u životnim strastima.

PERVEZNI STARKELJA – ARHIMED

DATUMI: 22. XII. – 20. I.

Uskoro ćete doći do izuzetno važne spoznaje, ali ćete se pritom toliko uzбудiti da ćete se među kolegama malo osramotiti ponašajući se potpuno suprotno od onoga tko za pravo jeste. Savjet: prigodom istraživanja i eksperimentiranja ne svlačite ništa sa sebe te pokušajte malo smiriti dojam izlažući rezultate javnosti.

LAŽNA KRAVA, MINOTAUROVA MAJKA – PASIFAJA

DATUMI: 24. VIII. – 23. IX.

Dok vaša ljubav bude odsutna, jedna će vas osoba izmanipulirati i navesti na preljub, dok ćete od poznatog romantičara tražiti ljubavne savjete. Savjet: čuvajte se zlih ljudi.

NEPOSLUŠNI SLOBODNI UMJETNIK – ORFEJ

DATUMI: 20. II. – 20. III.

Vašoj se ljubavi pišu crni dani. Nakon što se među vas i vaše izabrane osobe umiješa treća osoba, reaktant u suvišku, koja će vas separirati od vaše voljene osobe, vi ćete otići po nju te je trenutačno opet osvojiti, ali će te ju u konačnici ponovno izgubiti zbog svoje neposlušnosti i nesigurnosti. Savjet: pazite na svoje voljene i poradite na poslušnosti, strpljenju i vjerovanju drugima.

ISKOMPLEKSIRANI DVOJAC – EDIP I ELEKTRA

DATUMI: 22. VI. – 23. VII.

Ako ste muško, doći će do velike svađe između vas i vašeg oca, ali zato će se vaš odnos s majkom jako učvrstiti. A ako ste žensko, očekujte da će vam majka postati najveća neprijateljica, a otac vaš uzor i idol. Savjet: razmislite o posljedicama prije nego što nešto kažete.

ZABORAVNI UBOJICA MINOTAURA – TEZEJ

DATUMI: 22. V. – 21. VI.

Uskoro ćete nekoj bliskoj osobi učiniti uslugu, ali će u konačnici doći do krivog shvaćanja zbog vaše senilnosti zbog čega će ta osoba doživjeti i velik slom živaca pri čemu će napraviti nešto prenaplo. Savjet: pišite si podsjetnik u mobitel ili nabavite planer.

UBILAČKA BRAĆA III. NEWTONOVA ZAKONA – POLINIK I ETEOKLO

DATUMI: 21. I. – 19. II.

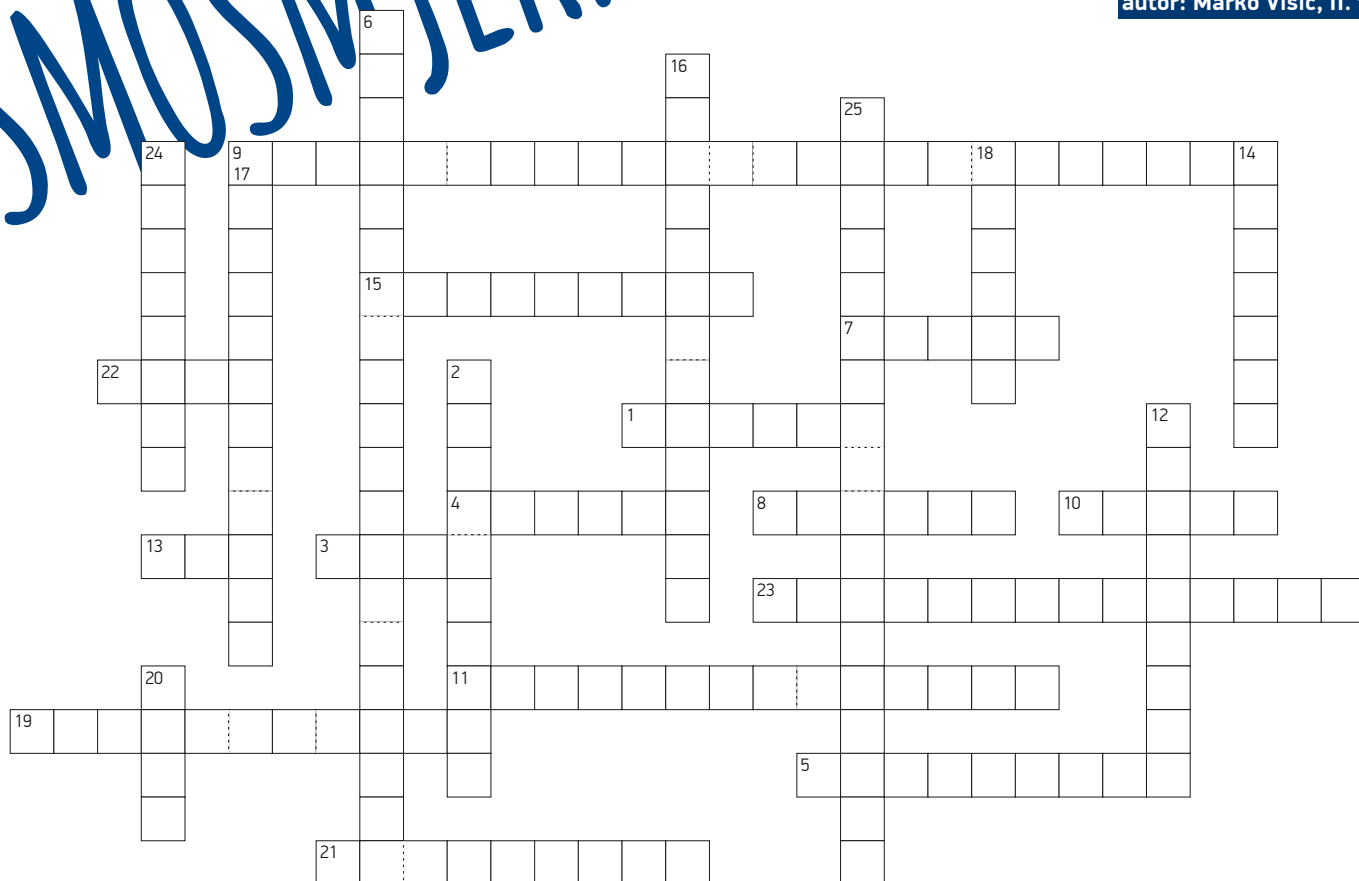
Kada dođe do sukoba s veoma bliskom osobom, spremite se na paprenu osvetu. Naime, tko god se prvi osveti, dobit će osvetu u istoj mjeri jer svaka akcija ima reakciju. Savjet: pazite se osvete.

NORMALNA OSOBA – IZMENA

DATUM: 32. XIII.

Nakon što vas bliska osoba zamoli da joj pomognete u nečemu protuzakonitom, odbit ćete ju, no kada se predomislite, ta osoba više neće trebati pomoć. Savjet: unenormalite se!

1. Pjevačica Lisac
2. Zlatarevo zlato (osoba)
3. Serija na slici 1
4. _____ u zemlji Minimoya
5. Ime klauna u jednom od najpoznatijih hororaca Stephena Kinga
6. Serija koja je dobila naziv po teoriji iz koje je nastao svemir
7. Grad koji je središte radnje u Ilijadi
8. Romeo i Julija, _____ i Ofelija
9. (Dolje)glumac koji je utjelovio Indiana Jonesa
10. Film iz 2016. u kojem srednjoškolka Vee igra igru sličnu istini ili izazovu, samo bez istine
11. Serija na slici 2
12. Autor Eneide
13. Hororac Stephena Kinga s klaunom koji ubija djecu
14. Andrija i _____
15. Ime lutke i filma čiji smo nastavak Početak gledali u 2017.
16. Najpoznatiji detektiv Agathe Christie
17. (Vodoravno)puni naziv prve knjige o najpoznatijem čarobnjaku iz Hogwartsa
18. Blockbuster iz 1999. s egipatskim svećenikom Imhotepom
19. Reality show s voditeljicom Marijanom Batinović i ciljem da preteli ljudi smršave
20. Serija u čijem su središtu preživjeli putnici nakon što se njihov avion srušio na mističnom otoku
21. Domaća serija na Novoj TV s Nadijom Cvitanović, Momčilom Otaševićem i Filipom Jurčićem u ulozi policajca
22. Igrica koja simulira život i u njoj upravljaš obitelj čiji članovi iznad glave imaju zeleni kristal
23. Filmovi i knjige J.K. Rowling u čijem je središtu Newt Scamander
24. Battle royale igra koju je razvila kompanija Epic Games
25. Serija na slici 3

Slika 1

Slika 2

Slika 3

MEĐUNARODNI DAN ZAGRLJAJA – 21. SIJEČNJA 2019.

ZAGRLJAJ
JE BESPLATAN DAR
– NE ŠTEDITE NA
NJEMU!

